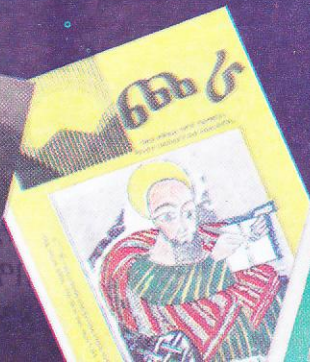
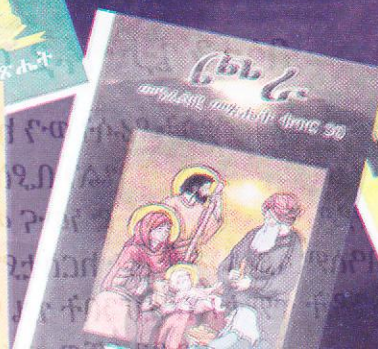
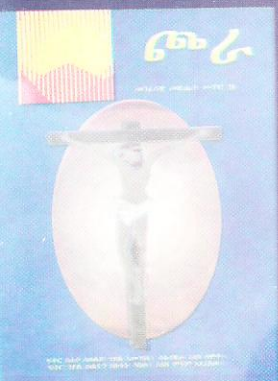
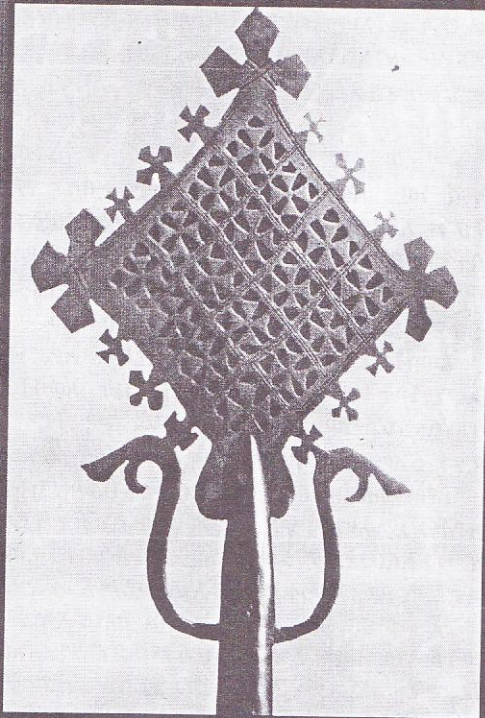

ለጮራ አንባቢያን
ከቀረጥር ፣ ጀምሮ ያሉትን ጮራ
መጽሐፋት ማግኘት ቢፈልጉ
በ0118950459 ይደውሉ።

ጊደሮም የትግረታሰጋጠ ማዕዘ
(ፖ ጸፍ) ውጥ ጊደሮም የሰቅሰጋጠ
የጮራ መጽሐፍት
አንባቢ
(ፅፍ ጸፍ) የጊደሮም ሰቅሰጋጠ
ተሳታፊ
ደንበኛ
(ፅፍ ጸፍ)
ይሁኑ

ይህ መጽሐፍት ለማኅበረ
በኩር መሥራቾችና አሰባሳቢ
ለጮራ መጽሐፍትም የመጀመሪያ
ዋና አዘጋጅ ለነበሩት
ለአለቃ መሠረት ስብሐት ለአብ
መታሰቢያ እንዲሆን ተወስኗል፡፡

ማስታወሻ

ማኅበረ በኩር ራሱን ችሎ የሚንቀሳቀስ
ሕጋዊ ሰውነት ያለው ማኅበር ነው፡፡
ማኅበሩ የሚያሳትመው ጮራ መንፈሳዊ
መጽሐፍትም ለትርፍ ያልተቋቋመ
በመሆኑ፤ አገልግሎቱን
በጸሎት፣ በምክር፣ በሐሳብ፣ በገንዘብና
በመሳሰለው ለመደገፍና
የእግዚአብሔርን ቃል ለማዳረስ ቢያስቡ
በአድራሻችን ሊያገኙን ይችላሉ፡፡

ጮራ ቊጥር 42 ጥር 2004 ዓ.ም.

ማውጫ

ርእሰ አንቀጽ	2
መሠረተ እምነት	3
ክርስቲያናዊ ምግባር	7
የዘመን ምስክር	10
ጥያቄዎችና መልሶቻቸው	12
ንግባእኬ ኅብ ጥንተ ነገር	15
ወቅታዊ ጉዳይ	16
ምስባክ	19
ፍካሬ መጻሕፍት	21
ከዓለመ መጻሕፍት	23

ጮራ መንፈሳዊ መጽሐፍት በዓመት ሦስት ጊዜ
የሚታተም ትምህርታዊ ሥነ ጽሑፍ

አሳታሚ ማኅበረ በኩር

ስ.ቊ. 0118950459

የመ.ሣ.ቊ. 23956 ኮድ 1000

e-mail mbchora@yahoo.com

www.chorra.net

ዋና አዘጋጅ አግዛቸው ተፈራ

0911 96 11 67

ክ.ክ. የካ ቀበሌ 08/15 የቤት ቊጥር 07/690

ም/ዋና አዘጋጅ ሠርጹ እጓለ

አዲስ አበባ

የባንክ ሒሳብ

የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ ልደታ ቅርንጫፍ

C/A 01709/745533/00

ዳሽን ባንክ መገናኛ ቅርንጫፍ

C/A 0025663937001

ርእሰ አንቀጽ

አውነት ምንድን ነው?

የነፍስ አድራሻዋ ሰማይ ናት። ሰማይ ደግሞ የአውነት አገር፤ ሐሰት ግዛቷን የማይደፍረው የጽድቅ ዓለም ናት። አግዚአብሔር አምላክ አውነትን ጥልቅ በሆነው በሰው ማለክል፤ በነፍሱ ውስጥ ሰውሯታል። የሰው ልጆችም አውነትን እስካሳገኙት ድረስ እንዳያርፉ ሆነው ተበጅተዋል። አውነት ካልተገኘች ፍለጋው አይቆምም። አውነት ካልተገኘች ሁል ጊዜ ሙከራ እንጂ ርግጥ የሆነ ነገር የለም። ሙከራ ደግሞ የተስፋ ዳቦ ነው። አውነት ካልተገኘች መብሉ ጣዕም፤ ስኬቱ ርካታ፤ ኑሮው ፍሬ የለውም። ሰው በሕይወቱ ቅር የሚያሸናው ወደ ኋላም የሚሰበው ነገር ምንድን ነው? ቢባል አውነትን ጥሎ መጓዝ ነው። የጣልነውን ነገር በውል ልናውቀው፤ ላናውቀውም አንችለን። ይሁን እንጂ የቀረ ነገር እንዳለ፤ ነገር ግን ምን እንደ ሆነ ማወቅ አየተሳነን መጓዝ ያቅተናል። አንዳንዶች የጣሉትን ነገር በውል ዐውቀዋል። ለሚያውቁት አውነት መኖር ባለመቻላቸው ግን ውስጣቸው ይሠቃያል። ሌሎች ደግሞ አንዳች ነገር እንደ ጉደላቸው እንጂ ምን እንደ ጉደላቸው ባለማወቃቸው በቅሬታ መራመድ አልቻሉም።

አውነት ውስብስብ አይደለችም። አውነት የአንድምታ ትርጉም፤ የሊቃውንት ፍቺ የሚያስፈልጋትም አይደለችም። አውነት የሕይወት ውሃ ናት። የተጠማው ሲጠጣት የምታረካ ወንዝ ናት። አውነት የዚህ ዓለም መነሻ፤ የዚህ ዓለም ዕድሜ፤ የዚህ ዓለም መጨረሻ ናት። አውነት የምንወርሳት የምትመጣዋ አዲስ መንግሥት ናት። አውነት ደርቃ የምትሰበር አይደለችም። አውነት አገዳ ሳትሆን የብርሃን ዐምድ (ምስሰ) ናት። አውነትን ማጠፍ ይቻል ይሆናል እንጂ መስበር ግን አይቻልም፤ አልተቻለምም። አውነትን መያዝ ተቀባይነት የሚያሳጣ፤ የሚያስርብ፤ መንቻካ የሚያሸኝ ይመስለናል። ይህ ግን ሐሰት በአውነት ላይ ያስወራቸው ሐሜት እንጂ ርግጥ ወይም አውነቱ አይደለም። አውነት ጥቂትም ቢሆን ወዳጆች አሏት። በብዙዎች ሐሰት የሚወድቅ አግዚአብሔርም የአውነት ወዳጅ፤ የአውነት የበላይ ጠባቂ፤ ራሱም አውነት ነው። አውነት ምድራዊ በጀት ባይኖራት፤ ኩረጃና ከረጢት ባይዙ የማታገድል ናት። አውነት ከፍቅር ጋር የምትሠራ እንጂ የሕግ ኮርከር አይደለችም። አውነት ጸጋ ናት። የሰው ልጅ በቅባት ተወብ ከመውጣት ይልቅ በአውነት ኩል ቢኳል የበለጠ ደፋር ሆኖ ይሰማራል። ግን አውነት ምንድን ናት?

ሰውን የሰድብ ናዳ ማከናከብ፤ ራቀቀን በአደባባይ እንዲቆም ማድረግ ይህ ነው አውነት የሚለው ሰዎች ይኖራሉ። ሌሎችም በየመስኩ በእነርሱ ደረጃና አይቃ የተሰማሙበትን ነገር አውነት ነው ይላሉ። አውነት ግን የነብረት ስምምነት ሳትሆን ከአግዚአብሔር የተገኘችና ለሰዎችም የተገለጠች ናት። አውነት የሙያ ማረጋገጫ ሰርተፊኬትም አይደለችም። አውነት ከሰዎች የተገኘች ለሰዎችም ከብርን የምታመጣ ሳትሆን፤ አውነት ከአግዚአብሔር በአግዚአብሔርና ለአግዚአብሔር ናት። ታዲያ አውነት ምንድን ናት?

አውነት ዕውቀትን ትክክለኛ፤ ፍርድን ርቀዕ፤ ፍቅርን ቅዱስ፤ ምጽዋትን ርኅራኄ፤ ዐሥራትን ዘር፤ አምልኮን ሥሙር፤ ሕግን ተፈጻሚ፤ ግዛትን ከቡር፤ አገርን ኗሪ፤ ሥልጣንን አስተዳዳሪ የምታደርግ ሚዛን ናት። አውነት የሌለባቸው ዕውቀቶች ደግመን የማናወራቸው፤ የሚያሳፍሩ፤ እንደ አብድም የሚያስቁጥሩን ናቸው። አውነት የሌለባቸው ተቀባይነቶች ለወንጌ፤ ለውርደት አሳልፈው የሚሰጡን ናቸው። አውነት የሌለበት ፍርድ የተበደለን የሚያስለቅስ፤ የበደለን እንዳይታረም የሚያደርግ ነው። አውነት የሌለበት ምጽዋት

ከአግዚአብሔር ሳይሆን ከሰው ትንሽ ዋጋን የሚጠብቅ ነው። የሚቆጠረውም ከጭካኔ ነው።

አግዚአብሔር ሰጠታውን ብቻ ሳይሆን የተሰጠበትን ልብም ያያል። አውነት የሌለበት ዐሥራት መሽር የሌለው የመከነ ዘር ነው። አውነት የሌለበት አምልኮ ጊዜ ማሳለፊያ ነው። አውነት የሌለበት ሕግ መበቀያ ነው። አውነት የሌለበት አገር ፈራሽ ነው። አውነት የሌለበት ሥልጣን የማዘዝ አቅም የለውም። አውነት የሌለበት ሹመት የአንባይ ካብ፤ የልጆች ጨዋታም ነው። በአጠቃላይ አውነት የነፍስ ጥማት፤ የኑሮም ቅመም ናት።

የሰው ልጆች አውነትን የሚፈልጉት በመማር ብቻ አይደለም። አውነትን ማሰስ የተፈጥሮ ጥማት ነው። ቢቀርም ይቅር የሚባል ተፈላጊ ነገር ይኖራል። አውነት ግን ብትቀርም ትቅር የምትባል አይደለችም። “ምን ይዞ ገዛ” እንዲሉ ያለ አውነት መጀመር፤ ማገባደድና ከመልካም ፍጻሜ መድረስ አይቻልም። አውነት በዋጋ እኛ ጋ የደረሰች፤ በዋጋም የምትቀጥል ናት። አውነት የምንገዛለት እንጂ የምንገዛት አይደለችም። የምንመከረው፤ የምንሠጸው፤ ተሠርተን የምናልቀው በአውነት መደሻ ነው። አውነት ታስፈልጋችኋለች ተብለን የምንመከርባት ሳትሆን፤ እንደምታስፈልግን ውስጣችን የሚመስከርልን የከርታታዋ ልባችን ወደብ ናት። በዓለም ላይ የአውነት የበላይነት ካልሰፈነ የሥልጣን፤ የገንዘብና የውበት የበላይነት ይቀጥላል። ይህ ደግሞ በብዙዎች ራሳ ላይ ጥቂቶችን የሚያኖር ሥርዐት ነው።

አውነትን ፈላጊ አውነትን ከሌለ በታ ቢያጣት አይደንቅም። አውነት እንደሚገኝባት ከታመነባት ከአግዚአብሔር ቤት አውነት ስትጠፋ ግን ያሳዝናል። ጨለማው ጨለማ ቢሆን እንደ ስሙ ትርጓሜውን አገኘ። ብርሃን ጨለማ ቢሆን ግን ለሰሜውና ለተመልካቹ ግራ ነው።

በየዘመናቱ ብዙ ዐሣዎች ተደርገዋል። በዐሣዎች ከተገኙት ታላላቅ ግዛቶች አንዱ አሜሪካ ናት። ሁሉም የሰው ልጆች የሚያሥሙት አንድ ነገር ግን አለ፤ እርሱም አውነት ነው። ዛሬ ሕዝባችን አውነቱ ምንድን ነው? እያለ ነው። አውነቱ ግን አባ እገሌ ወይም አቡነ እገሌ አይደሉም። አውነቱ መምህር እገሌ ወይም መልአክ ሰላም እገሌም አይደሉም። አውነቱ እገሌ ብሎግ እገሌ ዌብሳይትም አይደሉም። እነዚህ ለአውነት ማረጋገጫ አይሰጡም፤ አውነት ግን የይለፍ ፈቃድ ትሰጣቸዋለች። እነዚህ አውነትን እያስገኙልንም። አውነት አለች፤ የምትፈልገንም ራሷ አውነት ናት። አውነታችንን ማግኘት መታደል ነው፤ ራሱን አውነትን ማግኘት ግን የበለጠ ዕድለኛ መሆን ነው። “አውነት ምንድን ነው?” ዛሬ አየተባባሰ ያለ ጥያቄ ነው።

ከዛሬ ሁለት ሺህ ዓመት በፊት የአውነት ዳኛ፤ በጽድቅ ፍርድ ሰማይንና ምድርን ያስደመመው ጌታ፤ በጥፋቱ ሳይሆን በጽድቁ ተከሰ በችሎት ፊት በቆመ ጊዜ ስለ አውነት መስከረ። የመስከረው አውነት ግን የራሱን ገጽሕና የሚወውጅ የፍርድ መከላከያ አውነት ሳይሆን ሰዎችን የሚያድነውን አውነት ነው። በዚህ ጊዜ የፍርዱ አደባባይ ወደ ትምህርት ቤት ተለወጠና ጳጳሱ “አውነት ምንድን ነው?” ብሎ ጠየቀ (ዮሐ. 18፡38)። አዎን! አውነት ከርስቶስ ነው። አየሱስ ስለ አውነት የመስከረ ብቻ ሳይሆን ራሱም አውነት ነው። አውነቱን የሚፈልጉ የተሳሳተው ማን ነው? የሚል ጥማት አላቸው። ይህ ለሕይወት አይጠቅምም። አውነት ምንድን ነው? ለሚሉ ግን መልሱ፤ አውነት አየሱስ ከርስቶስ ነው (ዮሐ. 14፡6)። የመረጃ አውነት አያድንም፤ የሚያድነው አውነት ግን አየሱስ ከርስቶስ ብቻ ነውና ወደ እርሱ እንቅረብ።

መሠረተ እምነት ክርስቶስ ኢየሱስ የዐዲስ ኪዳን መካከለኛ

መሠረተ እምነት

በነቅዕ ጥበብ

ባለፈው ዕትም በዚህ ክፍል ውስጥ የዕብራውያንን መልእክት መሠረት በማድረግ የኢየሱስ ክርስቶስን መካከለኛነት ለማሳየት ጥክረኛል። በተከታታይ እያቀረብን ያለው የክርስቶስን መካከለኛነት የተመለከተው ይህ ትምህርት ከክርስቶስ ትምህርት መጀመር እንደ ነበረበት አልዘነጋውም፤ ሆኖም በክርስቶስ መካከለኛነት ዙሪያ ዋና መከራከሪያ ሆነው የሚገኙት መጽሐፍ ቅዱሳውያን ክፍሎች መልእክታት ሐዋርያት በመሆናቸው፤ በዚያ መጀመሩ መልካም መስሎ ስለ ታዩን ከዚያ ጀመርን። እስካሁን ያየነውና በሐዋርያት ምስክርነት ላይ የተመሠረተው የክርስቶስ የመካከለኛነቱ ትምህርት ምንጭ ራሱ ክርስቶስ መሆኑን በዚህ ዕትም ለማሳየት እንሞከራለን። ከኢየሱስ መካከለኛነት ጋር ተያይዞ መካከለኛነቱን ማስቀረት ላይቻል፤ በእንዳንድ ወገኖች ለማምታታት ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በተያያዘ የሚቀርቡ መከራከሪያዎችንም እንዳስላለን።

የክርስቶስን መካከለኛነት ማስተዋል ከሲኦተት የሚያድንና ወደ ዘላለም ሕይወት የሚያመጣ ዋና እና መሠረታዊ የክርስትና ትምህርት ነው። ይህን ትምህርት የሳተ ሰው ፍጻሜው ጥፋትና የዘላለም ሞት ይሆናል። ምክንያቱም ያ ሰው ወደ እግዚአብሔር የሚያደርሰውን ብትኛና ቀና መንገድ ስቶ ሌላ አቅጣጫን ተከትሏል።

ኢየሱስ ስለ መካከለኛነቱ የተናገረው

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው ሆኖ የመጣበትና ቤዛ ሆኖ የሞተበት ዋና ዓላማ ሌላ አይደለም፤ በጎጢአቱ ምክንያት ከእግዚአብሔር ርቆ የነበረውን ሰው ወደ እግዚአብሔር ለማቅረብ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ይህን ሲያስረዳ፤ “ክርስቶስ ደግሞ ወደ እግዚአብሔር እንዲያቀርብን እርሱ ጻድቅ ሆኖ ስለ ዓመፀኞች አንድ ጊዜ በጎጢአት ምክንያት ሞቶአል...” (1ጴጥ. 3፡18) ይላል። በዚህ ቃል መሠረት ጎጢአተኛ ሰው ወደ እግዚአብሔር ይቀርብ ዘንድ መሄጃ መገንዳ እና መግቢያ በፋ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው፤ እርሱ፤ ወደ አብ መሄጃ መገንዳ እኔ ነኝ፤ በእኔ በኩል ካልሆነ በቀር ማንም ወደ አብ መመጣት አይችልም ብሏል

(ዮሐ. 14፡6)። ወደ አብ መግቢያ በፋም እኔ ነኝ፤ በእኔ በኩል የሚገባ ቢኖር ይድናል፤ ይገባል፤ ይወጣል፤ መሰማርያም ያገኛል (ዮሐ. 10፡9) ሲል፤ ጎጢአተኛ ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊቀርብ፤ ከእርሱም ጋር ሊታረቅና የዘላለምን ሕይወት ሊያገኝ የሚችለው በኢየሱስ ክርስቶስ ለማካይነት ብቻ መሆኑን በማይታበል ቃሉ ተናግሯል።

ኢየሱስ በምድር ላይ ሲመላለስ በነበረበት ጊዜ መካከለኛነቱን በቃል አስተምሯል፤ በተግባርም አሳይቷል። ከላይ የጠቀስናቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ስለ መካከለኛነቱ በቃል ካስተማራቸው ትምህርቶች ዋናዎቹ ናቸው። መጽሐፈ ቅዱስ እና መጽሐፈ ሰዓታትም በወንጌላ የሐንሰ የተለያዩ ምዕራፎች ውስጥ የተጠቀሱት እነዚህ ጥቅሶች አንድን ጉዳይ፤ እርሱም የኢየሱስን መካከለኛነት ለመግለጥ እንደ ተጻፉ በመቀበልና አንድ ላይ በማድረግ በአንድ አረፍተ ነገር በተብራራ መንገድ አስፍረዋቸዋል፤ እንዲህ ሲሉ፤ “ፍኖት ለገብ አቡሁ እንቀጽ ዘመንገለ ወላዲሁ ውለቱ ኢየሱስ ክርስቶስ - ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ አባቱ የሚያደርስ ጥርጊያ ጉዳዩና ወደ ወለደው የሚያገባ በር ነው።” መንገድ እና በር ተብሎ በዘይቤያዊ አነጋገር የተገለጸው የኢየሱስ የመካከለኛነቱ ተግባር እንደ ሆነ ግልጽ ነው። ኢየሱስ ወደ አብ ለመድረስ የቀናው ጉዳዩ እርሱ ራሱ ብቻ መሆኑን እየነገረን፤ ወደ አብ ሊያደርሱ የማይችሉ ሌሎች መንገዶችን መጥረግ፤ ወደ አባቱ የሚያገባውም በር እርሱ ሆኖ እያለ ሌሎች ወደ አብ የማያገቡ በሮችን መከፈት ከቶ ከየት የመጣ ትምህርት ይሆን? ጌታችን የሚለውን መስማት ይችላል? ወይስ እርሱ የሚለውን ወደ ጎን ትቶ በራስ መንገድ መጓዝ? የክርስቶስን መንገድነት እና በርነት ለማስተባበል መሞከርስ ሰውን ወይስ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት ይሆን?

ኢየሱስ ስለ ደቀ መዛሙርቱ ወደ አብ እንደሚለምን በተደጋጋሚ ተናግሯል (ዮሐ. 14፡15-16፤ 17፡9፡20-21)። የሚለምነው ኢየሱስ ነው፤ የሚለምነው ስለ ደቀ መዛሙርቱ ነው፤ የሚለምነው አብን ነው። እግዚአብሔር በሾመው በመካከለኛችን በክርስቶስ ስፍራ የራሳቸውን መካከለኛ ያስቀመጡ ሰዎች፤ “እርሱ (ኢየሱስ) ራሱ እግዚአብሔር ነው ወደ ማን ይለምናል?” ሲሉ ለሚያቀርቡት ጉንጭ አልፋ ክርክር፤ ይህ የጌታችን ንግግር በቂ ምላሽ ነው። ይህን ትምህርት ለማረጋገጥ ከእርሱ በላይ ከቶ ማን ይመጣል?

በዚህ ከንቱ የክርክር ጭብጥ እንደሚረቱ ሲያውቁ፤ “እለምናለሁ ቢልም እንዲህ ያለው እስከ ሞቱ ድረስ ነው፤ ከዚያ በኋላ ግን አይለምንም” ሲሉ ከፍለው ያምናሉ። ይሁን እንጂ ጌታ ኢየሱስ በአብ ቀኝ ከተቀመጠ በኋላም መካከለኛችን ነው። ለምሳሌ፡- ከመስቀሉ አስቀድሞ፤ “በትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ፤ እኔም አብን እለምናለሁ፤ ለዘላለምም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽናኝ ይሰጣችኋል” ሲል አብን እንደሚለምን ተናግሯል። ወደ ሰማይ ካረገና በእግዚአብሔር ቀኝ ከተቀመጠ በኋላ ደግሞ በእርሱ መካከለኛነት በኩል የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ለሐዋርያት ተሰጥቷል። “ስለዚህ በእግዚአብሔር ቀኝ ከፍ ከፍ ብሎና የመንፈስ ቅዱስን የተሰፋ ቃል ከአብ ተቀብሎ ይህን እናንተ አሁን የምታዩትንና የምትሰሙትን አፈሰሰው” (ሐ.ሥ. 2፡33) ሲል ጴጥሮስ ይህንን ያረጋግጥልናል። በዚህ ሥዕላዊ መግለጫ በሚመስለው የጴጥሮስ ምስክርነት ውስጥ፤ ኢየሱስን በአብና በሐዋርያት መካከል መካከለኛ ሆኖ እንመለከትዋለን። በዚህ ስፍራ ሲለምን አናየውም፤ ይሁን እንጂ ቀድሞ እለምናለሁ ያለበት ጉዳይ የሚፈጸምበት ጊዜ በመድረሱ፤ በቀደመ ልመናው መሠረት፤ የመንፈስ ቅዱስን የተሰፋ ቃል ከአብ ተቀብሎ በደቀ መዛሙርቱ ላይ ሲያፈሰው በግልጽ ይታያል። ከእግዚአብሔር መካከለኛችን በሆነው በኢየሱስ በኩል ሁሉ ነገር እንደሚሰጠንና እንደሚደረግልን ከዚህ ቃል መማር ይቻላል። ይህ የሆነው ኢየሱስ ወደ ሰማይ ካረገ እና በአብ ቀኝ ከተቀመጠ በኋላ መሆኑን ደግሞ ልብ ይሏል።

እርሱ ጌታችን በስሙ እንደገለጸን ያስተማረው ትምህርት፤ በመካከለኛነቱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የምንቀርብበትን ሁኔታ ያስረዳል። “በዚያን ቀንም ከእኔ አንዳች አትለምኑም። እውነት እውነት አላችኋለሁ፤ አብ በስሜ የምትለምኑትን ሁሉ ይሰጣችኋል። እስከ አሁን በስሜ ምንም አልለመናችሁም፤ ደስታችሁ ፍጹም እንዲሆን ለምት ትቀበሉማላችሁ። ... በዚያን ቀን በስሜ ትለምናላችሁ፤ እኔም ስለ እናንተ አብን እንደለምን የምላችሁ አይደለሁም፤ እናንተ ስለ ወደዳችሁኝ ከእግዚአብሔርም ዘንድ እኔ እንደ ወጣሁ ስለመናችሁ አብ እርሱ ራሱ ይወዳችኋል።” (ዮሐ. 16፡23-24፡26-27)። በተለይ ከትንሣኤው በኋላ በኢየሱስ ስም አብን ስንለምን፤ ደስታችን ፍጹም ይገኛል፤ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የምንለምንውን እንቀበላለን፤ ባኢየሱስ ስም ስንለምን እርሱ አብን አይለምንም፤ ኢየሱስ ክርስቶስን ስለምንወደውና በስሙ ስለምናምን አብ ይወደናል፤ በስሙ ያቀረብነው ልመና ተቀባይነት ይኖረዋል። እንደምታ ወንጌሉ ለዚህ ንባብ የሰጠው ፓርጓሜ እንዲህ ይላል፤ “በቅንው ወልድክ /በተቸነከረው ልጅህ/፤ በስቄል ወልድክ /በተሰቀለው ልጅህ/ እያላችሁ አብን ብትለምኑት የለመናችሁትን ሁሉ እንዲያደርግላችሁ በውነት እነግራችኋለሁ።” ኢየሱስ ራሱ በስሙ የምንለምንውን ሁሉ እንደሚያደርግልን ተናግሯል (ዮሐ. 14፡13-14)።

ከዚህ ቃል ጋር የሐዋርያው የጳውሎስ መልእክትም ይስማማል፤ “እግዚአብሔር አብን በእርሱ [በኢየሱስ] እያመሰገናችሁ፤ በቃል ቢሆን ወይም በሥራ የምታደርጉትን ሁሉ በጌታ በኢየሱስ ስም አድርጉት” (ቁላ. 3፡17)። ስለዚህ ምስጋና፤ ጸሎት፤ ልመና ከክርስቲያኖች ወደ እግዚአብሔር የሚቀርበው በኢየሱስ ስም እማካይነት ነው (ሮሜ 1፡8፤ 7፡25፤ ኤፌ. 3፡21፤ 5፡20)። እግዚአብሔርም ሕዝቡን የባረከውና የሚባርከውም በኢየሱስ ክርስቶስ እማካይነት ነው (ሐ.ሥ. 3፡26፤ ኤፌ. 1፡3)።

በቅዱስ እና በአበው ጥንታውያን ጸሎቶች ውስጥም ይህን በግልጽ ማስተዋል ይቻላል። ለምሳሌ፡- በቅዱስ ላይ “ነአኩተክ እግዚአ በፍቁር ወልድክ እግዚእን ኢየሱስ - አቤቱ በተወደደው ልጅህ በጌታችን በኢየሱስ [ስም] እናመሰግንሃለን።” የሚልና በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል

ለአብ የቀረበ ምስጋና እናገኛለን። ሊጦን፤ መስተብቀሪ፤ ዘይነግሥ፤ የተባሉት ጸሎቶች የሚደመደሙት “በኢሐዱ ወልድክ እግዚእን ኢየሱስ - በአንድ ልጅህ በጌታችን በኢየሱስ” በሚለው የኢየሱስን ስም ምዕራግ ጸሎት (ጸሎት ማሳረጊያ) አድርገው ነው። ያለ እርሱ ስም ጸሎትም ልመናም ወደ አብ የሚደርግበት መንገድ ከቶ የለምና።

ኢየሱስ በመጸለይ፤ በመለመንና በመማለድ መካከለኛነቱን አሳይቷል

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰው እና በእግዚአብሔር መካከል ያለው መካከለኛ እርሱ ብቻ ስለ ሆነ፤ በእርሱ በኩል በስሙ እንዲጸለይ ማስተማር ብቻ ሳይሆን፤ በዚህ ምድር ላይ በሥጋ ሲመላለስ በነበረ ጊዜ፤ እርሱ ራሱ ስለ ሌሎች በመጸለይና እግዚአብሔርን በማመስገን ጭምር መካከለኛነቱን በተግባር አሳይቷል። ለምሳሌ፡- ስለ ደቀ መዛሙርቱ (ማቴ. 11፡25)፤ በአልዓዛር መቃብር ላይ (ዮሐ. 11፡41-42) እግዚአብሔርን አመስግኗል። ብቻውን፤ እንዳንድ ጊዜም ከደቀ መዛሙርቱ አንዳንዶችን ይዞ ጸልየዋል (ማቴ. 14፡23፤ 26፡36-46፤ ማር. 1፡35፤ ሉቃ. 9፡28፤ ዮሐ. 12፡28፤ 17፡26)።

ሊቀ ካህናት ኢየሱስ ክርስቶስ በአንዳንድ ክፍሎች መጸለፍ ብቻ ሲጠቀስ፤ በአንዳንዶቹ ክፍሎች ደግሞ የጸለየባቸው ርካሳ ጉዳዮችና የጸለየባቸው ጸሎቶች ተመዝግበዋል። በዋናነት የሚጠቀሰው ጸሎቱ በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ 17 ላይ የሰፈረው ጸሎቱ ነው። ይህ የሊቀ ካህናትነቱ ጸሎት በአጠገቡ ለነበሩ ደቀ መዛሙርቱ ብቻ ሳይሆን ወደ ፊት እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ በእነርሱ ስብከት መሠረት በእርሱ ለሚያምኑት ሁሉ የቀረበ የምልጃ ጸሎት ነው። “እኔ ስለ እነዚህ እለምናለሁ፤ ስለ ዓለም አልለምንም። ስለ ሰጠኸኝ እንጂ፤ የእንተ ናቸውና፤ ... ሁሉም አንድ ይሆኑ ዘንድ፤ ከቃላቸው የተነሣ በእኔ ስለሚያምኑ ደግሞ እንጂ ስለ እነዚህ ብቻ አልለምንም” የሚለው ጸሎቱ ይህን ያመለክታል (ዮሐ. 17፡9፡20-21)።

ሰይጣን ሐዋርያትን እንደ ሰንዴ ሊያበጥራቸው በወደደ ጊዜ፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተለይ ለሰማንን ጴጥሮስ አማልያ ነበር፤ ቃሉም “... እኔ ግን እምነትህ እንዳይጠፋ ስለ አንተ አማለድሁ” ይላል (ሉቃ. 22፡31)። ጌቱ ሴማን በተባለች የአትክልት ስፍራም ተንበርክቶ ሲጸልይ፤ “አባቴ፤ ቢቻልህ ይህች ጽዋ ከእኔ ትሰፍ፤ ነገር ግን እንተ እንደምትወድ ይሁን እንጂ እኔ እንደምወድ አይሁን አለ” (ማቴ. 26፡39-42)። በመጨረሻም ለሰቀሉት ሰዎች አባት ሆይ! የሚያደርጉትን እየውቅምና ይቅር በላቸው ሲል ወደ አባቱ ጸልየላቸዋል (ሉቃ. 23፡34)።

ይህ ትክክል ነው፤ ነገር ግን በሥጋው ወራት የተደረገ ነው እንጂ ከትንሣኤው በኋላ እርሱ መካከለኛ አይደለም የሚሉ አንዳንዶች ይኖራሉ። የክርክራቸው ግብም የመካከለኛነትን ግብር ከእርሱ ላይ እንሥቶ ለሌሎች መስጠት ነው። ለጊዜው ግን፤ እርሱን መካከለኛ ማለት ከብሩን ዝቅ ማድረግ ነው የሚል የመከራከሪያ ጭብጥ ያቀርባሉ። ኢየሱስ በሥጋው ወራት የእርሱ ስለ ሆኑት በመጸለፍ ከእምላክነቱ ደረጃ ዝቅ ብሏል እያሰኘም። “አንድ ጊዜ ባቀረበው ምልጃና መሥዋዕት ዛሬም መካከለኛችን እርሱ ብቻ ነው፤ ሌላ የሚተካው መካከለኛ የለም” ማለትም ከከብሩ ዝቅ የሚያደርገው ሳይሆን፤ ትክክለኛ የዐዲስ ኪዳን ሊቀ ካህናትነቱን የሚያሳይ ነው። ከዚህ ዕትም በፊት በወጡት ተከታታይ ጽሑፎች ላይ እንደ ተጠቀሰውም፤ ሐዋርያት በመልእክቶቻቸው ኢየሱስ ከሙታን ተለይቶ ከተነሣና በአብ ቀኝ ከተቀመጠ በኋላም መካከለኛ መሆኑን መጻፋቸውን ገልጸናል።

እስካሁን ለማስረዳት እንደ ተሞክረው፤ ኢየሱስ ምልጃንና ጸሎትን ያቀረበው በሥጋው ወራት ነው። በአብ ቀኝ ከተቀመጠ በኋላ በሥጋው ወራት ያደርግ እንደ ነበረው ይጸልያል ይለምናል ማለት አይቻልም።

ነገር ግን በቀደም ልመናውና ምልጃው ዘወትር በአዳኝነቱ አምነው በሰሙ እየጸለዩ የሚመጡትን ወደ እግዚአብሔር የሚያቀርባቸውና የሚያደናቸው ግን እርሱ ብቻ ነው። “... እርሱ ግን ለዘላለም የሚኖር ስለ ሆነ የማይለወጥ ከሆነት አለው፤ ስለ እነርሱም ሊያማልድ ዘወትር በሕይወት ይኖራልና ስለዚህ ደግሞ በእርሱ ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያደናቸው ይችላል።” (ዕብ. 7:25)። አንድን መሥዋዕት ለዘላለም እንዳቀረበና ያ አንድ ጊዜ የቀረበው መሥዋዕት ለዘላለም እንደሚያገለግልና ለንጢሊት ሁሉ የቀረበ መሆኑን ከተረዳን (ዕብ. 10:12-14)፤ ስለ ሁላችን አንድ ጊዜ የቀረበው ምልጃም (ዮሐ. 17:20-21) ለዘላለም እንደሚሠራ መረዳት አያዳግተንም። ይህን ወደ ጎን ጥላንና ለኢየሱስ ክብር የምንከራከር መስለን በእርሱ ስፍራ ሌሎች መካከለኛችን ለማስቀመጥ በማለብ የክርስቶስን መካከለኛነት ማስተላለፍ (ማቃለል) ግን ትልቅ ስኬተት ነው። እግዚአብሔር የሾመልንን የታመነ፤ የሚምርና የሚራራ ሊቀ ካህናት ላለመቀበል መወሰናችንንም ያስረዳል።

“ኢየሱስ ራሱ እግዚአብሔር ነው፤ ወደ ማን ይማልዳል?”
በቃላት መዋጋትን እንደ በሽተኛ የሚናፍቁ ወገኖች፤ ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ ክርስቶስ መካከለኛነት በግልጽ የሚያስተምሩትን ትምህርት በመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ማስተባበል ሲያቅታቸው፤ በምስጢረ ሥላሴ ትምህርት ላይ ትልቅ ተፋልሶን የሚያስከትል መሠረተ ቢስ አመክንዮን ያቀርባሉ፤ እንዲህ በማለት፡ “ኢየሱስ

ራሱ እግዚአብሔር ነው ወደ ማን ይማልዳል? እንዲህ ባዮቹ፡ ኢየሱስን ከመካከለኛነቱ ስፍራ ለማንሣት ሲሉ ይህን ጥያቄ እንደሚያነሡት ይታወቃል። በጥያቄያቸው ውስጥ ግን የሰባልዮስን ትምህርት ተቀብለው እያስተጋቡ መሆናቸውን የተገነዘቡ አይመስልም። ሰባልዮስ በሥሉስ አካላት እና በዋሕድ መለኮት የሚታወቀውን እግዚአብሔርን፤ አንድ አካል ነው በሚል ሦስትነቱን በአንድነቱ የሚጠቀልል ኑፋቄን ያስተማረ መናፍቅ ነው። ቤተ ክርስቲያን ኑፋቄውንም እርሱንም በጉባኤ መርምሮ አውግዛቸዋለች።

ይሁን እንጂ በበር በኩል ያስወጣቸው ኑፋቄ፤ ከዘመናት በኋላ በክርክር ስብሰ መልኩን ለውጦ ቅጥር እየጣሰ እና አጥር እያፈረሰ መግባቱ አልቀረም። ‘ኢየሱስ እግዚአብሔር ነው፤ ወደ ማን ይማልዳል?’ የሚለው አገላለጽ፤ በውስጡ የእግዚአብሔርን ሦስትነት በአንድነት የመጠቅለል ሐሳብ ያለበት አገላለጽ ነው። የክርስቶስን መካከለኛነት ለማስተባበል ሲባል የሚነሣው ይህ መከራከሪያ የሚያደርሰው ወደ ሰባልዮስ ትምህርት መሆኑን ማስተዋል ያስፈልጋል።

‘ኢየሱስ ራሱ እግዚአብሔር ነው ወደ ማን ይማልዳል?’ ለሚለው ጥያቄ መልሱ ወደ አብ የሚል ይሆናል። ከፍ ብለን እንደ ተመለከትነው ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ “አብን አለምናለሁ” ሲል ተናግሯል (ዮሐ. 14:15)።

የክርስቶስን መካከለኛነት በተሳሳቱ ምድራውያን አመለካከቶች ላይ መመሥረት የለብንም። አንዱ ምድራዊ አመለካከት የሚለምን የበታች፤ የሚለምን ደግሞ የበላይ ተደርጎ መወሰዱ ነው። ክርስቶስ

አብን መለመኑ፤ አብ በክርስቶስ መለመኑ የበታችነትንና የበላይነትን አያሳይም። የእግዚአብሔርና የሰው ዕርቅ የተከናወነው በእግዚአብሔር ፍቅርና በጎ ፈቃድ ላይ የተመሠረተ ነው። ሰው እግዚአብሔርን ፈልጎትና ልታረቅህ ብሎት አማላጅም ልኮ ዕርቅ አልጠየቀውም። ወደ ገዛ መንገዱ ያዘነበለውንና በጎጢአቱ ምክንያት ሞት የተፈረደበትን ሰው ከራሱ ጋር ሊያስታርቅ የወደደው ራሱ እግዚአብሔር ነው። “በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወድክልና” (ዮሐ. 3:16) በተባለው መሠረትም፤ በእርሱና በሰው መካከል ሊከናወን ስለሚገባው ዕርቅ አስታራቂ እድርን የላከውና ዓለሙን ከራሱ ጋር ያስታረቀው በአንድ ልጁ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ነው (ሮሜ 5:10፤ 2ቆሮ. 5:18-19፤ ኤፌ. 2:16)። ይህም የእግዚአብሔርና የሰው ዕርቅ በክርስቶስ ሞት ስለ ተከናወነ፤ ከዚህ በኋላ ከሰው የሚጠበቅ ሌላ የመታረቂያ መንገድ የለም፤ ሰው ጎጢአተኛ መሆኑን ተገንዝቦ፤ ንስሐ ገብቶና በክርስቶስ የተከናወነውን ዕርቅ አምኖ ወደ እግዚአብሔር ሊቀርብ ይችላል፤ “በእርሱ ሥራ ሁላችን በአንድ መንፈስ ወደ አብ መግባት አለንና” ተብሎ እንደ ተጻፈ. (ኤፌ. 2:18)።

አብ አማላጅ ተብሏልና ወደ ማን ይማልዳል?
የዚህ መከራከሪያ መነሻም ከላይ የተመለከትነው ዐይነት ምድራዊ አመለካከት ነው። የእግዚአብሔርና የሰው ዕርቅ በእግዚአብሔር ፍቅርና በጎ ፈቃድ ላይ የተመሠረተ ነው

በትንቢተ ኤርምያስ ምዕራፍ 7 ቀጥር 25 ላይ
የተጠቀሰው ቃል የሚናገረውም በማለዳ መነሣትን (ከጥንቱ ከጥዋቱ ጀምሮ መናገሩን) እንጂ ምልጃ ማቅረብን አይደለም። ከሚከተሉት የትንቢተ ኤርምያስ ክፍሎች ጋር ይህን ክፍል ብናስተያየውም ጉዳዩ በጥዋት መነሣትን እንጂ ምልጃን (ልመናን) ፈጽሞ አያሳይም ...። ዐማርኛው “ማለዳ” አሻሚነት ቢኖረው እንኳ፤ ሳያጣሩ “አብ አማላጅ ተብሏል” ብሎ ትዝብት ውስጥ ከመውደቅ፤ ቃሉ በሌሎች ቋንቋዎች ምን እንደ ተባለ ማመሳከር ይገባ ነበር።

ብላናል። ሰውን ከራሱ ጋር ለማስታረቅ ሲልም እግዚአብሔር አንድያ ልጁን ልኳል። እግዚአብሔር በክርስቶስ ሆኖ ዓለሙን ከራሱ ጋር ያስታርቅ እንደ ነበረም ተጽፏል፤ “ነገር ግን የሆነው ሁሉ፤ በክርስቶስ ከራሱ ጋር ካስታረቀን ... ከእግዚአብሔር ነው፤ እግዚአብሔር በክርስቶስ ሆኖ ዓለሙን ከራሱ ጋር ያስታርቅ ነበርና፤ በደላቸውን አይቆጥርባቸውም ነበር፤” (2ቆሮ. 5:18:19)። በዚህ ክፍል በግልጽ እንደ ተመለከተው፤ እግዚአብሔር ዓለሙን በክርስቶስ ያስታረቀው ከራሱ ጋር ነው። በምድራዊ አመለካከት ተይዘን የግድ ከእግዚአብሔር በላይ የሆነ ሌላ ታራቂ አካል መኖር አለበት ልንል

አይገባም። በሰው ልምምድ ውስጥ በአብዛኛው እንደሚታየው አስታራቂ ሁለት የተጣሉ አካላትን ለማስታረቅ ጣልቃ የሚገባ ነው። አንዳንድ ሰዎች ግን ከፍቅር የተነሣ፤ እውነተኛ የእግዚአብሔር ልጆችም ከላባታቸው እንደ ተማሩት፤ ተበድለው ባለ ራሳቸውን ከበደላቸው ሰው ጋር ያስታርቃሉ። እግዚአብሔርም የተበደለ እርሱ ሆኖ ባለ ልጁን ኢየሱስን ከሰ ሰውን ከራሱ ጋር አስታርቆታል።

እነዚሁ ወገኖች “አብ አማላጅ ተብሏልና ወደ ማን ይማልዳል?” ሲሉ ለሚያነሡት ሌላ ክርክር የሚያቀርቡት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ፤ “አባቶቻችሁ ከግብጽ ምድር ከወጡበት ቀን ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ፤ በየዕለቱ እየማለድሁ ባሪያዎችን ነቢያትን ሁሉ ልኪባችሁ ነበር” የሚለውን ነው (ኤር. 7:25)። በዚህ የእግዚአብሔር ንግግር ውስጥ “እየማለድሁ” የሚለው ቃል አብ አማላጅ መሆኑን ያሳያል የሚል ነው ክርክሩ። ይሁን እንጂ በዐማርኛ ማለዳ የሚለው ቃል መለመንን ብቻ ሳይሆን በጥዋት መነሣትንም የሚያመለክት ቃል ነው (መዝ.

57:8፤ መዝ. 108:2፤ ማር. 1:35፤ ሉቃ. 21:38)። በትንቢት ኤርምያስ ምዕራፍ 7 ቍጥር 25 ላይ የተጠቀሰው ቃል የሚናገረውም በማለዳ መነሣትን (ከጥንቱ ከጥቁቱ ጀምሮ መናገሩን) እንጂ ምልጃ ማቅረብን አይደለም። ከሚከተሉት የትንቢት ኤርምያስ ክፍሎች ጋር ይህን ክፍል ብናስተያየውም ጉዳዩ በጥቁት መነሣትን እንጂ ምልጃን (ልመናን) ፈጽሞ አያሳይም (ኤር. 7:3፤ 11:3፤ 26:5፤ 29:19፤ 32:33፤ 35:14፤ 15፤ 44:4)። ዐማርኛው “ማለደ” አሻሚነት ቢኖረው እንኳ፡ ሳያጣፋ “አብ አማላጅ ተብሏል” ብሎ ትዝብት ውስጥ ከመውደቅ፡ ቃሉ በሌሎች ቋንቋዎች ምን እንደ ተባለ ማመሳከር ይገባ ነበር። ለምሳሌ፡- እንግሊዝኛው “... daily rising up early...” (KJV) ይላል። የግእዝም ትርጉም እንዲህ ነው የሚለው “አባቶቻቸው ከግብጽ ምድር ከወጡበት ቀን ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ፤ በቀንና በሌሊት ባሪያዎቹን ነቢያትን ሁሉ ልኬባቸው ነበር፤” (የ2000 ሺህ ዕትም) ሁለቱም በጥቁት መነሣትን ወይም ጊዜን እንጂ ምልጃን ወይም ልመናን አያሳዩም።

መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት የሌለውን የራሱን ሐሳብ በእግዚአብሔር ቃል ከማረምና ከማስተካከል ይልቅ ቃሉን ለማጣመም መጥከር የእግዚአብሔር ሳይሆን የሰው አገልጋይ መሆኑ ነው፤ እውነተኛ ሰባኪ ግን እግዚአብሔርን እንጂ ሰውን ደስ ለማሰኘት አይሰብከም (ገላ. 1:10)። አለአግባብ ተጠቅሶ በተሳሳተ መንገድ የተተረጎመው ይህ ጥቅስ ለተከራካሪዎቹ የማስተዛዘኛ ውጤት እንኳ እንዳላስገኘላቸው ግልጽ ነው።

“መንፈስ ቅዱስም ይማልዳል ተብሏልና ወደ ማን ይማልዳል?”

“እንዲሁም ደግሞ መንፈስ ድካማችንን ያግዛል፤ እንዴት እንድንጸልይ እንደሚገባን እናውቅምና፤ ነገር ግን መንፈስ ራሱ በማይነገር መቃተት ይማልድልናል፤ ልብንም የሚመረምረው የመንፈስ አሳብ ምን እንደ ሆነ ያውቃል፤ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ስለ ቅዱሳን ይማልዳልና” (ሮሜ 8:26-27)። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መንፈስ ቅዱስን “ሌላ አጽናኝ” ስል ጠርቶታል (ዮሐ. 14:15-16፤ እንዲሁም ቍጥር 26፤ 15:26፤ 16:7ን ይመለከታል)። ሌላ አጽናኝ ያለውም ኢየሱስ ወደ ሰማይ ካረገና በአብ ቀኝ ከተቀመጠ በኋላ፤ እርሱን ተከቶ የሚሠራ፤ ማለትም፡- ከደቀ መዛሙርቱ ጋር የሚኖር፤ ሁሉን የሚያስተምርና ኢየሱስ የተናገረውን የግንዛቤ፤ ስለ ኢየሱስ የሚመሰክር፤ ስለ ኅጢአት፤ ስለ ጽድቅና ስለ ፍርድ ዓለምን የሚወቅሥ ሌላው የሥላሴ አካል ነው። ኢየሱስ እኔ በሄድ ይሻላችኋል፤ እኔ ካልሄድሁ እጽናኙ አይመጣም ሲል፤ የሚመጣው አጽናኝ መንፈስ ቅዱስ፤ ከአብ የሚወጣ የሥላሴ አንዱ አካል መሆኑን ያስረዳል። መቼም ኢየሱስን ሊተካው የሚችል፤ እንደ እርሱ ያለ መንፈስ ቅዱስ ነው እንጂ ሌላ ፍጡር ሊሆን በፍጹም አይችልም።

ስለ ሌላ አጽናኝ የተናገረውም፡- እርሱ ከደቀ መዛሙርቱ ተለይቶ የሚሄድበት ሰዓት መድረሱን ሲነግራቸው የደቀ መዛሙርቱ ልብ በሐዘን መታወቁን ተከትሎ ነው። በጊዜው በሥጋ ዐብሮአቸው የነበረውና ስፍራን ሊያዘጋጅላቸው ወደ ሰማይ የሚሄደው መምህራቸው ኢየሱስ፤ በሥጋ ከእነርሱ ተለይቶ ከሄደ በኋላ ተመልሶ መጥቶ ወደ እርሱ እስኪወሰዳቸው ድረስ፤ እንደ እርሱ ያለ ሌላ አጽናኝ እንደሚመጣ ነው የነገራቸው (ዮሐ. 14:1-3፤ 13-17)። እርሱም መንፈስ ቅዱስ ነው። ከላይ በተጠቀሱት የዮሐንስ ወንጌል ክፍሎች (ዮሐ. 14:15-16፤ 26፤ 15:26፤ 16:7) “አጽናኝ” ተብሎ የተተረጎመው ቃል በግሪኩ “ጳራቅሊጦስ” የሚለው ቃል ነው። ጳራቅሊጦስ ማለትም፡- “አማላጅ፤ አስታራቂ፤ አፍ ጠበቃ፤ አጽናኝ” ማለት ነው። ቃሉ ለመንፈስ ቅዱስ ተቀጽሎ ስለሚገኝ መንፈስ ቅዱስ ስለ ቅዱሳን ይማልዳል የሚለው

ትምህርት መንፈስ ቅዱስን ዝቅ ማድረግ አይሆንም። ከላይ ስለ አብ በተናገርንበት ክፍል የተሰጠው ማብራሪያ እዚህ ላይ ለመንፈስ ቅዱስም ይሠራል። ኢየሱስ በሥጋው ወራት ለደቀ መዛሙርቱ ይማልድ እንደ ነበረ፤ እርሱ ወደ ሰማይ ካረገ በኋላ የወረደውና ከላይ የተዘረዘሩትን ታላላቅ መንፈሳውያን ተግባራትን ለቤተ ክርስቲያን ሊያከናውን ያለው መንፈስ ቅዱስ፤ ቅዱሳንን (ምእመናንን) በድካማቸው ጊዜ ያግዛቸዋል፤ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድም ይማልድላቸዋል። ይህ እንዴት ባለ ሁኔታ ይከናወናል? ቢባል በቃላት ለመግለጽ በማይቻል መቃተት መሆኑን ቃሉ ያስረዳል።

ይሁን እንጂ የ200 ሺህ ዕትም መጽሐፍ ቅዱስ፤ ይህን ሐሳብ ለውጦ ይማልዳል የሚለውን ይፈርዳል ሲል ጽፏል። ይህም ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ለየተሰፋፋ የመጣ የእንድ ወገን የአተረጓጎም ባህል ነው። የግእዝ ንባብ ከሚለው ውጪም የተሰጠ ትርጓሜ ነው። በቅዱስ ጳውሎስ መልእክታት እንደምታ ትርጓሜ ላይ ግን “ይከራከራል” ተባለ እንጂ “ይፈርዳል” አልተባለም። እነዚህ ክፍሎች ግን ከእግዚአብሔር ሐሳብ ይልቅ ለትርጓሜ ባህላቸው ሲሉ፤ “ወባላቱ መንፈስ ለሊሁ ይተዋቀሥ ለነ በእንተ ሕማምን ወምንዳቢነ- ነገር ግን ራሱ መንፈስ ቅዱስ ራሱ ስለ መከራችንና ስለ ችግራችን ይከራከርልናል” (ሮሜ 8:26) የሚለውን “ይፈርዳል” ሲሉ ተርጉመውታል። ይሁን እንጂ በዚህ የጳውሎስ መልእክት ላይ ተመሥርተው ሌሎች መጻሕፍት መንፈስ ቅዱስ ስለ እኛ እንደሚጸልይ መስከረዋል። አረጋዊ መንፈሳዊ በተባለ የመነካካት መጽሐፍ ላይ እንዲህ ተጽፏል፤ “ወባላቱ አጸም ለመንፈስ ዘንዱር ላዕሊየ ወእስተሔውዝ ኪህህ ዝ ውእቱ ዘተብህለ ከመ መንፈሱ ይጸሊ በእንቲእነ - ነገር ግን በእኔ ዐድሮ የሚኖረውን የመንፈስ ቅዱስን ነገር ብቻ እስማለሁ፤ በእርሱም አደንቃለሁ፤ ይህ ‘መንፈስ ቅዱስ ስለ እኛ ይጸልያል’ የተባለው ነገር ነው።” (አረጋዊ መንፈሳዊ ድርሳን 13)።

ይቀጥላል

ከሣቴ ብርሃን ክርስቶስ ወልዱ ለቡሩክ የአክለነ ለድኒን እንበለ ሕጻጽ ወተውሳክ በከመ ይቤ ነቢይ እኮ ተንባል ወአኮ መልእክ አለ ለሊሁ እግዚእነ ዘይነብር በፈለክ ይመጽእ ወያድኅነን እምሰይጣን ድሩክ ትርጓሜ፡-

የቡሩክ አብ ልጅ ክርስቶስ ከሣቴ ብርሃን ያለጉድለት ያለጭማሪ ይበቃናል ለመዳን ነቢዩ ኢሳይያስን እንደ ነገረን መልእክተኛና መልእክ አያድንን የሚኖር በጠፈር ራሱ ጌታችን መጥቶ ያድነናል ከጨካኙ ሰይጣን

(ከለሊቃ ታዩ ምክሉ ምእመናን የተወሰደ)

1 የትንቢት ኢሳይያስ 63:9 የግእዝን ንባብ ይመለከታል።

ክርስቲያናዊ ምግባር

ጭሰ አብ

“ብፁዓን አለ ደሰደዱ በአንተ ጽድቅ እስመ ሎሙ ይከቲ መንግሥተ ሰማያት፤ - ስለ ጽድቅ የሚሰደዱ ብፁዓን ናቸው መንግሥተ ሰማያት የእነርሱ ናትና።” (ማቴ. 5፥10)

መግቢያ

በመጽሐፍ ቅዱስ እንደ ተመዘገበው የሰው ልጅ ለመጀመሪያ ጊዜ የተሰደደው ተድላና ደስታ ከሚያገኝበት ገነት፣ ብዙ መከራ ወደሚቀበልበትና ጥርና ግር ወደሚበላበት ምድር ነው። የተሰደደውም በገጢአቱ ምክንያት ነው። ከዚያ ጊዜ አንሥቶ ሰው በልዩ ልዩ ምክንያት የሚሰደድ ሆኗል።

በሰው ላይ የሚደርሰውን ስደት በሁለት ክፍለን ማየት እንችላለን። አንደኛው ስደት በልዩ ልዩ ሰው ሠራሽ ችግሮችና ተፈጥሮአዊ አደጋዎች ምክንያት የሚደርስ ስደት ሲሆን፣ ሌላኛው ስደት ደግሞ በጽድቅ ምክንያት የሚሰደዱት ስደት ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተራራ ስብከቱ ተከታዮቹን ብፁዓን ከሚያስፈቅድ ነገሮች መካከል አንዱ ስለ ጽድቅ መሰደዳቸው መሆኑን አስተምሯቸዋል። ስለ ጽድቅ የሚሰደዱም ብፁዓን እንደሚባሉና ብድራታቸውም መንግሥተ ሰማያትን መውረስ መሆኑን ጨምሮ ነግሯቸዋል። በዚህ ጽሑፍ የምናተኩረውም ስለ ጽድቅ ሲሉ የሚቀበሉትን ስደት ይሆናል።

ስለ ጽድቅ መሰደድ

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ጽድቅ የሚሆነው ስደት በተከታዮቹ ላይ እንደሚደርስ አስቀድሞ እንዲህ ሲል ተናግሯል፤ “ዓለም ቢጠላችሁ ከእናንተ በፊት እኔን እንደ ጠላኝ ዕውቁ። ከዓለምስ ብትሆኑ ዓለም የራሱ የሆነውን ይወድ ነበር፤ ነገር ግን እኔ ከዓለም መረጥኋችሁ እንጂ ከዓለም ስለ አይደላችሁ ስለዚህ ዓለም ይጠላችኋል። ባርያ ከጌታው አይበልጥም ብዬ የነገርኋችሁን ቃል ዐስቡ። እኔን አሳደውኝ እንደ ሆኑ እናንተን ደግሞ ያሳድዳላችኋል፤ ቃሌን ጠብቀው እንደ ሆኑ ቃላችሁን ደግሞ ይጠብቃሉ። ዳሩ ግን የላከኝን አያውቁምና ይህን ሁሉ ስለ ስሜ ያደርጉባችኋል” (ዮሐ. 15፥18-21)።

እንደ እውነቱ ከሆነ ክርስቶስም ሆነ የእርሱ ተከታዮች ለዓለም መልካሙን የሚያስቡና የሚያደርጉ ስለ ሆኑ ዓለም ሊያከብራቸውና ትልቅ ስፍራ ሊሰጣቸው ይገባ ነበር። ዓለም ግን በመልካም ፈንታ ከፋውን ይመልስላቸዋል፤ በመውደድ ፈንታ ይጠላቸዋል፤ በማመስገን ፈንታ ይነቅፋቸዋል፤ በመቀበል ፈንታ ያሳድዳቸዋል፤ ረጅም ዕድሜን በመመኘት ፈንታ ይገድላቸዋል። ይህ እንዴት ሊሆን ቻለ? ዓለም መልካም ላደረጉለት እንዲህ ያለውን ከፋ ሥራ ለመሥራትስ ምን አነሳሣው?

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሰይጣን የዚህ ዓለም ገዥ (ዮሐ. 12፥31፤ 16፥11) እና አምላክ (2ቆሮ. 4፥4) ተብሏል። ዓለም የሚለው መጠሪያ የተለያዩ ነገሮችን ሊያመለክት ቢችልም፣ እዚህ ላይ ግን አግዚአብሔርን ያላወቁትንና ክርስቶስን የሚቃወሙትን ክፍሎች ነው የሚያሳየው። እነዚህ ወገኖች አግዚአብሔርን እንዳያውቁትና በክርስቶስ አዳኝነት እንዳያምኑ፣ ወይም “የክርስቶስ የክብሩ ወንጌል ብርሃን እንዳያበራላቸው” የዚህ ዓለም አምላክ የተባለው ሰይጣን ሐሳባቸውን አሳውርታል። ፈቃዱንና ሐሳቡን የሚፈጽመውም በእነዚህ ሰዎች በመጠቀም ነው። ስለዚህ ይህ ዓለም አግዚአብሔርንና የአግዚአብሔር የሆነውን ሁሉ በመቃወምና በማሳደድ ላይ

የተመሠረተውን የሰይጣንን ፈቃድ ይፈጽማል። እነዚህ ወገኖች ሃይማኖታውያን ሊሆኑ ይችላሉ። ክርስቲያኖችን በማሳደዳቸውም አግዚአብሔርን የሚያገለግሉ ይመስላቸዋል። አይሁድ ለዚህ ጥሩ ምሳሌ ናቸው። እነርሱ ነቢያትን፣ ጌታ ኢየሱስንና ሐዋርያትን ያሳደዱት (1ተሰ. 2፥15) ለአግዚአብሔር ቀንተው ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ፣ “በዕውቀት አይቅኑ እንጂ ለአግዚአብሔር እንዲቀኑ እመስክርላቸዋለሁ” (ሮሜ 10፥2) ብሏል። አስቀድሞ ከእነርሱ አንዱ የነበረው ሳውልም የክርስቶስን ተከታዮች ከዋሉበት አላሳደር፣ ካደሩበት አላውል ብሎ ሲያሳድድ የነበረው ለአግዚአብሔር ቀንቶ ነበር። በቀዳሜ ሰማዕት አስጢፋኖስ ሞት ተስማምቷል (ሐ.ሥ. 7፥60)። በዚህ ሳያበቃ፣ “ቤተ ክርስቲያንን ያፈርስ ነበር፤ ወደ ሁሉም ቤት እየገባ ወንዶችንም ሴቶችንም እየገቡት ወደ ወጎኔ አሳልፎ ይሰጥ ነበር” (ሐ.ሥ. 8፥3)። የማሳደድ ሥራውን እጅግ በማጠናከርም፣ “የጌታን ደቀ መዛሙርት እንዲገድላቸው ገና እየዛተ ወደ ሊቀ ካህናት ሄደ፣ በዚህ መንገድ [በክርስትና] ያሉትንም ሰዎች ወንዶችንም ሴቶችንም ቢያገኝ እያሰረ ወደ ኢየሱሳም ያመጣቸው ዘንድ በደማስቆ ላሉት ምክራቦች ደብዳቤ ከእርሱ ለመነ” (ሐ.ሥ. 9፥1-2)። ሳውል በዚህ የጥፋት መንገድ ላይ እያለ ነበር፣ “ለምን ታሳድደኛለህ?” የሚለውን የጌታን ድምፅ የሰማውና የክርስቶስ ተከታይና አገልጋይ ለመሆን የተጠራው።

ጳውሎስ የተባለው ሳውል የክርስቶስ ደቀ መዛሙር ከሆነ በኋላ፣ ለአግዚአብሔር በመቅናት ሲያደርግ የነበረው ሁሉና የኖረበት ሕይወት በአጠቃላይ አግዚአብሔር የማይከብርበት ከንቱ ሕይወት መሆኑን ተረዳ። ለፊልጵስዩስ ሰዎች በጻፈው መልእክት ስለ ራሱ ሲመሰክርም፣ “ስለ ቅንዕት ብትጠይቁ ቤተ ክርስቲያንን አሰዳጅ ነበርሁ፤ ... ነገር ግን ለእኔ ረብ የነበረውን ሁሉ ስለ ክርስቶስ እንደ ጉዳት ቁጥሬዋለሁ። አዎን፣ በእውነት ከሁሉ ይልቅ ስለሚበልጥ ስለ ክርስቶስ ኢየሱስ ስለ ጌታዬ ዕውቀት ነገር ሁሉ ጉዳት እንዲሆን አቁጥራለሁ” ብሏል (ፊል. 3፥6-8)። በሌላም ስፍራ፣ “ለአገልግሎቱ ሾሞኝ ታማኝ አድርጎ ስለ ቁጠረኝ፣ ገይል የሰጠኝን ክርስቶስ ኢየሱስን ጌታችንን እመስግናለሁ፤ አስቀድሞ ተሳዳቢና አሳዳጅ፣ አንገላችም ምንም ብሆን፣ ይህን አደረገልኝ፤ ነገር ግን ሳላውቅ ባለማመን ስለደረግሁት ምሕረትን አገኘሁ፣ የጌታችንም ጸጋ በክርስቶስ ኢየሱስ ካሉ ከእምነትና ከፍቅር ጋር አብልጦ በዛ” ይላል (1ዮሐ. 1፥12-14)። እርሱ ያለፈበትን ይህን የተበላሽ መንገድ በመመርመርም፣ ወገኖቹ እስራኤላውያን ከዚህ መንገድ እንዲመለሱና በክርስትና መንገድ እንዲጓዙ አጥብቆ ይፈልግ ነበር (ሮሜ 10፥1-3)።

ሳውል አስቀድሞ ባለማወቁ እንዳደረገው፣ አይሁድና ከጥንት ጀምሮ በእነርሱ መንገድ እየተጓዙ የሚገኙ ብዙዎች ሃይማኖተኞች ዛሬም ድረስ የጌታ የሆኑትን በማሳደድ ሥራ ላይ ተጠምደው ይገኛሉ። ስለ ክርስቶስ በመሰደድ እንጂ ክርስቲያኖችን በማሳደድ ጌታን ማገልገል የሚባል ነገር ግን ፈጽሞ የለም። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ ተናገረው፣ እንደ እነዚህ ያሉቱ ሃይማኖተኞች ክርስቲያኖችን የሚያሳድዱት፣ ክርስቶስንም ሆነ አግዚአብሔርን ስላላወቁ ነው። “ዳሩ ግን የላከኝን አያውቁምና ይህን ሁሉ ስለ ስሜ ያደርጉባችኋል” (ዮሐ. 15፥21)። “ይህንም የሚያደርጉባችሁ አብንና እኔን ስላላወቁ ነው” (ዮሐ. 16፥3)። ሐዋርያው ጳውሎስም “እነዚያም [አይሁድ] ጌታን ኢየሱስን ደግሞ ገደሉ፤ ነቢያትንም እኛንም አሳደዱ፣ አግዚአብሔርንም ደስ አያሰናም” በማለት፣ የአግዚአብሔርን ሕዝብ

በማሳደድ እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት እንደማይቻል አብራርቷል (1ተሰ. 2:15)። ስለ እነዚህ ወገኖች መጨረሻም እንዲህ ብሏል፤ “ጌታ ኢየሱስ ከሥልጣኑ መለአከት ጋር ከሰማይ በእሳት ነበልባል ሲገለጥ፤ መከራን ለሚያሳዩአችሁ መከራን፤ መከራንም ለምትቀበሉ ከእኛ ጋር ዕረፍትን ብድራት አድርጎ እንዲመልስ በእግዚአብሔር ፊት በርግጥ ጽድቅነውና። እግዚአብሔርን የማያውቁትን፤ ለጌታችንም ለኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል የማይታዘዙትን ይበቃላል፤ በዚያም ቀን በቅዱሳኑ

ምክንያቱም ስለ ጌታ ስም የሚቀበሉት መከራና ስደት ብዙ የከበረ ዋጋ ያለው ነው። ክርስቲያኖች በስደታቸው ውስጥ ሊያስቧቸውና ሊያደርጓቸው የሚገቡ ነገሮች አሉ፤ ከእነዚህም መካከል የሚከተሉት ይጠቀሳሉ።

መከራ መቀበል (ስደት) የመዳን ምልክት ነው።

አንድ ሰው ከዓለም ጋር ተስማምቶ በሰላም እንዳልኖረ ሁሉ፤ በክርስቶስ ሲያምንና ከዓለም ሲለይ ስደት ለምን ይነሣበታል? መልሱ ቀላል ነው፤ የክርስቶስ ተከታይ መሆን ስለ ጀመረ ነው። ርግጥ ስደትና መከራ የጎጠሉት ውጤት ብቻ ተደርጎ በሚታሰብበት ዓለም ውስጥ ይህን ማሰብ ያስቸግራል። የክርስቶስ የወንጌሉ ብርሃን የበራለት ሰው ካልሆነ በቀርም፤ በክርስቶስ ተከታይ ላይ በክርስቶስ ስም የሚመጣ ስደት የመዳኑ ምልክት ነው ብሎ ማሰብም አይቻልም። ቃሉ ግን እንዲህ ይላል፤ “በአንድም ነገር እንኳ በተቃዋሚዎች አትደንግጡ፤ ይህም ለእነርሱ የጥፋት፤ ለእናንተ ግን የመዳን ምልክት ነው። ይህም ከእግዚአብሔር ነው፤ ይህ ስለ ክርስቶስ ተሰጥቶአችኋልና፤ ስለ እርሱ መከራ ደግሞ ልትቀበሉ እንጂ በእርሱ ልታምኑ ብቻ አይደለም” (ፊል. 1:28-29)።

ይህ እንዴት አስደናቂ ቃል ነው! ክርስቲያን በጌታ ለማመን የተጠራው በዚህ ዓለም አልጋ በአልጋ የሆነ ሕይወትን ሊኖር አይደለም፤ ስለ ጌታ ስም መከራና ስደት ሊቀበልም ነው። በጌታ ስም የሚቀበለው መከራውና ስደቱም፤ ለእርሱ የመዳኑ፤ ለተቃዋሚዎቹ ደግሞ የጥፋት ምልክት ነው።

ተቃዋሚዎች ሆይ! ክርስቲያኖችን ስታሳድዱና መከራ ስታሳዩላቸው ወደ ጥፋት እየተጓዛችሁ መሆናችሁን ልብ ብላችኋል? ወይስ ጌታን እያገለገልን ነው ብላችሁ ለክፉ ሥራችሁ መልካም ስም በመስጠት ራሳችሁን ትሸነግላላችሁ? ቃሉ እንደሚመስከረው ግን አሳዳጅነት የጥፋት ምልክት ነው።

ክርስቲያኖች ሆይ! በጌታ ስም ስትሰደዱ ስደቱ የተነሣባችሁ ከክፉው ዓለም ቢሆንም፤ ይህ የሚያሳየው መዳናችሁን ነው። ስደቱ ከዓለም

ክርስቲያኖች ሆይ! በጌታ ስም ስትሰደዱ ስደቱ የተነሣባችሁ ከክፉው ዓለም ቢሆንም፤ ይህ የሚያሳየው መዳናችሁን ነው። ስደቱ ከዓለም ስለ ተለየችሁና የክርስቶስ ተከታዮች ስለ ሆናችሁ የደረሰባችሁ ቢሆንም፤ የመዳናችሁ ምልክት ሆኖ ከእግዚአብሔር ስለ ክርስቶስ ተሰጥቷችኋል። ስለዚህ ሁል ጊዜ አንድ ነገር ዐስቡ፤ የተጠራችሁት በስሙ ልታምኑ ብቻ አይደለም፤ ስለ ስሙ ስደትና መከራም ልትቀበሉ ጭምር ነው።

ስለ ተለየችሁና የክርስቶስ ተከታዮች ስለ ሆናችሁ የደረሰባችሁ ቢሆንም፤ የመዳናችሁ ምልክት ሆኖ ከእግዚአብሔር ስለ ክርስቶስ ተሰጥቷችኋል። ስለዚህ ሁል ጊዜ አንድ ነገር ዐስቡ፤ የተጠራችሁት በስሙ ልታምኑ ብቻ አይደለም፤ ስለ ስሙ ስደትና መከራም ልትቀበሉ ጭምር ነው።

ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የምንገባው በብዙ መከራ ነው። እግዚአብሔር የወደደንና በልጁ ወንጌል የጠራን ገና ደክሞት ላለን ነው።

ተቃዋሚዎች ሆይ! ክርስቲያኖችን ስታሳድዱና መከራ ስታሳዩላቸው ወደ ጥፋት እየተጓዛችሁ መሆናችሁን ልብ ብላችኋል? ወይስ ጌታን እያገለገልን ነው ብላችሁ ለክፉ ሥራችሁ መልካም ስም በመስጠት ራሳችሁን ትሸነግላላችሁ? ቃሉ እንደሚመስከረው ግን አሳዳጅነት የጥፋት ምልክት ነው።

ሊከብር፤ ምስክርነታችንንም አምናችኋልና በሚያምኑት ሁሉ ዘንድ ሊገረም ሲመጣ፤ ከጌታ ፊት ከሳይሉም ከብር ርቀው በዘላለም ጥፋት ይቀጣሉ” (2ተሰ. 1:6-10)። የእግዚአብሔር ወዳጅ ነኝ ብሎ በተግባር ግን የእግዚአብሔር ጠላት ሆኖ መገኘት እንዴት ያለ ኪሳራ ነው! ስደት ክርስቲያኖች የሚያልፉበት መንገድ መሆኑን ክርስቲያኖች ሁሉ ሊያውቁ ይገባል። ስለ ጽድቅ መሰደድ፤ በክርስቶስ በማመንና እግዚአብሔርን እየመሰሉ በመኖር የሚመጣ “መከራ-መስቀል” ነው። “በዓለም ላላችሁ መከራ አለባችሁ” ተብሏልና፤ በጽድቅ ምክንያት የሚነሣውን ስደት ማስቀረትም አይቻልም (ዮሐ. 16:33)። ከዚያ ይልቅ ስደት ለክርስቲያኖች ምን እንደ ሆነ በውል መረዳት ነው የሚገባው። “በእውነትም በክርስቶስ ኢየሱስ እግዚአብሔርን እየመሰሉ ሊኖሩ የሚወዱ ሁሉ ይሰደዳሉ” (2ጢሞ. 3:12)። ሰዎች በክርስቶስ ከማመናቸው በፊት የዓለም ነበሩና ዓለም የራሱ ስለ ሆኑ ይወዳቸው ነበር (ዮሐ. 15:19)። በጎጠሉት፤ በወንጀል፤ በረከት፤ በችግር፤ በጦርነት፤ በፖለቲካ፤ እና በሌሎችም ሰው ሠራሽ ችግሮችና ተፈጥሮአዊ አደጋዎች ምክንያት ካልሆነ በቀር፤ ስለ ጽድቅ የመሰደድ ዕጣ ፈንታ ደርሶባቸው አያውቅም። በክርስቶስ ካመኑበት ጊዜ ጀምሮ ግን፤ ቀድሞ ይወዳቸው የነበረው ዓለም ፊቱን ያዘርባቸዋል፤ ጠላት ሆኖም ይነሣባቸዋል። ቀድሞ ያከብራቸው የነበረው ዓለም ያዋርዳቸዋል። ቀድሞ ያመሰግናቸው የነበረው ዓለም ይረግማቸዋል። ይህም ጠላት ሰይጣን በክርስቶስ እዳኝነት አምነው ከግዛቱ የፈለሱትንና ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የገቡትን (ቆላ. 1:13-14) ለመበቀል የሚወስደው የበቀል ርምጃ ተደርጎ ሊታይ ይችላል። ይህ ክርስቲያኖችን ከጀመሩት የክርስትና ጉዞ ወደ ኋላ ለመመለስና ተስፋ ለማስቆረጥ ጠላት ሰይጣን የሚጠቀምበት ስልቱ ነው። ይሁን እንጂ ክርስቲያኖች ከዓለም በሚነሣባቸው ስደትና በሚደርስባቸው መከራ መደናገጥና መሸበር የለባቸውም። በስሙ በማመናቸው ምክንያት ስደት የማይቀላቸው መሆኑን ተገንዝበው፤ ከዚያ የሚያገኙትን ታላቅ ዋጋና ብድራት በማሰብ ለጠራቸው ጌታ መታመን አለባቸው። “ከክርስቶስ ፍቅር ማን ይለዩናል? መከራ፤ ወይስ ጭንቀት፤ ወይስ ስደት፤ ወይስ ራብ ወይስ ራቀቅነት፤ ወይስ ፍርሀት፤ ወይስ ሰይፍ ነውን?” (ሮሜ 8:35) በማለትም የጠራቸውን ጌታ ብቻ አያሰቡ በክርስትና ሕይወታቸው መጠንከርና መበርታት አለባቸው፤

(ሮሜ 5:6)። ጌታ ኢየሱስም እናንተ ደካሞች ሸክማችሁ የከበደ ሁሉ ወደ እኔ ኑ ሲል የጠራው ደካሞችን ነው (ማቴ. 11:28)። ክርስቲያን ደካማ ሳለ ቢጠራም፤ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የሚገባው ደካማ ሆኖ አይደለም፤ ከሰይጣንና እርሱ ከሚገዛው ዓለም ጋር መንፈሳዊውን ጦርነት ተዋግቶ ብርቱና ድል ነሺ ሆኖ ነው እንጂ (1ክሊ. 1:18፤ ራሊ. 2:7፤ 17:26-27፤ 3:21)። ሐዋርያት መከራና ስደት ሲገጥማቸው የተገነዘቡት ይህን ነው። "ወደ እግዚአብሔር መንግሥት በብዙ መከራ እንገባ ዘንድ ያስፈልገናል" በማለት የሌሎች ደቀ መዛሙርትን ልብ ያጸኑና በሃይማኖት ጸንተው እንዲኖሩ ይመክሩ ነበር (ሐ.ሥ. 14:21:22)።

የእስራኤል ከግብጽ ባርነት ነጻ መውጣትና ወደ ተስፋይቱ ምድር መግባት፤ በክርስቶስ ያገኘውን መዳንና ወደ መንግሥተ ሰማያት የምንገባበትን የድል ሕይወት ያሳያል። እስራኤልን ከግብጽ ባርነት ነጻ ያወጣቸው ራሱ እግዚአብሔር ነው፤ የተስፋይቱን ምድር የወረሱትም ከእግዚአብሔር ባገኙት ረድኤት ተዋግተውና አሕዛብን አባርረው ነው። ክርስቲያኖችም መዳንን ያገኙት በክርስቶስ ሥራ ነው። ለመዳን እንዳች የከፈሉት ዋጋ የለም። ወደ መንግሥተ ሰማያት በሚያደርጉት ጉዞ በስደትና በመከራ ውስጥ ሲያልፉም ከጠራቸውና ካዳናቸው አምላክ በሚያገኙት ኅይልና ረድኤት ጸንተው በመቆምና ድል በመግዛት ወደ ርስታቸው ወደ መንግሥተ ሰማያት ይገባሉ። ብዙ የአምነት ዐርበኞች በዚህ የሕይወት መንገድ ላይ ሲያልፉ ብርቱኞች እንደ ሆኑና ድል እንደ ነሡ ተጽፏል (ዕብ. 11:33-38)። ስለዚህ በጸጋ የዳንን በብዙ መከራ ወደ መንግሥተ ሰማያት እንደምንገባ ማወቅ አለብን።

ክርስቲያኖችን ማሳደድ ክርስቶስን ማሳደድ ነው

ሳውል ባለማወቅ እግዚአብሔር ቀንቶ ያሳደደው ክርስቲያኖችን ነበረ። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በደማክቅ መንገድ ላይ በተገለጠለት ጊዜ ጥን። "ተከታዮቼን ለምን ታሳድዳለህ?" በማለት ፈንታ። "ሳውል ሳውል ስለ ምን ታሳድደኛለህ?" ነው ያለው (ሐ.ሥ. 9:4)። ተከታዮቼን ማሳደድ እርሱን ማሳደድ ሆኖ ነው የተቋጠረው ማለት ነው። ስለዚህ ክርስቲያን በክርስቶስ ምክንያት ሲሰደድ፤ የተሰደደው እርሱ ብቻ ሳይሆን የታመነለት ጌታውም ነውና፤ በእርሱ መከራ ተሳታፊ በመሆኑ ደስ ሊለው ይገባል። "... ክቡሩ ሲገለጥ ደግሞ ሐዘን አያደረጋችሁ ደስ እንዲላችሁ፤ በክርስቶስ መከራ በምትካፈሉበት ልክ ደስ ይበላችሁ።" ተብሏል (በጴጥ. 4:13)። ከጳውሎስ ጋርም፤ "እርሱንና የትንሣኤውን ኅይል እንዳወቅ፤ በመከራውም እንደካፈል፤ ወደ መታንም ትንሣኤ ልደርሱ ቢሆንልኝ፤ በሞቱ እንደመሰለው አመኛለሁ" (ፈል. 3:10-11) ማለት አለበት።

ዓለም ቢነሣበትና ለብቻው እስኪቀር ድረስ እንኳ ቢያሳድደው፤ የታመነለት ጌታው ግን ሁል ጊዜ ዐብሮት አለ። ሳውል ከአሳዳጅነት ተመልሶ የክርስቶስ ተከታይና አገልጋይ ከሆነ በኋላ ብዙ ሰደቶች አጋጥመዋል (2ቆሮ. 11:23-28)። እንደም ከአጠገቡ የሚቆም አስኪጠፉ ድረስ ብቸኝነትና መገለል ደርሶበታል። ይሁን እንጂ የታመነለትና በስሙ የተሰደደለት ጌታ ግን አልተወደም። "በፊተኛው መጥቱ እንደ ስንኳ አልደረሰልኝም፤ ሁሉም ተወኝ እንጂ፤ ይህንም አይቀንጠርባቸው፤ ዳሩ ግን የሰበከቱ ሥራ በእኔ እንዲፈጸም አሕዛብም ሁሉ እንዲሰሙት፤ ጌታ በእኔ አጠገብ ቆሞ አበረታኝ፤ ከአንበሳ አፍም ዳንሁ። ጌታም ከከፉ ነገር ሁሉ ያደገኛል ለሰማያዊው መንግሥት ይጠብቃል፤ ለእርሱ ከዘላለም እስከ ዘላለም ከብር ይሁን፤ አሜን።" (2ክሊ. 4:16-18)።

ሳውል፤ በተለይም በዚህ ዘመን እግዚአብሔርን እናውቃለን የሚሉ፤

በተግባር ግን እግዚአብሔርን ያላወቁ ሃይማኖተኞች፤ የክርስቶስን ወንጌል የሚሰብኩትንና በፍለጋው እንሂድ የሚሉትን ሁሉ ያሳድዳሉ። እንዲህ ሲያደርጉ ኢየሱስ ክርስቶስን እንዳገለገሉት እንጂ እያሳደዱት እንደ ሆነ አያስተውሉም። ጌታ ለሳውል ካቀረበለት ጥያቄ የምንረዳው ግን ተከታዮቹን ማሳደድ ክርስቶስን ማሳደድ ነው።

ስለ ስሙ ስትሰደዱ ደስ ይበላችሁ

በዓለም አይታ ስደት የሚያሳዝንና ተስፋ የሚያስቁርጥ እንጂ የሚያስደስት ገጽታ የለውም። ስለ ጽድቅ በመሰደድ ውስጥ ግን ክርስቲያኖች ደስ እንዲላቸው የእግዚአብሔር ቃል ያስተምራል። እንደ ሰው ሲታሰብና በውስጡ ሲታለፍበት ስደት አስደሳችነት ባይኖረውም፤ በጌታ ስም መሰደድ ግን ልዩ ደስታን የሚፈጥር ነገር አለው። ይህን በውስጡ ያለፉ ክርስቲያኖች በሚገባ ያውቁታል። ስለ ሐዋርያት በተጻፈው ውስጥ የምናገኘው እውነትም ለዚህ ማረጋገጫ ነው። ሐዋርያት በክርስቶስ ስም ማስተማራቸው ሃይማኖተኞች ነን በሚሉት በአይሁድ ዘንድ እንደ ወንጀል ተቁጥሮባቸው ታሰሩ፤ ተገረፉ፤ ዛፉና ማስፈራሪያም ደረሰባቸው፤ ከዚያ በግጥል ያል ምክር ተፈቱና ከሸንገው ሲወጡ ደስ እያላቸው ነበረ። ከእስር መፈታት በራሱ ደስ ሊያሰኝ የሚችል ነገር ነው። ለእነርሱ የደስታቸው ምክንያት ግን ከእስር መለቀቃቸው አልነበረም። "... ስለ ስሙ ይናቁ ዘንድ የተገባቸው ሆነው ስለ ተቁጠሩ" ነው እንጂ (ሐ.ሥ. 5:40-41)።

እንድ መታወቅ ያለበት ጉዳይ ክርስቲያን ሁሉ ሁል ጊዜ ላይሰደድ ይችላል። በክርስቲያን ላይ የስደት ጊዜያት ይኖራሉ። የዕረፍትና የሰላም ጊዜያትም ይመጣሉ። ምናልባትም ክርስቲያኖች ከዓለም ጋር ተመሳሳለው በመኖራቸው ምክንያት በክርስቶስ ስም ስደት ላይመጣባቸው ይችላል። ይህም ለክርስትና ሕይወት ትልቅ ጠንቅ ነውና ክርስቲያኖች ክርስቶስን እንጂ ዓለምን መምሰል የለባቸውም (ሮሜ 12:1-2)። ከዚህ አንጻር በክርስቶስ ስም መከራ መቀበልና መሰደድን እንደማይገኝ ወርቃማ ዕድል ልንቁጥረው ይገባል። ለዚህም ነው ሐዋርያት በስሙ ለመናቅ የተገባቸው ሆነው ስለ ተቁጠሩ፤ 'እኛም ለዚህ ክብር ቢቃን' በሚል መንፈስ ደስ እያላቸው ከሸንገው ፊት የወጡት። ሐዋርያው ጳውሎስም። "... ቢሆንልኝ በሞቱ እንደመሰለው አመኛለሁ" (ፈል. 3:11) ሲል ማንኛውም ክርስቲያን ጌታን በሞቱ ለመምሰል ስለ ፈለገ ብቻ ያን ዕድል ሊያገኘው እንደማይችል አመልክቷል። ለዚህ ነው ክርስቲያኖች በጌታ ስም ሲሰደዱ ደስ ሊላቸው የሚገባው።

የክርስቶስ ተከታዮች በክርስቶስ ምክንያት ሲሰደዱ ደስ ሊላቸው የሚገባው በሰማያት ዋጋቸው ታላቅ ስለ ሆነም ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተራራ ስብከቱ ላይ፤ "ሲንቅፋኦችሁና ሲያሳድዱኦችሁ በእኔም ምክንያት ከፋውን ሁሉ በውሸት ሲናገሩባችሁ ብዕግን ናችሁ። ዋጋችሁ በሰማያት ታላቅ ነውና ደስ ይበላችሁ፤ ሐዘንም አድርጉ፤ ከእናንተ በፊት የነበሩትን ነገሶችን እንዲሁ አሳድደዋቸዋልና" ሲል በእርሱ ምክንያት ለሚሰደዱ ትልቅ የማጽናኛ ተስፋ ሰጥቷል (ማቴ. 5:11-12)። በመከራው የሚገጥማቸውን ጊዜያዊ ሥቃይ ሳይሆን መከራውን በመቀበላቸው ምክንያት የሚጠብቃቸውን ሰማያዊና ዘላለማዊ ዋጋ በማሰብም ጭምር ስለ ስሙ የደረሰባቸውን መከራና ስደት በጽናት መቀበል አለባቸው።

ሐዋርያው ጴጥሮስ በመልእክቱ በክርስቶስ ስም በምንቀበለው መከራ እጅግ ደስ ሊለን እንደሚገባ የምናገኛቸውን በረከቶች ጭምር

የዘመን ምስክር

በዚህ ዐምድ ለቤተ ክርስቲያን መሻሻልና መለወጥ የተጋደሉ፡ ለአገርና ለወገን የሚጠቅም መልካም ሥራን የሠሩ አበውን ሕይወትና የተጋደሉ ታሪክ አሁን ላለውና ለቀጣዩ ትውልድ አርአያ እንዲሆን እናስተዋውቃለን፡፡

በጊዜ ልዑል

ብላቴን ጌታ ጎሩይ ወልደ ሥላሴ (ከ1871-1931)

በዚህ ዐምድ ጽሑፍ የብላቴን ጌታ ጎሩይ ወልደ ሥላሴን ዐምር የሕይወት ታሪክ እንቃኛለን፡፡ ብላቴን ጌታ ጎሩይ ወልደ ሥላሴ (ገብረ መስቀል) በኢትዮጵያ ሥነ ጽሑፍና ፓለቲካ ላይ የበኩላቸውን እሻራ ያሳረፉ፡፡ በጎብረተ ሰቡ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ባህላዊና ሃይማኖታዊ ገጽታዎች ላይ አዎንታዊ ለውጥና መሻሻል እንዲመጣ ጥረት ያደረጉ ስመ ጥር ኢትዮጵያዊ ናቸው፡፡

የብላቴን ጌታ ጎሩይ አባት አቶ ወልደ ሥላሴ የተወለዱት በመርሐ ቤቴ፣ አገሪት በምትባል አውራጃ ሲሆን፣ እድገታቸው በመንዝ ነበር፡፡ ጎሩይ የተወለደው ግንቦት 1 ቀን 1871 ዓ.ም. ሲሆን፣ ለቤተ ሰቡም የመጀመሪያ ልጅ ነው፡፡ የክርስትና ስሙ ገብረ መስቀል ይባላል፤ በዚሁ ስም መጠራቱን ቀጥሎ ነበር፡፡ በሰባት ዓመቱ የቤተ ክርስቲያንን ትምህርት መማር ሲጀመር፣ የመጀመሪያ አስተማሪው ደብተራ ሥነ ጊዮርጊስ ይባሉ ነበር፡፡ ከእርሳቸው ንባብና የቃል ትምህርት ተምሮ ዳዊትን እስከ መድገም ድርሷል፡፡

የጎሩይ አባት መጻፍና ማንበብ የሚችሉ አልነበሩም፤ ልጃቸው ግን በትምህርቱ ጥሩ ብቃት ስለ ነበረው ለአባቱ ጠቃሚ ነበር፡፡ ይህም ልጃቸው የበለጠ እንዲማር ጉጉት ፈጥሮባቸዋል፡፡ እርሳቸው ያላገኙትን ትምህርት ልጃቸው እንዲያገኝ በማሰብ ዐሥር ዓመት ሲሞላው ሰላሌ ወደሚገኘው ስራ መድኃኒ ዓለም ቤተ ክርስቲያን በመውሰድ እንዲማር አደረጉት፤ እርሳቸውም እዚያው ዐብረውት ተቀመጡ፡፡ በዚያም በሁለት ወራት ውስጥ የውዳሴ ማርያምን ዜማ አጠና፡፡ አቶ ወልደ ሥላሴ ከዚያ ወደ ደብረ ሊባኖስ ገዳም ገብተው መነሳሉ፡፡

ጎሩይ ዐሥራ ሦስት ዓመት ሲሞላው አባቱ በደብረ ሊባኖስ ገዳም እንዳሉ በሞት ተለዩት፡፡ የአባቱን መቃብር ለማየትም ወደ ደብረ ሊባኖስ የሄደ ሲሆን፣ አባቱ ከመቃብራቸው በፊት የተናዘዙለት ሀብት ሳይሆን “ትምህርትህን ሳትጨርስ ወደ አገርህ እንዳትመለስ” የሚል ቃል ነበር፡፡ ትምህርቱን በመከታተል ላይ እያለ የተለያዩ ተግዳሮቶች ገጠሙት፤ ለምሳሌ፡- ከወይዘሮ ፀሐይ ያገኝ የነበረው ቀለብ በ1881 ዓ.ም. በተከሠተ ረጋብ ምክንያት ተቋረጠበት፡፡

ጎሩይ በነበረበት ዘመን ጽሕፈት መጻፍ በጣም ጠቃሚ ነገር ተደርጎ ባይወሰድም፣ እርሱ ግን ራሱን ግጽፍ አስተምሯል፡፡ አባቱ ከሞቱ በኋላ የጽሑፍ ችሎታውን በመጠቀም ገንዘብ እያስከፈለ ለተለያዩ ሰዎች ደብዳቤ ይጽፍ ነበር፡፡ ይህ ሥራው ጎሩይን ያሳወቀው ሲሆን፣ የሰላሌ ገዥ የነበሩት ደጃዝማች በሻህ በጸሐፊነት ቀጥረውታል፡፡ ሆኖም ከደጃዝማች በሻ ጋር ብዙ አልቆየም፡፡ ስለ ጥሩ ባሕርያቸው የሰሙት ቀኛዝማች መቀረጭ በአሸከርነት ወሰደው የጽሑፍ ችሎታውን ሲገነዘቡ በጸሐፊነት እንዲያገለግላቸው አደረጉት፡፡ ገና በለጋ ዕድሜው በጽሑፍ ሥራው የተደነቁት ቀኛ አዝማች መቀረጭ “የሆነው ፍሬ” የሚል ስም ሰጡት፡፡ ከዚህ ጊዜ ጀምሮ በክርስትና ስሙ መጠራቱን አቆመ፡፡ ጎሩይ ቀኛ አዝማችን ከማገልገሉ በተጨማሪ በቤተ ክርስቲያንም በትጋት ያገለግል ነበር፡፡

አለቃ ወልደ ጊዮርጊስ የተባሉትን ታዋቂ መምህር በተዋወቀ ጊዜም የትምህርት ፍላጎቱ ዳግም ተነሣ፡፡ ወልደ ጊዮርጊስ የጉንደር ተማሪ ስለ ነበሩ እንደ ብርቅ የሚታዩ ሊቅ ናቸው፡፡ ወጣቱ ጎሩይ እነሆን ከመሰሉ ሊቅና ከሌሎች መምህራን ጋር በአንጦጦ ቅዱስ ራጉኤል ቤተ ክርስቲያን ቅኔን ለዘጠኝ ወራት ተምሯል፤ በአራት ወራት ደግሞ የውዳሴ ማርያምን ትርጓሜ አጠናቋል፡፡ መምህሩ ወልደ ጊዮርጊስ፣ “አንተ የቀለም ቀንድ ስለ ሆንህና በምግባርህም የተመሰገንህ ነህና፣ ጎሩይ የተባለውን ስሜን ሽልማህሁ፤ ከእንግዲህ ጎሩይ እየተባልህ ተጠራ!” ብለው ጎሩይ የሚለውን ስም ሰጡት፡፡ ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ነው ጎሩይ የተባለው፡፡

ጎሩይ በዚህ ደብር ተማሪ በነበረበት ጊዜ የምኒልክ ጸሐፊ የነበሩት ጸሐፊ ትእዛዝ ገብረ ሥላሴ የአንጦጦ ራጉኤልን የደብር አለቅነት ደርበው ይሠሩ ነበር፡፡ በመስከረም ወር 1889 ዓ.ም. በራጉኤል በዓለ ንግሥ ላይ ለመገኘትና ለማክበር በሄዱ ጊዜ፣ ጎሩይ የተቀኘውን ቅኔ ስምተው ተደሰቱ፡፡ ከበዓሉ በኋላ ጎሩይ ወደ አዲስ አበባ መጥቶ እንዲገቡናቸው የጠየቁት ሲሆን፣ በተጨማሪም ጃኖ በስጦታ መልክ፣ በየወሩም ቀለብ፣ ከመንግሥት ደግሞ ዐምስት ብር እንዲቀበል ትእዛዝ ሰጡ፡፡ በአራት ዓመት ጊዜ ውስጥ 27ቱን የሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት ትርጓሜ ተማረ፤ ብዙ ባይገፋበትም ብሉይንም በጥቂቱ እንደ ተማረ ይነገራል፡፡ ጎሩይ በዚህ ሳያበቃ እንጦጦ ከነበሩ መምህራን ዘንድ ፍትሕ ነገሥትን አጥንቷል፡፡ በጥቅሉ ከመምህር ወልደ ጊዮርጊስና ከሌሎችም የቤተ ክርስቲያን መምህራን ዘንድ ለ12 ዓመታት ሲማር ቁየ፡፡

ጋብቻ

ጎሩይ ወልደ ሥላሴ ትምህርታቸውን ከጨረሱ በኋላ ሚስት ፍለጋ ከ15 ዓመት በፊት ለቀውት ወደ ወጡት ወደ ትውልድ አገራቸው ተመለሱ፤ ሆኖም አልተሳካላቸውም፡፡ በግንቦት 17/1895 ዓ.ም. በ24 ዓመታቸው የቀኝ አዝማች አሸቴን ልጅ ሐመረ አሸቴን በማግባት የትዳርን ሕይወት ጀመሩ፡፡ ከዓመት በኋላ በ1896 እንዲሁም 1897 ዓ.ም. ሲቶች ልጆችን የወለዱ ሲሆን፣ በመቀጠል ደግሞ በ1900 እና በ1903 ወንዶች ልጆችን ወለዱ፡፡ በተጨማሪም ሁለት ሴቶች ልጆችን መውለዳቸውን የታሪክ ድርሳናቸው ይገልጻል፡፡ ፈቃድ ሥላሴና ሢራክ የተባሉት ሁለቱ የጎሩይ ወንዶች ልጆች በካምብሪድጅና አክስፎርድ ዩኒቨርሲቲዎች ገብተው የተማሩ ሲሆን፣ በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ የራሳቸውን ሚና ተጫውተዋል፡፡

ቋንቋ እና ጉዞ

ጎሩይ የተለያዩ ቋንቋዎችን የመማር ፍላጎት ነበራቸው፡፡ ይህንም እውን ለማድረግ በሲደርኩዊስት በሚመራው በሲውዲሽ ሚሲዮኖዊ ትምህርት ቤት (Swedish Mission School) ለሰድስት ወራት እንግሊዘኛን አጠኑ፤ ጥቂት ዐረብኛ እና ፈረንሳይኛም ተምረዋል፡፡ ይሁን እንጂ የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች “እንግሊዘኛ የሚማረው ካቶሊክ ለመሆን ነው” ብለው ስለሰወሩባቸው ብዙም አልዘለቁበትም፡፡ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጆልቶ ቁራንን ያስቀድማል የሚል ወሬ ስለ ተናፈሰባቸው ዐረቢኛውንም ተዉቱ፡፡ ፈረንሳይኛውን መማር የጀመሩት ከፈረንሳይ የእንስሳት ሐኪሞች ጋር ይሠሩ በነበረበት ጊዜ ነው፡፡ ከውጪ አገር ዜጎች ጋር የነበራቸው ግንኙነት ባህላዊውንና ዘመናዊውን አመለካከት አዳበለው እንዲይዙ ሳያስችላቸው አንዳልቀረ ይታመናል፡፡ ይህ ደግሞ በሕይወታቸውና በሥራዎቻቸው

ተገዳሮቻል።

ጎሩይ የታላቋ ብሪታኒያ ጆርጅ ዐምስተኛ የዘውድ በዓላቸውን በሚያከብሩበት ሠኔ 15 ቀን 1903 ዓ.ም. ወደ ውጪ አገር የመሄድ ዕድል ተፈጠረላቸው። በጊዜው ኢትዮጵያን ያስተዳድሩ የነበሩት ልጅ አያሱ፣ ደጅ አዝማች ካሣ የኢትዮጵያ ልኦካንን ወክለው አንዲሄዱ ሲያደርጉ፣ ጎሩይም ጸሐፊ ሆነው ዐብረው ተጓዙ። ጎሩይ ከደጃዝማች ካሣ ጎይሉ፣ ቀኛዝማች ቢሥራቱ፣ ነጋድራስ ዐስቤና ከንቲባ ገብሩ ጋር የኢትዮጵያ መልአከተኞች ሆነው ሠኔ 15 ቀን 1903 ዓ.ም. በዌስት ሚኒስቴር ተገኙ። ከለንደን ውጪም ፓሪስን፣ ሮምን፣ አሌክሳንደሪያን፣ ካይሮንና ኢየሩሳሌምን አግረ መንገዳቸውን ጎብኝተው ወደ አገራቸው ተመለሱ። ጉዞው በሐረር በኩል በባቡር ስለ ነበረ ሲሄዱም ሆነ ሲመለሱ ከራስ ተፈሪ ጋር የመገናኘት ዕድልን ፈጠረላቸው። ይኸው አጋጣሚም በኋላ ላይ ለነበራቸው ፖለቲካዊ ሕይወት አስተዋፅኦ ሳይኖረው አልቀረም።

የመጀመሪያው የዓለም ጦርነት ካበቃ በኋላ ኢትዮጵያ ወኪሎቿን ወደ አውሮፓ ስትልክ ጎሩይ የነበሩበት ቡድን ወደ እንግሊዝና አሜሪካ በደጃዝማች ናደው አባ ወሎ መሪነት ተጓዘ። በሠኔ 1913 ዓ.ም. ደግሞ አርሳቸውን ያካተተ ቡድን በኢየሩሳሌም በሚገኙት ኢትዮጵያውያን ገዳማት የተነሣውን ችግር ለመፍታት ተላከ።

ኢትዮጵያ ሊግ አፍ ኔሺንስን ከተቀላቀለች በኋላ በ1916 ዓ.ም. ጎሩይ ከራስ ተፈሪ ጋር ወደ አውሮፓ ተጉዞዋል። በዚህም ጉዟቸው ግብጽን፣ ኢየሩሳሌምን፣ ፓሪስን፣ ቤልጂየምን፣ ኢንግላንድን፣ ጣልያንን፣ ስቶኮልምን፣ ጆኒቮንና ሌሎች ከተሞችን የማየት ዕድል አገኙ። ጎሩይ በርካታ አገራትን በመጎብኘታቸው የውጭውን ዓለም ለማየትና ብዙ ልምዶችን ለመቅሠም ችለዋል።

ሥራ እና አስተዳደር

በ1881 ዓ.ም. የከፉ ቀን ገብቶ ብዙ ከብቶች ስለ ሞቱ የፈረንሳይ መንግሥት ሦስት ሐኪሞችን በርዳታ መልክ ወደ አዲስ አበባ ላከ። በኋላም ጎሩይ ከሐኪሞቹ ጋር እንዲሠሩ ታዘው ይሠሩ ነበር። የአዲስ አበባ ከንቲባ የነበሩት ነጋድራስ ጎይላ ጊዮርጊስ ጎሩይን ከገብረ ክርስቶስ ጋር ፍትሐ ነገሥትን ወደ ዐማርኛ እንዲመልሱ በጠየቋቸው መሠረት የትርጉሙን ሥራ በማካሄድ የ200 ብር ከፍያ አግኝተዋል። ይህ ሥራ በጎሩይና በጎይላ ጊዮርጊስ መካከል ያለውን ግንኙነት እንዲያደግ ያደረገ ሲሆን በኋላ ላይ ጎይላ ጊዮርጊስ ጠቅላይ ሚኒስትር ሁነው ሲሾሙ ጎሩይን ዐዲስ ባቋቋመው ማዘጋጃ ቤት ውስጥ ዋና ዲሬክተር አድርገው በ50 ብር ቀጠሯቸው። ዲሬክተር የሚለው ስም ከዚህ ቀደም የሚታወቅ አልነበረም። ልዑል ተፈሪ ሥልጣን በያዙም ጊዜ በ1909 ዓ.ም. ጎሩይ የማዘጋጃ ዲሬክተር ተደርገው ተሾመዋል። ብዙዎች እንደሚናገሩት የከተማዋ ካርታ ዝግጅት፣ የግብር ሥርዐትና ሌሎች አስተዳደራዊ ለውጦች የመጡት በአርሳቸው የአመራር ጊዜ ነበር። “ከ1907-1914 ዓ.ም. ድረስ የዐዲስ አበባ ማዘጋጃ ቤት ዲሬክተር ሆነው በኢትዮጵያ ለከተማ አስተዳደር ሥርዐት ማዘጋጃ ቤት የሚል ስም በመጀመሪያ ያወጡለት አርሳቸው ናቸው።” (የኢትዮጵያ ታሪክ ከንግሥተ ሳባ ለስክ ታላቁ የዐድዋ ድል፤ 1999፤ 12)።

በ1914 ዓ.ም. የማዘጋጃ ሥራውን ከለቀቁ በኋላ ብላታ የሚል ሹመት የተቀበሉት ብላታ ጎሩይ ወልደ ሥላሴ ዋና ዳኛ ሆነው በዐዲስ ሹመት በቅ አሉ። ፍርድ ቤቱ ሥራ በጀመረ ጊዜ ልዑል አልጋ ወራሽ በስፍራው ተገኝተው የነበረ ሲሆን፣ ፍርድ ቤቱም በኢትዮጵያና በውጪ አገር ዜጎች መካከል በሚነሣ ክርክር ላይ ፍርድ ይሰጥ ነበር። ፍትሐ ነገሥትንና ባህላዊ

ሕጎችን ጠንቅቀው ያውቁ የነበሩት ብላታ ጎሩይ በሚያስተላልፏቸው ውሳኔዎች ምስጋናን አትርፈዋል። በ1920 ዓ.ም. የብላታ ጌታነትን (ብላቴን ጌታ) ማዕርግ ካገኙ በኋላ የውጪ ጉዳይ ሚኒስትር ዲሬክተር ጀነራል በመሆን የተሾሙ ሲሆን፣ ደመወዛቸውም 300 ብር ነበር። አልጋ ወራሽ ተፈሪ የውጪ ጉዳይ ሚኒስትር ቢሆኑም፣ የጎሩይን ታማኝነት በመመልከት ሥራውን ትተውላቸው ነበር።

በሚያዝያ 12 ቀን 1923 ዓ.ም. የውጪ ጉዳይ ሚኒስትርነት ሹመትን የተቀበሉት ብላቴን ጌታ ጎሩይ በመንግሥት የጎላፊነት አርከን ጫፍ ላይ መውጣት ችለዋል። በዚህ ጊዜ ደመወዛቸው ወደ 1000 ብር አድጎአል። ይህንም ሥራ እስከ ጣሊያን ወረራ ድረስ ይዘውት ቆይተዋል። ኢትዮጵያ ከጃፓን ጋር ያላትን ዲፕሎማሲያዊ ግንኙነት ሲታጠናክር ጎሩይ ኢትዮጵያን ወክለው ወደ ጃፓን ሄዱ። በዚያም ታላቅ አቀባባል የተደረገላቸው ሲሆን፣ ዋና ዋና በታዎችን ለመጎብኘት ችለዋል። ጣሊያን ኢትዮጵያን በወረረች ጊዜና ንጉሡ ለጦርነት ወደ ሰሜን በሄዱበት ወቅት ከቀረው ዓለም ጋር ግንኙነት የመፍጠር ሥራ የተተወው ለአርሳቸው ነበር። ጎሩይ ጣልያን ኢትዮጵያን በመውረር የፈጸመችውን ግፍ ለሊግ አፍ ኔሺንስ ለማቅረብ ከንጉሠ ነገሥት ዐፄ ጎይላ ሥላሴ ጋር ወደ ጆኒቫ ተጓዙ። ንጉሠ ነገሥቱ ወደ እንግሊዝ ሲመጡ ዐብረው ተመልሰው በዚያ ይኖሩ ነበር። በእንግሊዝ አገር በነበራቸው ቆይታም አሁን “ስኩል አፍ ኦሪየንታል ኤንድ አፍሪካን ስተዲስ” ተብሎ በሚጠራውና በዚያን ጊዜ “ስኩል አፍ ኦሪየንታል ስተዲስ” በሚባለው የትምህርት ተቋም ውስጥ ዐማርኛና ግሊዝ ማስተማራቸው ይነገራል። ብላቴን ጌታ ጎሩይ ለኢትዮጵያ ሕዝብ በሰጡት አገልግሎትና ባበረከቷቸው የሥነ ጽሑፍ ውጤቶች “የጀርመን ኦሪየንታል ሶሳይቲ” የከብር አባል እንዲሆኑ አድርጓቸው ነበር።

ወደ ገጽ 18 ዞሯል

ጥያቄዎች እና መልሶቻቸው

ጥያቄ:- ከቀረበ ህጋዊ

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የቅዱሳት መጻሕፍት ቅዱሳን 81 እንደ ሆነ ይታወቃል። ይኸውም የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ከሚቀበሉት 66 ቅዱሳት መጻሕፍት በተጨማሪ 15 መጻሕፍትን ትቀበላለች ማለት ነው። እነዚህ መጻሕፍት 81 እንደ ሆኑ ይነገር እንጂ የ81 መጻሕፍት አካል ናቸው ተብለው የሚታመኑት መጻሕፍት ቅዱሳን 7ን ከ81 በላይ ነው። ታዲያ መጻሕፍቱ 81 ናቸው መባሉ ከምን የመጣ ነው? ቅዱሳን 81 ሳይሆን 81 (ሰማንያ አሐዱ) ማለት ስንት ያስከዳል ወይ?

መልስ:- መምህርት ሲያደራ

ቀረበ ያቀረበው ጥያቄዎች መሠረታዊና የብዙዎች ጥያቄዎች እንደሚሆኑ እንገምታለን። እነዚህ ጥያቄ ያለንን ምላሽ በቅደም ተከተል ከዚህ ቀጥሎ እናቀርባለን።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የምትቀበላቸው የቅዱሳት መጻሕፍት ቅዱሳን 46 የብሉይ ኪዳን መጻሕፍትና 35 የሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት ሲሆኑ፤ በድምሩ 81 መጻሕፍት ናቸው ተብሎ ሲነገር እንሰማለን። በተለያዩ መጻሕፍት ላይም ዝርዝራቸው ተጽፎ እናነባለን። ይሁን እንጂ ለቤተ ክርስቲያኒቱ ተብለው በታተሙ መጽሐፍ ቅዱሳች ላይ በ81ዱ መጻሕፍት ዝርዝር ውስጥ የሰፈሩ መጻሕፍት ቅዱሳን 81 ሆኖ አያውቅም፤ ከ81 በታች ወይም በላይ ነው እንጂ። ቅዱሳን የዓርግና ይወርድ (መውጣትና መውረድ) አለው ማለት ነው። በአቁጣጠር ላይ የሚታዩ ችግሮችን ለማየት በቅድሚያ በ66ቱ ቅዱሳት መጻሕፍት ላይ ተጨማሪ ሆነው የቀረቡትን መጻሕፍት ዝርዝር እንመልከት። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የምትቀበላቸውን ቅዱሳት መጻሕፍት ቅዱሳን 81 ሰማንያ እንድ ያሰኙት መጻሕፍት የሚከተሉት ናቸው።

የብሉይ ኪዳን ተጨማሪዎች:-

1. መጽሐፈ ኩፋሌ
2. መጽሐፈ ሄናብ
3. መጽሐፈ ዕዝራ ሱቱኤል
4. መጽሐፈ ዕዝራ ካልእ
5. መጽሐፈ ጦቢት
6. መጽሐፈ ዮዲት
7. መጽሐፈ አስቴር
8. መጽሐፈ መቃብያን ቀዳማዊ
9. መጽሐፈ መቃብያን ካልእ
10. መጽሐፈ መቃብያን ተልእ
11. መጽሐፈ ተግሣጽ
12. መጽሐፈ ጥበብ
13. መጽሐፈ ሲራክ

1 እስከ ምዕራፍ 10፤ 3 ድረስ ከብሉይ መጽሐፈ አስቴር 20 ተመሳሳይ ነው፤ ከዚህ በኋላ ግን 10 ቅዱሳንና 11ኛ ምዕራፍ አሉት፤ ስሙ እግዚአብሔርም ተጠቅሷል። በየመግራው ምክንያት መጽሐፈ አስቴርን ስሙ እግዚአብሔር ያልተጠራበት ልዩ መጽሐፍ ብሎ መጥራት አይቻልም

2 የግእዝ ብሉይ ኪዳን ከመጽሐፈ ምዕራፍ 25-31 ያሉትን ምዕራፎች መጽሐፈ ተግሣጽ ይላቸዋል እንጂ ይህ መጽሐፍ የመጽሐፈ ምዕራፍ አካል ነው። እነዚህ ቅዱሳን ውስጥ የገባው ም ለብቻው ስለ ተቀጠረ ነው እንጂ በሌላ ምክንያት አይደለም።

14. መጽሐፈ ባርክ
15. ጸሎተ ምናቤ
16. ተረፈ ኤርምያስ
17. መዝሙረ ሠለሰቱ ደቂቅ
18. ተረፈ ዳንኤል
19. ሰሰና
20. መጽሐፈ ዮሴፍ ወልደ ኮርዮን

በሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት ሥር የሥርዐት መጻሕፍት ተብለው የተዘረዘሩት:-

1. ሥርዐተ ጽዮን
2. ቅእዛዝ
3. ግጽው
4. አብጥሊስ
5. 1ኛ መጽሐፈ ኪዳን
6. 2ኛ መጽሐፈ ኪዳን
7. ቀሌምንጦስ
8. ዲድስቅልያ

ናቸው።

በድምሩ 28 መጻሕፍት ናቸው፤ በ66 ቅዱሳት መጻሕፍት ላይ 28 መጻሕፍት ሲጨመሩ በጠቅላላ 94 መጻሕፍት ይሆናሉ። ይሁን እንጂ በብሉይ ኪዳን ተጨማሪ መጻሕፍት ዝርዝር ውስጥ የሚገኘው ዮሴፍ ወልደ ኮርዮንና የሐዲስ ኪዳን የሥርዐት መጻሕፍት ተጨማሪዎች ተብለው የተጠሩት በድምሩ 9 መጻሕፍት እንደም ጊዜ በሰማንያ አሐዱ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ታትመው አያውቁም። የታተሙትም ያልታተሙትም 28 መጻሕፍት በ66ቱ ቅዱሳት መጻሕፍት ላይ ሲደመሩ ቅዱሳን 81 ሆኖ ያሉና፤ ነገር ግን ተስፋ ወደአርባዕቱ (94) በመባል ፈንታ ሰማንያ ወኪሎች (81) መባላቸው ከምን የመጣ እንደ ሆነ ግልጽ አይደለም።

“የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነት፡ ሥርዐተ እምልኮትና የውጭ ግንኙነት” በተሰኘውና ቤተ ክርስቲያኒቱ ባላተመችው መጽሐፍ ከገጽ 42-45 ድረስ የሰማንያ አሐዱ መጻሕፍትን ዝርዝር አሳውቃለች። ቅዱሳን 81 የመጣው ግን የብሉይ ኪዳንና የሐዲስ ኪዳን ተጨማሪ ለተባሉት 28 መጻሕፍት በታ ለማስገኘት ሲባል፤ ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑትን እንዳንድ መጻሕፍት እንደ እንድ በመቀጠርና ሌሎችን ተጨማሪ መጻሕፍት በሥርዐቱ በማስገባት እንደ ሆነ መገንዘብ አያዳግትም። ከብሉይ ኪዳን ቅዱሳትና ተጨማሪ መጻሕፍት መካከል እንደ እንድ የተቋጠሩት መጻሕፍት የሚከተሉት ናቸው።

- 1ኛና ሁለተኛ ሳሙኤል
- 1ኛና 2ኛ ነገሥት
- መጽሐፈ ዕዝራና ነህምያ
- ዕዝራ ካልእና ዕዝራ ሱቱኤል

3 ይሁን እንጂ የ1953ቱ ዕትም መጽሐፍ ቅዱስ የመጽሐፍ ርእስ ሥር በሁለት የተጣፉትን አ ራቱን መጻሕፍት መጽሐፈ ነገሥት ቀዳማዊ፤ ካልእ፤ ሣልሰና ራብዕ መሆናቸውን በቅንፍ አ ቀምጧል

■ 2ኛና 3ኛ መቃብያን ናቸው።

በሰላማማራ መጽሐፍ ላይ በቀረበው ዝርዝር ውስጥ ከተጨማሪ መጽሐፍ መካከል እንዳንደገኝ አናገኛቸውም። እነርሱም፡-

- ጸሎተ ምናሴ
- ተረፈ ኤርምያስ
- መጽሐፈ ባርክ
- መዝሙረ ሠለስቱ ደቂቅ
- ሶስና
- ተረፈ ኤርምያስ
- መጽሐፈ ባርክ
- ከቅዱሳት መጻሕፍት መካከልም ሰቂቃው ኤርምያስ

እነዚህ መጻሕፍት የት ገቡ? ወደ ፊት እንደምናሳየው በሥርዋጽና በተለጣጣሪነት በሌሎች ቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ ተካተዋል ማለት ነው። የቅዱሳት መጻሕፍት አካል የሆነው ሰቂቃው ኤርምያስም ራሱን ችሎ እንዳይቁጠር በትንቢተ ኤርምያስ ውስጥ ተካቷል። ሁለት መጻሕፍትን እንደ አንድ መቅሣጠር ወይም ማጣፋት ብዙም የተለመደና ምክንያታዊም አይደለም። ቤተ ክርስቲያኑ ግን ቅዱሳት መጻሕፍቱ 81 ናቸው የሚለውን ለማስረገጥ ሁለቱን መጻሕፍት እንደ አንድ የመቅሣጠርና አንዱን በሌላው ውስጥ የመካተት አካሄድን ተከትላለች። እዚህ ላይ ግን ለምሳሌ፡- 1ኛና 2ኛ ሳሙኤልን እንደ አንድ መጽሐፍ ስትቁጥር በሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ 1ኛና 2ኛ ቆሮንቶስን፣ 1ኛና 2ኛ ተሰሎንቄን፣ 1ኛና 2ኛ ጢሞቴዎስን፣ ወዘተ. አጣፍታ ለምን በተመሳሳይ መንገድ አልቁጠረቻቸውም? የሚል ጥያቄ ሊነሣ ይችላል።

ለመጀመሪያ ጊዜ በ1947 ዓ.ም. በታተመው ሰማንያ ኢሐዱ መጽሐፍ ቅዱስ ማውጫ ላይ የተዘረዘሩትና የተካተቱት መጻሕፍት ብዛት 14 ሲሆን፤ እነርሱም የብሉይ ኪዳን ተጨማሪ መጻሕፍት ናቸው። በዝርዝር ሲታዩ፡-

1. መጽሐፈ ኩፋሌ
2. መጽሐፈ ሄናክ
3. መጽሐፈ ዕዝራ ሱቱኤል
4. መጽሐፈ ዕዝራ ካልእ
5. መጽሐፈ ጦቢት
6. መጽሐፈ ዮዲት
7. መጽሐፈ አስቴር
8. መጽሐፈ መቃብያን ቀዳማዊ
9. መጽሐፈ መቃብያን ካልእ
10. መጽሐፈ መቃብያን ሣልስ
11. መጽሐፈ ተግሣጽ
12. መጽሐፈ ጥበብ
13. መጽሐፈ ሲራክ
14. መጽሐፈ ባርክ

ናቸው። ከላይ በቀረበው ዝርዝር ውስጥ የነበሩት መጻሕፍት ብዛት 20 አልነበረም? ስድስቱ የብሉይ ኪዳን ተጨማሪዎች ታዲያ የት ገቡ? ቢባል፣ በሌሎች የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ እንዲካተቱ ተደርጓል የሚል ይሆናል ምላሹ። በዚሁ መሠረት፡-

- ጸሎተ ምናሴ በመጽሐፈ ዜና መዋዕል ካልእ ምዕራፍ 33 ቀጥሮ 12 እና 13 መካከል በሥርዋጽ ገብቷል።

4 ተጨማሪ ተጥርቶች፣ ምዕራፍ የታላላቅ
5 የመጽሐፈ ምላሴ አካል የሆነው

- ተረፈ ኤርምያስ የተባለው ባለ6 ምዕራፎች ተጨማሪ መጽሐፍ የሰቂቃው ኤርምያስ ተሰጣል በመሆን 5 ምዕራፎች ያሉትን ሰቂቃው ኤርምያስን 11 ምዕራፎች እንዲኖሩት አድርጓል።
- ሶስና የትንቢተ ዳንኤል መግቢያ እንዲሆን ሲደረግ፤
- መዝሙረ ሠለስቱ ደቂቅ ደግሞ እንደ ጸሎተ ምናሴ በትንቢተ ዳንኤል ምዕራፍ 3፣23 እና 24 መካከል በሥርዋጽ ገብቷል፤
- ተረፈ ዳንኤል የተባለው ተጨማሪ መጽሐፍ ደግሞ የትንቢተ ዳንኤል መውጫ ሆኖ በዐሥራ ሦስተኛ ምዕራፍነት ተካቷል። ትንቢተ ዳንኤል ላይ ሦስት ተጨማሪ መጻሕፍት ተደርበዋል ማለት ነው።

በሌሎቹ መጻሕፍት ሥር እንዲካተቱ የተደረጉትን ትተን ራሳቸውን ችለው የተቁጠሩትን መጻሕፍት ብቻ እንኳ በ39ኛ ብሉያት ላይ ብንደምራቸው 52 መጻሕፍት ይሆናሉ። 52ቱ መጻሕፍት ከ27ቱ የሐዲሳት መጻሕፍት ጋር ሲደመሩ ደግሞ 79 መጻሕፍትን እናገኛለን። ከውጤቱ በመነሣት የ1947ቱ ዓ.ም. ሰብዓ ወተስዕቱ (79) በመባል ፈንታ አሁንም ሰማንያ ወኢሐዱ መባላቸው ግራ አጋቢ ነው።

ለሁለተኛ ጊዜ በ1980 ዓ.ም. በታተመው ሰማንያ ኢሐዱ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጨማሪ የተባሉት መጻሕፍት ቁጥር 19° ሆኗል። በቅደም ተከታል ሲታዩም፡-

1. መጽሐፈ ተግሣጽ
2. መጽሐፈ ዕዝራ ሱቱኤል
3. መጽሐፈ ዕዝራ ካልእ
4. መጽሐፈ ጦቢት
5. መጽሐፈ ዮዲት
6. መጽሐፈ አስቴር
7. መጽሐፈ መቃብያን ቀዳማዊ
8. መጽሐፈ መቃብያን ካልእ
9. መጽሐፈ መቃብያን ሣልስ
10. መጽሐፈ ሲራክ
11. ጸሎተ ምናሴ
12. ተረፈ ኤርምያስ
13. ሶስና
14. መጽሐፈ ባርክ
15. መጽሐፈ ጥበብ
16. መዝሙረ ሠለስቱ ደቂቅ
17. ተረፈ ዳንኤል
18. መጽሐፈ ኩፋሌ
19. መጽሐፈ ሄናክ

19ኛን መጻሕፍት በ66ቱ መጻሕፍት ላይ ስንደምር ቁጥሩ 85 ይሆናል። ሰማንያ ወንምስቱ (85) በመባል ፈንታ 81 መባሉ አሁንም አቋጣጠሩን በጥያቄ ውስጥ ይጥለዋል።

በ2000 ዓ.ም. በታተመው ሰማንያ ኢሐዱ መጽሐፍ ቅዱስ በማውጫው ላይ ግን የመጻሕፍቱን ቁጥር 81 ማምጣት ተችሏል። ይሁን እንጂ በ1947ቱ ዕትም ላይ እንደ ተደረገው አንዱን በአንዱ ውስጥ በመካተት

6 በማውጫው ላይ የብሉይ ኪዳን 2ኛ የተኛ መጻሕፍት በሚለው ርእስ ሥር የምናገኘው የመጻሕፍት ቁጥር 18 ሲሆን፤ በብሉይ ኪዳን የመጻሕፍት ዝርዝር ውስጥ የመጽሐፈ ምላሴ አካል የሆነውንና ከምዕራፍ 25-31 ያለውን ከፍል የገለቡ ብሉይ ኪዳን መጽሐፈ ተግሣጽ ስለሚለው፤ እርሱ በማውጫው ውስጥ ለብቻው እንዲቀመጥ ስለ ተደረገ ነው ቁጥሩ 19 የሆነው።

የተከናወነ ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነት፣ ሥርዐተ እምልኮትና የውጭ ግንኙነት የተባለው መጽሐፍ ሁለት መጻሕፍትን በማጣፋት የተጠቀመበትን የአቁጣጠር ስልት አልተከተለም። በዐዳዲስ ቅርጽና ስም ያስተዋወቀቻቸው መጻሕፍትም አሉ። ለምሳሌ፡- ተረፈ ኤርምያስ በቀደሙት ዕትሞች ላይ ባለዘ ምዕራፎች ሲሆን፤ በ2000 ዓ.ም. ዕትም ላይ ግን ባለ አንድ ምዕራፍ ብቻ ሆኗል። በአብዛኛው ከቀደሙ ምዕራፍ 6 ጋር ተመሳሳይነት ቢኖረውም ያኛው 32 ቁጥሮች ሲኖሩት፤ ይኸኛው ግን 73 ቁጥሮች አሉትና የቁጥርም ለውጥ አምጥቷል ማለት ነው።

ሌላው ተረፈ ባርክ ተብሎ የተዋወቀው መጽሐፍ ነው። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ 5 ምዕራፎች ያሉ ሲሆን፤ እነርሱም በቀደሙ ዕትም (በ1980 ዓ.ም. ዕትም) ላይ የተረፈ ኤርምያስ 5 ምዕራፎች ሆነው የታተሙ ናቸው። ስለዚህ ቀድሞ ተረፈ ኤርምያስ ተብሎ የታተመው አንድ መጽሐፍ አሁን ከሁለት ተከፍሎ ተረፈ ኤርምያስና ተረፈ ባርክ ተብለዋል ማለት ነው። በማወቁ ደግሞ ላይ የተዘረዘሩት መጻሕፍት ከዚህ ቀጥሎ ያሉት ናቸው፤ የቀሩት ግን ከላይ እንደ ተጠቀሰው በየመጻሕፍቱ ውስጥ እንዲካተቱ ተደርጓል።

1. መጽሐፈ ኩፋሌ
2. መጽሐፈ ሄኖክ
3. መጽሐፈ ዕዝራ ሱቱኤል
4. መጽሐፈ ዕዝራ ካልእ
5. መጽሐፈ ጢቢት
6. መጽሐፈ ዮዲት
7. መጽሐፈ አስቴር
8. መጽሐፈ መቃብያን ቀዳማዊ
9. መጽሐፈ መቃብያን ካልእ
10. መጽሐፈ መቃብያን ሣልስ
11. መጽሐፈ ተማሣጽ
12. መጽሐፈ ጥበብ
13. መጽሐፈ ሲራክ
14. መጽሐፈ ባርክ
15. ተረፈ ኤርምያስ
16. ተረፈ ባርክ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የምትቀበላቸው ቅዱሳት መጻሕፍት ሰማንያ አሐዱ ናቸው የሚለውን የቆየ ልማድ ላለመልቀቅና ለማጽናት ሲባል የሚደረገው ጥረት በቅዱሳት መጻሕፍት አቁጣጠር ላይ ግራ መጋባትን ፈጥሯል። እስካሁንም ድረስ ወጥነት ያለው አቁጣጠር አልታየም። ከቀላጥሩ በላይ ግን ሊተኮርበት የሚገባው ከ66ቱ ቅዱሳት መጻሕፍት ውጪ ያሉትን ተጨማሪ መጻሕፍት ከቀላጥር ውጪ (ውፁእ እምነታዊ) ያደረጋቸው ምክንያት ምንድን ነው? የሚለው መሆን አለበት። ይህን በተመለከተ ከዚህ ቀደም በጮራ መጽሔቶች ከቀላጥር 4-12 እንዲሁም ቀላጥር 20 ላይ የወጡትን ጽሑፎች እንዲመለከቱ በመጋበዝ ምላሻችንን እዚህ ላይ እናቆማለን።

7 እስከ ምዕራፍ 10፤ ድረስ ከብለዩ መጽሐፈ አስቴር ጋር ተመሳሳይ ነው፤ ከዚህ በኋላ ግን 10 ቀጥሮችና 11ኛ ምዕራፍ አሉት፤ ስሙ እግዚአብሔርም ተጠቅሷል። (የውጭ ምክንያት መጽሐፈ አስቴርን ስሙ እግዚአብሔር ያልተጠራበት ልዩ መጽሐፍ ብሎ መጥራት አይቻልም።

8 የግዛቱ ብሉይ ኪዳን ከመጽሐፈ ምሳሌ ምዕራፍ 25-31 ያሉትን ምዕራፎች መጽሐፈ ተማሣ ያ ይላቸዋል እንጂ ይህ መጽሐፍ የመጽሐፈ ምሳሌ አካል ነው። እዚህ ቀላጥር ውስጥ የገባው ም ለብቻው ስለ ተቁጠረ ነው እንጂ በሌላ ምክንያት አይደለም።

ክርስቲያናዊ ምግባር

ከገጽ 9 የዞረ

ተናግሯል፤ “ወዳጆች ሆይ፤ በእናንተ መካከል እንደ አሳት ሊፈትናችሁ ስለሚሆነው መከራ ደንቅ ነገር እንደ መጣባችሁ አትደነቁ፤ ነገር ግን ከብሩ ሲገለጥ ደግሞ ሐሣት እያደረጋችሁ ደስ እንዲላችሁ፤ በክርስቶስ መከራ በምትካፈሉበት ልክ ደስ ይበላችሁ። ስለ ክርስቶስ ስም ብትነቁ፤ የክብር መንፈስ የእግዚአብሔር መንፈስ በእናንተ ላይ ያርፋልና ብዙግን ናችሁ። ከእናንተ ግንም ነፍስ ገዳይ ወይም ሌባ ወይም ከፋ አድራጊ እንደሚሆን ወይም በሌሎች ጉዳይ እንደሚገባ ሆኖ መከራን አይቀበል፤ ክርስቲያን እንደሚሆን ግን መከራን ቢቀበል ስለዚህ ስም እግዚአብሔርን ያመስግን እንጂ አይፈር።” (1ኛ ጴጥ. 4፡12-16)።

በዚህ ጥቅስ ውስጥ ክርስቲያኖች በክርስቶስ ስም በሚመጣባቸው መከራና ለደት ሊደሰቱ ተገቢ የሆነበት ሌላ ምክንያት ተጠቅሷል። በክርስቶስ ስም ምክንያት የሚነቁና ክርስቲያን ደስ ሊለው የሚገባው የክብር መንፈስ የሆነው የእግዚአብሔር መንፈስ በእርሱ ስለሚያርፍበት ነው። ምእመኑ ምንም እንኳ ከዓለም ጥላቻ ቢያተርፍም፤ መገለጥ በደርሰበትም፤ የእግዚአብሔር መንፈስ ግን በስደተኛው ክርስቲያን ላይ ያርፋል። ለክርስቲያን ከዚህ የበለጠ ክብር የለም። ወደዚህ ክብር የሚደርሰው ደግሞ በክርስቲያንነቱ ወይም በክርስቶስ ስም መነቀፍ ነው። ስለዚህ መከራ ስለሚቀበልበት ስለ ክርስቶስ ስም እግዚአብሔርን ማመስገን እንጂ ማፈር አይገባውም።

በክርስቶስ እምነትና የሚሉ፤ ነገር ግን በስሙ መከራ ለመቀበል ያልተዘጋጁ ምእመናን ይኖራሉ። ይህም መከራና ለደትን በመስቀት ወይም ከእግዚአብሔር ይልቅ የሰውን ክብር በመውደድ የሚይዙት ዕጅም ነው (ገላ. 6፡12፤ ዮሐ. 12፡42-43)። ይሁን እንጂ ወደ ክብር የሚደረሰው በመከራ ውስጥ በማለፍ መሆኑ ለአፍታም ቢሆን ሊዘጋ አይገባውም። ስለዚህ ክብርን ፈልጎ መስደድን ጠልቶ አይሆንም። ሐዋርያው ጳውሎስ በመጻፈው እንደ ገለጠው፤ መንፈስ ቅዱስ ለሰባት አስቀድሞ ስለ ክርስቶስ መከራ ከዚያ በኋላ ደግሞ ስለሚመጣው ክብር እንደ ገለጠው ደኗል (1ኛ ጴጥ. 1፡11)። አሁን የክብርንና የምስጋናን ዘውድ ተጥኖ የምናየው ክርስቶስ አስቀድሞ ስለ እኛ መከራን ተቀብሏል (ዕብ. 2፡9)። መከራውን ሲቀበልም፤ በፊቱ ካለው ደስታ የተነሣ የደረሰበትን ግርፋት፤ ውርደትና ጉዳት ከምንም ሳይቁጥር በትዕግሥት በማሳለፍ ተልእኮውን ፈጽሞ በእግዚአብሔር ዙፋን ቀኝ ተቀምጦአል (ዕብ. 12፡1-2)። ይህ ለክርስቲያኖች ሁሉ ትልቅ እርሻነት ያለው ሕይወት ነው። ወደ ክብር የምንገባው በመከራና በስደት ውስጥ ዐልፈን ነው።

ጮራ መጽሔትን

በአድራሻዎ ለማግኘት ቢያስቡ ለአገልግሎቱ ዓመታዊ ክፍያ

በአገር ውስጥ	ብር 36.00
በአፍሪካ	12 ዩ.ዲ.ሲ. ዶላር
በአውሮፓና በአስያ	12 ዩሮ
በአንግሊዝ	9 ፓውንድ
በአሜሪካና በካናዳ	15 ዩ.ዲ.ሲ. ዶላር

ንግባእኬ ኅበ ጥንተ ነገር

“ወደ ቀደመው ነገር እንመለስ” በተሰኘው በዚህ ዐምድ የቀደመውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት የበረዘብ እና የክለሱ እንግዳ ትምህርቶችን ከመጽሐፍ ቅዱሳዊው እውነት ጋር አንባቢው እንዲያነጻጽር ይቀርባሉ።

መጽሐፍ ቅዱስ

ዚቅ ዘቃና ዘገሊላ

ይቤ ሚካኤል ሰባሕኩክ በዮርዳኖስ
በቅድመ ዮሐንስ መጥምቅ
ሰባሕኩክ በደብር በቅድመ ሙሴ ወኤልያስ
ነቢያት ምእመናኒክ ሰባሕኩክ ሰባሕኩክ ወዓዲ
እሴብሐክ።

ትርጉም፡-

ሚካኤል እንዲህ አለ፤ “በዮርዳኖስ
በመጥምቅ ዮሐንስ ፊት አከበርሁ።
በተራራ ላይም በታማኞቹ ነቢያቶችህ
በሙሴና በኤልያስ ፊት አከበርሁ።
አከበርሁህ ደግሜም አከብርሃለሁ።”

“ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ከውሃ
ወጣ፤ እነሆም፤ ሰማያት ተከፈቱ የእግዚአብሔርም
መንፈስ እንደ ርግብ ሲወርድ በእርሱ ላይም
ሲመጣ አየ፤ እነሆም፤ ድምፅ ከሰማያት መጥቶ፤
በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው
አለ።” (ማቴ. 3፡16-17)

“ከስድስት ቀንም በኋላ ኢየሱስ ጴጥሮስንና
ያዕቆብን ወንድሙንም ዮሐንስን ይዞ ወደ ረጅም
ተራራ ብቻቸውን አወጣቸው። በፊታቸውም
ተለወጠ፤ ፊቱም እንደ ፀሐይ በራ፤ ልብሱም
እንደ ብርሃን ነጭ ሆነ። እነሆም፤ ሙሴና ኤልያስ
ከእርሱ ጋር ሲነጋገሩ ታዩአቸው። ... እርሱም ገና
ሲናገር፤ እነሆ፤ ብሩህ ደመና ጋረዳቸው፤ እነሆም፤
ከደመናው፤ በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ
ይህ ነው፤ እርሱን ስሙት የሚል ድምፅ መጣ።”
(ማቴ. 17፡1-3፡5)

መማር “ጊዮርጊስ ፈጣሪዬ!” ከማለት ያድናል

ደጃች ንይሉ የሸደሆ ገዥ፤ ደጃች ወንዴ ደግሞ የመቄት ገዥ ነበሩ። ደጃች ንይሉ የተማሩ ሲሆኑ፤ ደጃች ወንዴ ግን
አልተማሩም ነበር። ደጃች ከጣቢሽ የተባሉት ደግሞ ሁለቱንም ግዛቶች በአንድነት ይገዙ ስለ ነበር የሁለቱም ደጃች የበላይ
ነበሩ።

ሁለቱ ደጃች ወደ ደጃች ከጣቢሽ ይሄዳሉ። ቤተ ክርስቲያን ጊዮርጊስ ነው። ሁለቱም በቤተ ክርስቲያን ተገኝተው
ይጸልያሉ። ደጃች ንይሉ ዳዊት እውጥተው ዳዊታቸውን ይደግማሉ። መልኩንና ይህን የመሰለውን ሁሉ በመጽሐፍ ይደግማሉ።
ደጃች ወንዴ ደግሞ ትምህርት የሌላቸው ናቸውና፤ “ቅዱስ ጊዮርጊስ የእባቴ አምላክ! ፈጥረህ እንዴት ትጥለኛለህ?” እያሉ ያለ
መጽሐፍ በቃል ይጸልያሉ።

በኋላ ሁለቱም ተያይዘው ደጃች ከጣቢሽ ወዳሉበት ይወጣሉ፤ ከዚያ ደጃች ወንዴ፤ “ደጃች ንይሉ መማር ለምን
ይበጃል?” አሉ፤ ተንኩለኛ ነህ ለማለት ነው!

ደጃች ንይሉም፤ “ቅዱስ ጊዮርጊስ ፈጣሪዬ! ከማለት ያድናል” ሲሉ መለሱላቸው ይባላል።

(መጽሐፈ ትዝታ ዘአለቃ ለማ ንይሉ ወልደ ታሪክ 2003 ዓ.ም. ገጽ 35-36)

ወቅታዊ ጉዳይ

ኦርቶዶክስ ማነው?

(ማኅበረ ቅዱሳን ኦርቶዶክሳዊ ነውን?)

በላእከ ወንጌል ዘሊየሱስ

“ሳትሞት ሞተች ብለው ምንም ቢቀበሯት
አትሞትም፤ አትሞትም፤ አትሞትም እውነት፤
እውነት የግዜር ገንዘብ እንደግዜር ባሕርይ
ዘላለም ሕያው ናት በምድር በሰማይ።”

የዚህ ጽሑፍ ዋና ዓላማ በትምህርተ ሃይማኖት ኦርቶዶክስ ሳይሆኑ ኦርቶዶክስ ነን በማለት በልዩ ልዩ መንገድ ቤተ ክርስቲያናችንን እያወከ ያሉ ማኅበራት እነርሱ እንደሚሉት ኦርቶዶክሳውያን አለመሆናቸውን ለምዘመናን ማሳወቅ ነው፤ በተለይ ወጣቱ በትምህርተ ሃይማኖት ዕጥረት ምክንያት ቤተ ክርስቲያንን በተገቢው መንገድ ስለማያውቅ በየዩኒቨርሲቲው በግቢ ጉባኤያት ስም ለመመደው ማኅበር ምርኮኛ ሆኖ ይታያል። ስለዚህ ወጣቶች

ከማኅበር ፍቅር ይልቅ የእንዲት፤ ቅድስት፤ ከሁሉ በላይ የሆነችና ሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያን ፍቅር እንዲያደርግባቸው በዚህ ተከታታይ ጽሑፍ ለመርዳት እንደሚረዳን፤ የእውነት እምላክ ልባችንን ለእውነት ብቻ ማስገዛት እንደንችል ይርዳን፤ አሜን።

በዚህ ዘመን ኦርቶዶክስ ነን ባዮች ኦርቶዶክስ ለመሆን ባይቻላቸውም ለመባል ብዙ አማራጮችን በመጠቀም ላይ

ናቸው፤ እነዚህ አማራጮችም በኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን አጥር ግቢ ውስጥ መሰባሰብ፤ ከኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ በተሰጠ ሕግ እንመራለን ማለት፤ የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ የቀርጥ ቀን ልጆች ነን በማለት በየመጽሐፉ፤ በየጋዜጣውና በየኢንተርኔቱ መሰበክ፤ ከቅዱስ ሲኖዶስና ከአባላቱ ከብዙውን አበው ሊቃነ ጳጳሳት በላይ ለኦርቶዶክስ ሃይማኖት ተቈርቋሪዎች ለመምሰል መሞከር፤ የእነርሱ ማኅበር አባላት ለመሆን የማይፈልጉ ኦርቶዶክሳውያን አባቶች፤ አገልጋዮችንና ምዘመናንን ተሐድሶ ናቸው በማለት መከሰስና ማሳደድ፤ ሁሉንም የቤተ ክርስቲያኒቱን መዋቅሮች ከጠቅላይ ቤተ ክርስቲያን ጀምሮ እስከ አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ድረስ ተሐድሶ እንደ ወረራቸውና ያልተወረረ የእነርሱ ማኅበር ብቻ ስለ ሆነ ሕዝቡ ቅዱስ ፓትርያርኩንም ሆነ ሌሎች አባቶችንና የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮችን እንዲጠራጠር ማድረግና ብቸኛው የኦርቶዶክስ አለኝታ የማይጠራጠር ድርጅት የእነርሱ ማኅበር ብቻ መሆኑን መሰበክ እንደ ሆነ ካደረግነው ከትላልቅ ለመረዳት ችለናል።

ኦርቶዶክስ ለመሆን የሚያስፈልጉ መሠረታዊ ዓላማዎች፤

1. የእግዚአብሔር ቃል የሆነውን ቅዱስ መጽሐፍን ሳይቀንሱና ሳይጨምሩ መቀበልና ትምህርትንና ሕይወትን በቅዱስ መጽሐፍ ላይ መመሥረት፤ ማለትም የእግዚአብሔርን ቃል ወደ ራስ ፍላጎት መጠምዘዝ ሳይሆን ፍላጎትንና አመለካከትን በእግዚአብሔር ቃል ማረም፤
2. በአኃት የኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ተቀባይነት ያላቸውን

የሃይማኖት መግለጫዎች መቀበልና ማስተማር፤

3. አኃት የኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት የተቀበሉቸውን የኒቅያ፤ የቀላሰጥንጥንያና የኤፌሶን ጉባኤያትንና ውሳኔዎቻቸውን መቀበልና ማከበር፤

4. በቅዱስ መጽሐፍ ላይ የተመሠረተ መሆኑን እያረጋገጠ የቀደምት ኦርቶዶክሳውያን ሊቃውንትን ትምህርት መቀበል ናቸው።

ከተራ ቀጥሮ (2)-(4) የተጠቀሱት እውነተኛነታቸው የሚረጋገጠው በቅዱስ መጽሐፍ የተመሠረተ በመሆናቸው ይሆናል፤ የቅዱስ መጽሐፍን ትምህርት የሚቃረን ማንኛውም የቤተ ክርስቲያን ትምህርትና ሥርዐት መስተካከል ይኖርበታል። ቤተ ክርስቲያን ማረም የማትችለው መጽሐፍ ቅዱስን ብቻ ነው። ሁሉንም ነገር በመጽሐፍ ቅዱስ ሚዛንነት ማስተካከል ትችላለች፤ ይገባታልም።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ኦርቶዶክስም፤ ተዋሕዶም፤ ቤተ ክርስቲያንም የተባለችው በክርስቶስ ላይ ባላት እምነትና ትምህርት ነው፤ ያለ ክርስቶስ ያገኘችው ቅጽል “የኢትዮጵያ” የሚለው ቃል ብቻ ነው፤ ያለ ክርስቶስ ኦርቶዶክስም፤ ተዋሕዶም፤ ቤተ ክርስቲያንም መሆን አትችልም፤ ለመባል ግን የሚከለክላት አይኖርም ይሆናል።

ለዚህም ነው በማንኛውም መለኪያ ተለክተው ኦርቶዶክስ መሆን የማይችሉ ማኅበራት ኦርቶዶክስ ነን ከማለት አልፈው እውነተኛችን የኦርቶዶክስ አገልጋዮችና ምዘመናን በማሳደድ ሥራ ተጠምደው ያሉት። ለእነርሱ ኦርቶዶክሳዊነት መከሰስ ሳይሆን መከሰስ፤ መሳደድ ሳይሆን ማሳደድ፤ መገፋት ሳይሆን መገፋት ነው። አብዮና ልጁን ሊየሱስን ስለማያውቁ እውነተኛችን ሲገድሱ ለእግዚአብሔር መመሥረት ያቀረቡ ይመስላቸዋል (ዮሐ 6:11)።

የማኅበረ ቅዱሳንን ኦርቶዶክሳዊ ያልሆነ ትምህርት ለማሳየት የተጠቀምንባቸው

ምንጮች በራሱ በማኅበሩ ልሳናት በስምዎ ጽድቅ ጋዜጣና በሐመር መጽሐፍት የሚወጡ ጽሑፎች፤ በማኅበሩ የሚዘጋጁ መጻሕፍት፤ በግለሰቦች ተዘጋጅተው በማኅበሩ ኤዲቶሪያል ቦርድ ታይተውና ተፈቅደው የሚታተሙና የሚሠራጩ መጻሕፍት፤ በኢንተርኔትና በልዩ ልዩ የኤሌክትሮኒክ መሣሪያዎች የሚሠራጩ የማኅበሩ ትምህርቶች ናቸው። በዚህ ጽሑፍ የማኅበሩን ስኬተኞች ለማሳየት ማኅበሩ ጎሳነት ያልወሰደባቸውን ጽሑፎች በማስረጃነት እንጠቀምም።

ለእውነት ባልተሰጠ ልብ ሲመዘን ማኅበረ ቅዱሳን መናፍቅ ነው ቢባል በራሱ አባላትም ሆነ በምዘመናን ዘንድ ከዚያም ዐልፎ በጳጳሳት ሳይቀር ድንጋጤና አግራሞት እንደሚፈጥር አንገምታለን፤ ሆኖም ርግጠኞች የሆንንበት እውነት ቢኖር ማኅበረ ቅዱሳን የመናፍቅ ስብስብ እንጂ ኦርቶዶክሳዊ አለመሆኑ ነው። ይህንም እውነት ዐብረውን ለሚዘልቁ አንባቢዎቻችን በእግዚአብሔር ቃል መሠረት በተከታታይ በሚወጣው በዚህ ጽሑፍ እንደምናረጋግጥላቸው ርግጠኞች ነን።

በመሠረቱ ማኅበረ ቅዱሳን ከእውነት በመረቅ ገንዘብና ሥልጣን ላይ ብቻ ትኩረት ባደረጉ እንዳንድ ጳጳሳትና አገልጋዮች ዘንድ አይነቀፍ እንጂ የእግዚአብሔር ቃል ቢንቅፈው ጉዳዩ አይደለም፤ ምክንያቱም የተቋቋመበት ዋና ዓላማ ቤተ ክርስቲያንን በመንፈሳዊ ጎይል የሚያስታጥቀውን የእግዚአብሔርን ቃል ለመስበክና ቤተ ክርስቲያን መንፈሳዊ ትግሣኤ እንድታደርግ መርዳት ሳይሆን፤ የእግዚአብሔርን

ቃል በተረታ ተረት በማሰር ትጉሣኤዋን ማዘግየት፤ እንዲሁም የተመሠረተበትንና የቆመለትን ሐሰተኛ ታሪክ ለመጠበቅ ነው። የማንበረ ቅዱሳን የሰላም ትምህርቶች ምንጭ ለማወቅ ባደረግነው ጥናት ማንበረ ቅዱሳን አሁን ከገባበት የከሰደት ገደል ውስጥ የገባውና ለመውጣትም የተቸገረው በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ካለው የተሳሳተ እምነት የቲኒሣ እንደ ሆነ ተገንዝበናል፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ “መጻሕፍትንና የእግዚአብሔርን ጎይል አታውቁምና ትሰታላችሁ” (ማቴ. 22፡29) ሲል የሰዱቃውያንን የምንፍቅና ትምህርት ምንጭ እንደ ገለጠልን፤ ማንበረም በእግዚአብሔር ቃል ላይ ባለው የተሳሳተ እምነት ምክንያት ስሕተቱን የማረምና ንስሐ የመግባት ዕድል ያላገኘው ከዚህ መሠረታዊ ችግር የተነሣ ነው ማለት አንችላለን። በዚህ ጽሑፍም ማንበረ በቅዱሳት መጻሕፍት ላይ ከፈጸማቸው ስሕተቶች አንዱን እናያለን።

1. ማንበረ ቅዱሳን በመጽሐፍ ቅዱስና በአዋልድ መጻሕፍት መካከል ያለውን መሠረታዊ ልዩነት እያምንም።

በብሉይና በሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት የተጻፈውን የእግዚአብሔር ቃል ሁሉ ልናምነውና ልንቀበልው ይገባል፤ ምስጢሩ ባይገባንና ባንረዳው እንኳን ግለጥልን ብለን ወደ እግዚአብሔር ልገጸልይ፤ በእግዚአብሔር ቃል ዕውቀት የበሰለትን በመጠየቅና መጻሕፍትን በማንበብ ልንመረምር ይገባናል እንጂ ልንነቅፍ አይገባንም። ማንም ቢሆን ምንም ቢማርና ቢመረመር በመንፈሳዊ ነገር ቅዱስ መጽሐፍን የሚቃወምና የሚያፈርስ መጽሐፍ መጻፍ አይገባውም፤ አዋልድ መጻሕፍትንም እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ሊቋጥራቸው አይገባም። ነገር ግን የቅዱሳንን ታሪክ ለማወቅ፤ የመጽሐፍ ቅዱስ ማጠራረያዎችን ለመመልከት በፈለግን ጊዜ አዋልድ መጻሕፍትን ልናነባቸው አንችላለን እንጂ እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት ቁጥረን የግድ ልንቀበላቸው፤ የሃይማኖት ክርክር በተነሣ ጊዜ ጠቅሰን ልንከራከርባቸው፤ ለዎችንም እነዚህን መጻሕፍት ካልተቀበላችሁ ክርስቲያኖች አይደላችሁም ብለን ልናወግዛቸው አንችልም።

ቅዱስ አትናቴዎስ 40 የብሉይ ኪዳንና 27 የሐዲስ ኪዳን በአጠቃላይ 67 አምላካውያት መጻሕፍትን በተመለከተ ሲናገር፡ “እነዚህ የተጠማ በውስጣቸው በሚገኙ ቃላት ይረካ ዘንድ የአውነተኛ ድኅነት (መዳን) ምንጮች ናቸው፤ በእነዚህ ብቻ የቅድስና ትምህርት ይሰበካል። ከእነዚህም ማንም ምንም መጨመር ወይም መቀነስ አይችልም” ብሏል። ስለ ተነባቢዎቹ (ንባባውያት) መጻሕፍት ደግሞ፡- “... ከሚቀነሱት መጻሕፍት ጋር ያልሆኑ ነገር ግን ዐዲስ ለሚመጡትና ትምህርት ክርስትናን ለመማር ለሚፈልጉ ይነበቡ ዘንድ በላባቶች የታዘዙ ሌሎች መጻሕፍት እንዳሉ አስፈላጊ መሆኑን አጨምራለሁ” ብሏል።

ማንበረ ግን ሚያዝያ 1999 ዓ.ም. ባሳተመው “ሐመረ ተዋሕዶ” የሐመር መጽሐፍ ልዩ መጽሐፍ በዲያቆን ዳንኤል ከብረት ተዘጋጅቶ “ትምህርተ ሃይማኖት” በሚል ርዕስ የቀረበውን ጽሑፍ ፈቅዶ ማሳተሙንና ማሠራጨቱን ገልጾል። እኛም በዚህ ጽሑፍ የተፈጸሙ ስሕተቶችን በአራት ነጥቦች አካተን እንደሚከተለው አቅርባለን።

I.1 የአዋልድ መጻሕፍትን ምንነት ለማስረዳት የተጻፈውን ጽሑፍ ትምህርተ ሃይማኖት በሚል ርዕስ ማቅረብ ተገቢ አይደለም ከቅዱሳት መጻሕፍት ጋር በተያያዘ ትምህርተ ሃይማኖት በሚል ርዕስ መቅረብ የሚገባው የአሥራው መጻሕፍትን ምንነት፤ ቀኖኖና ተቀባይነት ለማስረዳት የሚጻፍ ጽሑፍ ነው። የዚህን ጽሑፍ መልእክት ግን “የአዋልድ መጻሕፍት ጥቅምና በቤተ ክርስቲያን ያላቸው ተቀባይነት” በሚል ወይም በሌላ ተመሳሳይ መልእክት በሚሰጥ ርዕስ ሥር አቀናብሮ ማቅረብ ይቻል ነበር። ለማንበረ ቅዱሳን ግን አዋልድ መጻሕፍትን አለመቀበል አሥራው (ቅዱሳት መጻሕፍት) መጻሕፍትን አለመቀበል እንደ ሆነ ስለሚቈጠርና ከሃይማኖት እንደ መውጣትም ስለሚታይ፤ ይህን የማንበረና የተሳሳተ ግንዛቤ ለማጥፋትና በአባላቱም ሆነ በአንባቢያን ምስመናን ላይ የሰላም ትምህርቱን ለመጫን ትምህርተ “ትምህርተ ሃይማኖት” በሚል ርዕስ

ሲቀርብ፤ የማንበረ የኤዲቶሪያል ቦርድ ለራሱ ርዕሱ እንጂ ለቤተ ክርስቲያን ደንንነትና ለእውነት አልቆመምና ሳይሰተካከል እንዲታተም ፈቀደ። የቤተ ክርስቲያኒቱን ዐጃም ለመረዳት እንድንችል ለሚመለከተው አካል (ለሊቃውንት ጉባኤ) ለማስመርመርም ፈቃደኛ አልነበረም (ቢያንስ ትምህርተ ሃይማኖት ነክ ናቸው ብሎ ያመነባቸውን ጽሑፎች ቢያስመረምር ለራሱም ሆነ ለቤተ ክርስቲያን የተሻለ ይሆን ነበርና)።

I.2 አዋልድ ያልሆኑትን አዋልድ ብሎ ጠቅሷል በገጽ 61 አዋልድ የሚለው ቃል ትርጉም፡ “ከመጽሐፍ ቅዱስ ዐሳብና እውነታ ሳይወጡ በእርሱ ላይ ተመሥርተው የመጽሐፍ ቅዱስን ጎይል ቃልና ውስጠምስጢር ለመተርጎም፤ ለማብራራት፤ ለማተትና ለመተንተን፤ ... የሚጻፉ መጻሕፍት አዋልድ መጻሕፍት ይባላሉ፤ ... ይህን መሠረታዊ ወላጅቸውን (መጽሐፍ ቅዱስን) መስለው የተወለዱና የተገኙ መጻሕፍት ናቸው፤ አዋልድ መጻሕፍት የሚባሉት።” ሲል የሚያስማማ ትርጉም ከሰጠ በኋላ ብዙ ሳይርቅ በገጽ 62 ሀ) የያዘር መጽሐፍ ለ) የእግዚአብሔር የጦርነት መጽሐፍ ሐ) የአስራኤል ነገሥታት ታሪክ መጽሐፍ መ) የይሁዳ ነገሥታት የታሪክ መጽሐፍ የብሉይ ኪዳን የአዋልድ መጻሕፍት ምሳሌዎች ሆነው ተጠቅሰዋል። እነዚህ መጻሕፍት በየትኛውም ጊዜ፤ በየትኛውም ቤተ ክርስቲያን (ምንም እንኳን በማንበረ አምነት ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ውጭ ቤተ ክርስቲያን ባይኖርም) አዋልድ አልተባሉም፤ ከመጽሐፍ ቅዱስ የተገኙና (የተወለዱ) መጽሐፍ ቅዱስን ለማብራራት የተጻፉም አይደሉም፤ ስለዚህ እኒህን መጻሕፍት አዋልድ ብሎ ከመጥራት ይልቅ መጽሐፍ ቅዱስ የሰጣቸውን ስም፤ የጦርነት ወይም የታሪክ መጽሐፍ የሚለውን ስማቸውን ልናከብርላቸው ይገባል።

I.2. የአሥራው መጻሕፍትንና የአዋልድ መጻሕፍትን ዝምድና ለመግለጥ የሚያሳስቡ ምሳሌ መጠቀም

የዚህን ምሳሌ አሳሳቶችን ስንናገር፤ ማንበረ ቅዱሳን “ምሳሌ ዘየሐጽጽ” (ጌድለት ያለበት ምሳሌ) ነው ሊለን እንደሚችል እንገምታለን። ሆኖም የእኛ ዐላማ ምሳሌው የሚያስተምረውን የሰላም ትምህርት ማጋለጥ እንጂ የምሳሌን ዘየሐጽጽነት ማስተባበል አይደለም። በገጽ 62 ጢሞቴዎስ አለን የተባለው ሕንዳዊ የሥነ መለኮት ሊቅ እንደን መጽሐፍ አዋልድ የሚያሰኙ መስፈርቶችን ካስቀመጠ በኋላ፤ የአዋልድ መጻሕፍትን ምንነት ለማስረዳት የተጠቀመውን ምሳሌ ስሕተቱን ሳይመረምር ተጠቅሞበታል። ምሳሌውም፡ “የሰው ዘር አባትና እናት አዳምና ሔዋን ናቸው፤ ልጆቻቸው ግን በዝተዋል፤ ሞልተዋል፤ ይበዛሉም፤ ይሞላሉም፤ አዋልድ መጻሕፍትም አባት እናታቸው እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ቢሆንም ልጆቻቸው ግን በዝተዋል፤ ሞልተዋል፤ ይበዛሉም፤ ይሞላሉም” ይላል። በዚህ ምሳሌ ውስጥ ከፉ ሐሰተኛ ትምህርት ተሰውሮ አለ። ሰው ከሰው ሲወለድ አባቱንና እናቱን ፍጹም ሊያከል፤ ፍጹም ሊመስል ይችላል፤ በመጽሐፍ ቅዱስና በአዋልድ መጻሕፍት መካከል ያለውን ከፍተኛ ልዩነት ግን መቼም ቢሆን ማቀራረብ አንችልም። ምክንያቱም ከሰው የተወለደ ሰው ከወላጁ ጋር እኩል ቢሆንም፤ ከመጽሐፍ ቅዱስ የተወለደ መጽሐፍ ግን ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር መቼም ቢሆን እኩል ሊሆን አይችልምና። ማንበረ ቅዱሳን ግን ሊያሳስቡ በሚችል ምሳሌ ተጠቅሞ አዋልድ መጻሕፍትን ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር እኩል ሊያደርግ ሲጣጣር ይታያልና ሃይ ሊበል ይገባል አንላለን። በእኛ በኩል ከቅንነት መጥፋት እንጂ ከዕውቀት ማነስ አይመስለንምና ሥጋታችን ከፍተኛ ነው።

¹ ኪዳን ወልድ ከፍለ፤ ሃይማኖት ለሰው ቀደምት ወፍልጠተ ውሉድ ደጋርት (ያልታተመ)
² ጎረድ ወልደ ሥላሴ (1919)፤ ጎረድ ጸባኤ (ገጽ 24-29)።
³ ዶ/ር ዲበክሉ ዘውዴ (1987)፤ 81 ቅዱሳት መጻሕፍትና ምንጮቻቸው ቀኖኖት (ገጽ 48-54)

የዘመን ምስክር

ከገጽ II የዞረ

ሃይማኖት

ብላቴን ጌታ ኅሩይ ለሃይማኖታቸው ቀናሊ የነበሩና የጻፏቸው የተለያዩ መጻሕፍትም መጽሐፍ ቅዱሳውያን ዕሴቶችን የሚያንጸባርቁና የመጽሐፍ ቅዱስን አስተምህሮ የሚተነትኑ አንደ ነበሩ በጽሑፎቻቸው ላይ ጥናት ያደረጉ ሰዎች ይናገራሉ። አርሳቸውን የሚቃወሙ ቀሳውስት ለንግሥት ዘውዲቱ “የኦርቶዶክስ እምነትን ትቷል” ብለው ከሰዎቻቸው የነበረ ሲሆን፤ ከሱን የሚደግፍ ማስረጃ ባለመገኘቱ ጉዳዩ ተቀባይነት አላገኘም። ይሁን እንጂ ሃይማኖታቸውን በተመለከተ የተነዛው ወሬ ሥር መስደዱ፤ አንድ አዝማሪ በ1915 ዓ.ም. የሚከተለውን አንዲገጥም አድርጎታል፡-

“... ንጉሡ ተፈሪ ጳጳሱ ኅሩይ
የሃይማኖት ነገር ቀርቶ የለም ወይ”

ኅሩይ የዐማርኛውን መጽሐፍ ቅዱስ አቀራረብ ከዘመኑ ጋር አንዲሄድ አድርጎ ለማቅረብ የተለያዩ ጥረቶችን አድርገዋል። ሴደርኩዊስት የተባለው ሚሲዮናዊ ኅሩይ በአለቃ ታዩ ምትክ የዐማርኛ ዐዲስ ኪዳንን ትርጉም አርማት እንዲሠሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ማንበርን ጠይቋል። ሆኖም ግን በጊዜው የነበሩት አቡን (አቡን ማቴዎስ) መጽሐፍ ቅዱስ በአፍ መፍቻ ቋንቋ እንዲጠና ባለመፈለጋቸው ሥራውን እንዳስተጓጉሉት ይነገራል። እንዲያውም አቡኑ የፍትሕ ሚኒስትር የነበሩትን አፈ ንጉሥ አስጠራፋናቸውን በማሳመን ኅሩይን እንዲያስሯቸው አድርገው ለተወሰነ ጊዜ አሳስረዋቸዋል።

ነገረ መለኮታዊ አቋም

ዶ/ር ዮናስ አደማሱ “የዐማርኛ ሥነ ጽሑፍ ጸሐፊ” በሚለው መጣጥፋቸው አንደ እነ ብላቴን ጌታ ኅሩይ ወልደ ሥላሴ ያሉትን (ፊታውራሪ ተክለ ሐዋርያት፣ ዮፍታሐ ንጉሤ፣ ወልደ ጊዮርጊስ ወልደ ዮሐንስን ጨምሮ) “ዐዲስና ዘመናዊት ኢትዮጵያን ለመገንባት” ብርዕቸውን እንሥተው የለውጥን አስፈላጊነት በተለያዩ መልኩ ያቀረቡትን የደራሲያን ትውልድ “ትሑታን ፋና አብሪዎች” የሚልን ስም ይሰጧቸዋል። እነዚህ ጸሐፊዎች

በዶ/ር ዮናስ አገላለጽ “ኢትዮጵያ ወደ ውስጥ ብቻ ሳይሆን ወደ ውጭም መመልከቷ ጠቃሚ ብቻ ሳይሆን አስፈላጊ መሆኑን ጠቀመዋል።” ለየት ባለ መልኩ ደግሞ፡ “ኅሩይ ወልደ ሥላሴ ከሀገሪቱ ባህል የማያስፈልገው፤ ለሀገሪቱ እድገትና ብልጽግና አንቅፋት የሆነው ቀስ ብሎ፣ ቀፎው አንዳለ ሳይረበሽ በብልታት እየተነቀሰ፤ የሚለወጠው እንዲለወጥ፤ የሚወገደው እንዲወገድ ማድረግ አስፈላጊ መሆኑን ማቀናቀፍቸው ወይም ጭብጣቸው አደ ገወ፡ ሁለት ትሑት ልብ ወለዶችን” መጻፋቸውን ጠቅለዋል። ለዚህ ሳይሆን አይቀርም በቅርቡ፣ በዐዲስ አበባ ሀገረ ሰብከት በሚገኙ ሰንበት ትምህርት ቤቶች ስም በጥቅምት 2 ቀን 2004 ዓ.ም. ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲፍዶስ ጽሕፈት ቤት ቀረበ በተባለው አቤቱታ ላይ፣ ብላቴን ጌታ ኅሩይን የጸጋና ቅባት “ንፋቄ ትምህርት ሠራተኞች” ተብለው ከተፈረጁ ታላላቅ የኢትዮጵያ ሰዎች መካከል የዘረዘሯቸው። ከዚህ በመቀጠል ኅሩይ አንዳንድ ክርስቲያናዊ አስተምህሮን በተመለከተ የያዙትን አቋም እንመለከታለን።

ሀ. መጽሐፍ ቅዱስ

ጎሐ ጽባሕ የሚለው መጽሐፋቸው ከሌሎች መጽሐፍቶቻቸው በበለጠ መልኩ ሃይማኖታዊ አቋማቸውን ያንጸባርቁበት ነው። የብሉይ መጽሐፍትን ማመንና መቀበል አለብን፤ ሆኖም ግን በቀጥታ እንቀበላቸዋለን ማለት እንዳልሆነ ያመለክቱ ሲሆን፤ የሐዲስ ኪዳን መጽሐፍትን በተመለከተ ደግሞ “የሐዲስ መጽሐፍት ስናነብ ሥጋዊና

መንፈሳዊን ዐውቀት ለማግኘትና በተካከለ ደስ የሚያሰኝ ጳይወት ለመኖር እንዲገባን ለማወቅ ነው እንጂ እንደ ጸሎት ልንጸልይባቸው አልታዘዝንም።” በኅሩይ ሥነ አፈታት (ትርጓሜ) መሠረት የብሉይ ኪዳን መጽሐፍት መፈታት ያለባቸው ከሐዲስ ኪዳን መጽሐፍት አስተምሮ አንጻር ነው። ከዚህ በተጨማሪ የሐዲስ ኪዳን መጽሐፍትን በምናነብበት ጊዜ የንባባችን ዋና ግብ ሊሆን የሚገባው ያነበብነውን ምንባብ ሳይዝን በቃል መሸምደድ ብቻ ሳይሆን መረዳትን፤ የተረዳነውን ደግሞ በተለወጠ ሕይወት መተርጎምን/መተግበርንም ጭምር ነው።

አዋልድ መጽሐፍት በሁሉም ክርስቲያኖች ዘንድ ተቀባይነት ያላቸው አይደሉም። ኅሩይም አዋልድ መጽሐፍትን በተመለከተ በጊዜው የነበሩት አብዛኞቹ ሊቃውንት ከነበራቸው አመለካከት የተለየ አመለካከት አቅርበዋል። አዋልድ መጽሐፍት ባብዛኛው “ከቅዱሳን መጽሐፍት ቃል ጋራ የማይሰማም” ይዘት ያላቸው፡ “የክርክርም መጽሐፍት” መሆናቸውን ከመጠቁማቸው በተጨማሪ፤ እንዲህ ሲሉ ገልጸዋቸዋል፤ “የአዋልድን መጽሐፍት ግን የመንፈሳዊም፤ ሥጋዊም ቢሆኑ ወግና ታሪክ ለማወቅ፤ የደራሲውን ደግነትና ክፋት ለመመርመር አንዳንድ ጊዜ ልናነባቸው ይገባናል እንጂ እንደ ቅዱሳን መጽሐፍት በግድ ልንቀበላቸው አልታዘዝንም።” ይህ በተለምዶ የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ካለው አሠራር ጋር የተቃረነ ነው። እውነተኛ አስተምህሮ የሚመነጨው በአግዚአብሔር አስተንፋስ ከተጻፉት የብሉይትና ሐዲሳት መጽሐፍት እንጂ ከአዋልድ መጽሐፍት አለመሆኑን ብላቴን ጌታ ኅሩይ ያስነገዝብናል።

ለ. እውነተኛ እምነት

ብላቴን ጌታ ኅሩይ የጻፏቸው የተለያዩ መጽሐፍት በአንድም ሆነ በሌላ መልኩ ሃይማኖት ነክ ናቸው። እነዚህም መጽሐፍት የኅሩይን ነገረ መለኮታዊ አቋም ይጠቀሙናል። ወዳጄ ልቤ በሚለው መጽሐፍ ውስጥ ከአግዚአብሔር መንገድ ውጪ መጓዝ ውጤቱ የዘላለም ሕይወትን ማጣት እንደ ሆነ ያሳያሉ፤ ለምሳሌ፡- ጠንቋይን መከተል። በዚሁ መጽሐፍ ውስጥ ስለ ክርስትና ተግባራዊነት ምሳሌዋ አገላለጽን በመጠቀም በሰፊው ይተነትናሉ።

ሐ. ፍትሐት

ዐዲስ ዓለም በሚለው መጽሐፍ ውስጥ ዐውቀ የተባለው ገጽ ባሕርይ አባት በሞቱ ጊዜ ካህናቱ ሰፈቱትና ዘመዶች ሲያለቅሱ የከተ ልብሱን ለብሶ በአባቱ ሬሳ አጠገብ ቆመ። ይህ ያስቆጣቸው ዘመዶች የፈረንጅ ሀገር ትምህርት ነው እንዲህ ያምላቀቀው በማለት ሲከገኝት የሚከተለውን መልዕል፤ “ከእንግዲህ ወዲህ ወደ አባቴ እሄዳለሁ እንጂ አባቴ ወደ እኔ አይመለሱም። ... ደግሞስ አባቴ ወደ ጌታቸው ወደ ክርስቶስ፤ ወደ ዘላለም ሀገራቸው ወደ ሰማይ ቢሄዱ ደስ ያስኛል እንጂ ምን ያሳዝናል። ... ለጊዜው ስለ ተለዩኝ ብቻ ዐዝናለሁ እንጂ ትንሣኤ መታገን እንደማያምኑ እንደ አረማውያን የቀበረ ተስፋ ሐዘን አላገዝም ...” ይህ በካህናትና በማንበረ ሰቡ በኩል ተቃውሞ ያስነሣበት ሲሆን፤ በኋላ ላይ ግን ሊያሸንፋቸው ችሏል። በዚህ ልብ ወለድ መጽሐፍ ውስጥ ብላቴን ጌታ ኅሩይ በቤተ ክርስቲያንና በማንበረ ሰቡ በተሳሳተ መልኩ የተያዙ ልምዶችን ነቅቶ በማውጣት መለወጥ ያለበት እንዲለወጥ አጥብቀው ይሞግታሉ።

ሥነ ጽሑፍ

ብላቴን ጌታ ኅሩይ ወልደ ሥላሴ በ1903 ዓ.ም. ወደ እንግሊዝ አገር መሄዳቸው ለሥነ ጽሑፍ ሥራ እንዲገነዘቡ ሳይደርጋቸው አልቀረም። እንግሊዝ አገር በባቡር ተሳትፍረው አየሄዱ ሳለ አልፍሬድ የተባለ የአስተሳሰብ ዐሣሽ በኢትዮጵያ የሚገኙ መጽሐፍት ዝርዝር እንዳለ ይጠይቃቸዋል። እንደዚህ ዐይነት ሥራ በኢትዮጵያ ያልተለመደ ሲሆን፤ ወደ ኢትዮጵያ ሲመለሱ “በኢትዮጵያ የሚገኙ መጽሐፍት ቀጥሮ” በሚል ርዕስ ዘጠኝ ገጽ ብቻ ያለው መጽሐፍ አሳትመዋል።

ምስባክ

“መስበኪያ ቦታ” የሚል ፈቺ ባለው በዚህ ዐምድ ቅዱስ ወንጌል ይሰበካል፡፡

ከሰሎሞን የሚበልጥ ከዚህ አለ

በዘላለም ዋሲ

የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባባት፡- 1ኛ ነገሥት 10፡1-13 እና ማቴዎስ

12፡38-42

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሕዝቡ መካከል ተገኝቶ፡ ከጋዜን የተነሣ ዲዳም ዕውርም የነበረውን ሰው ፈጽሞ ከፈወሰው በኋላ፡ ብዙዎች በሁኔታው ተገርመው ስለ ኢየሱስ ‘ይህ ሰው የዳዊት ልጅ ይሆን?’ ይሉ ነበር። ጌታችንም ትምህርቱን በማስፋት ስለ ጽድቅና ኩነጌ ስለሚመጣውም ዓለም ይናገር ነበር። ከጻፎችና ከፈሪሳውያን መካከልም አንዳንዶች ከእርሱ ምልክትን ሊያዩ እንደሚወዱ ነገሩት። በፊታቸው የሚሆነውን ድንቅ ነገር ማየት ላልፈቀዱት ጸሐፍት ፈሪሳውያን የጌታ መልስ ተግሣጽ ዐዘል ነበር፤ ‘ከፋና አመንዝራ ትውልድ ምልክትን ይሻል’ የሚል። ጌታ በዚህ አለቆመም፤ ማየት ከፈለጉ ምልክቶች በዙሪያቸው እንዳሉ፤ ነገር ግን ለተገለጠው ነገር ትክክለኛ ምላሽ የማይሰጡ ከሆነ ፈራጆች እንዳሉባቸው ማሳሰቢያ ሰጥቷል።

በፍርድ ቀን ተነሥተው እንደሚፈርዱ የተገለጹትም በየናሰ ስብከት ንስሐ የነበሩት የነፃ ሰዎች እና የሰሎሞንን ጥበብ ለመስማት ከምድር ዳር የመጣቸው ንግሥተ አዜብ ናቸው። የነፃ ሰዎችና ንግሥተ አዜብን ለዚህ ክብር ያበቃቸው የሰማዩን እምላክ መልእክት አስተውለው ምላሽ በመስጠታቸው ሲሆን፡ የሚፈረድባቸው ወገኖች ጥፋት ደግሞ ከየናሰም የሚበልጠውን ሰባኪ፡ ከሰሎሞንም የሚበልጠውን ጠቢብ ለመስማት አጸቢ በማለታቸው ነው።

በዚህ መልእክተ ወንጌል ውስጥ ስለ ሰሎሞንና ከእርሱ ስለሚበልጠው ጠቢብ፡ እንዲሁም የሰሎሞንን ጥበብ ስምታ ከምድር ዳር ስለ መጣቸው ንግሥትና ስለ ራሳችን እንመለከታለን። በመጀመሪያ ሁለቱን ጠቢባን በጥቂቱ እናነጻጽራቸው፡

- የሳባ (የአዜብ) ንግሥት ወደ ሰሎሞን ጥበብ አልተጋበዘችም፤ እኛ ግን የኢየሱስ ክርስቶስ ወደ እኔ ኦ የሚለው ግብዣና (ማቴ. 11፡28) “ከፈታልኝ ልግህ” የሚለው ማንኳኳቱ (ራሲ. 3፡20) እንደ ተከተለን እንኖራለን።
- ሰሎሞን ጥበብ የተሰጠው ሰው ነው፤ ክርስቶስ ግን ራሱ የእግዚአብሔር ጥበብ ነው (1ቆሮ. 1፡30)።
- ንጉሡ ሰሎሞን በሁሉ ቦታ ስለማይገኝ የሚፈልጉት ብዙ ዋጋ ከፍለው እርሱ ጋ መሄድ ነበረባቸው፤ ክርስቶስ ግን ለእኛ በደጅ ቆሞ የሚያንኳኳ እና ማንም፡ የትም ሆኖ በፈልገው የሚገኝ ወዳጅ ፈላጊ ነው።
- ሰሎሞን ታላቅ ገዢ የነበረ ቢሆንም ጊዜያዊ ነበር፤ ክርስቶስ ግን አለቅነት በሚንቃው ላይ ሆኖ ዛሬም ለዘላለምም ይገዛል።
- ሰሎሞን በንግዱ የታወቀና የተዋጣለት ነበር፤ ጌታችን ኢየሱስ ደግሞ በክቡር ደሙ ሰዎችን ለእግዚአብሔር ዋጅቷል።
- ሰሎሞን በድንጋይ፤ በዕንጨትና በወርቅ ለእግዚአብሔር ቤትን ሠራ፤ ክርስቶስ ግን ሰዎችን ነው ለእግዚአብሔር መኖሪያ አድርጎ የሚሠራቸው።

መጽሐፍ ቅዱስ ለሕይወት እና እግዚአብሔርን ለመምሰል የሚሆነውን ነገር ሁሉ ያካተተ ቅዱስ መጽሐፍ እንደ ሆነ በማመን ስለ ንግሥቲቱ በ1ኛ ነገሥት 10፡1-13 እና ማቴዎስ 12፡38-42 ውስጥ ከተጻፈው

በመነሣት ወደ መልእክቱ እንገባለን። እርሷ የሰሎሞንን ጥበብ ለማየት ከምድር ዳርቻ መሄዷ የክርስቶስን ዘመን ሰዎችና እኛንም ይወቅሃል። የምንወቀሥባቸውንም ዐምስት ሁኔታዎች ቀጥለን እናያለን፡

1. ከሰሎሞን የሚበልጠውን ከልባቸው ባልፈለጉ ሁሉ ላይ ንግሥተ አዜብ ፈራጅ ናት

ንግሥቲቱ ስለ ንጉሡ ሰሎሞን ጥበብ፤ ሀብት፤ ክብር እና ስለ ገባቸው ቤተ መንግሥትና ቤተ መቅደስ ብዙ ስምታለች። ይህን ከሰሙ ከብዙዎች እርሷን የሚለያት በጆሮዋ የሰማችውን በዐይኗ ለማየትና በልቧ ለመርካት መሄዷ ነው። ብዙዎች ይህን ስምተውና አዳንቀው፡ ለእነርሱ ምንም እንዳልሆነ ዐስበዋል። እርሷ ግን የራሷ ጉዳይ እንደ ሆነ አድርጋ ወስዳለች። ብዙዎች ስምተው ካላቸው ጋርም አንጻጽረው ያላቸው እንደሚበቃቸው ዐስበው ቸላ ብለዋል። እርሷ ግን ንግሥትነቷ ከሚያስገኝላት ክብር ባሻገር ልዩነትን ማየት ቸላለች። ስለዚህ ፍርዱ ከሰሎሞን የሚበልጠውን ክርስቶስ ኢየሱስን ከልባችን ባልፈለግነው ላይ ይሆናል። ብዙዎች ክርስቶስን ስለ መብልና ስለ መጠጥ ፈልገውት ነበር። የዳዊት ልጅ እንደ ሆነ ሲነግራቸው ግን ጀርባቸውን ሰጥተዋል። ንጉሡ እንደ ሆነ ሲያወራላቸው ቀልደወበታል፤ አሁንም ብዙዎቻችን እንዲያ እያደረግን ነው። ኢየሱስ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነና በእርሱም በኩል ካልሆነ በቀር ወደ አብ መግባት እንደሌለ ሲነገረንው እንቁጣለን። ሰዎች ይደጉ ዘንድ ሊጠሩት የሚገባ ስም ከሰማይ በታች ሌላ እንደሌለ ሲነበብልን ጥርሳችንን እናፋጫለን። የዘላለም ሕይወት ይሆንልን ዘንድ ልንመከብን የሚገባው እርሱ እንጂ በጎ ምግባራችን ወይም ሌላ መሆን እንደሌለበት በንስማም ሰይፍን እናነሳለን። በሃይማኖታችንም ውስጥ ተሸሽገን ከእርሱ የሚገኘውን ዐዲስ ሕይወት ሳንቀበለው እንቀራለን። እነሆ! ወንጌሉ ከእኛ ጋር አለ፤ - ይሰበካል - ክርስቶስ ይገለጣል - መዳን የሚገኝበት ጥበብም ይታወቃል። ብዙዎቻችን ግን በተለያየ ምክንያት ወደ እርሱ ለመምጣት ያለን ፍላጎት ቀዝቃዛ ነው፤ ስለዚህም እንገፋለን፤ እናውቀዋለን የተለየ ነገርም የለውም የምንልም አለን። ዛሬ ብዙዎች ባቤቱ ያለን እየመሰለን በውጭ እንኖራለን። እኛ እንወቀሥ፤ መድኃኔ ዓለም ኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝ መሆኑን እናውቃለን፤ የዳን ሰው መሆን ማለት ግን ምን ማለት እንደ ሆነ አላወቅንም። መዳን የሚገኝበትን ጥበብንም በእጃችን በሚገኘው በቅዱሱ መጽሐፍ ውስጥ እንመረምረውም። እርሱ ለሚፈልጉት ሁሉ ራሱን ቢያቀርብም፤ እኛ ግን ወደ እርሱ ለመቅረብ ፍላጎት እናሳይም። ብዙዎች በፋቅ ያሉ ይህን ጥበብ ሲሰሙ የምሥራች ሆኖላቸው ሕይወታቸው ሲቀየር እኛ ግን በአልከኛነት እንኖራለን። ራሳቸውን አዋርደው ከእፉ ቃል የተማሩ ዛሬም ድኑትን አግኝተው በሰማይ ላሉ አላላፋት መላእክት የደስታ ምክንያት ሲሆኑ፡ እኛ ግን አይሁድ ሊሸከሙት ያልቻሉትን ለእኛም የማይቻለውን ሕግ ይዘን በሌሎችም ላይ ጭነን በነጠሊት አለን። ስለዚህም እገር አቋርጣ የሄደችው ንግሥት በእኛ ላይ ልትፈርድ የግድ ነው።

ለብዙ ጉዳዮች የምንረጥና ለሌሎች ፍላጎቶቻችን ፋታ አሳጥተውን ከሰሎሞን ለሚበልጠው ለኢየሱስ ጊዜ የሌለን እኛ እየተወቀሥን ነው! የኢየሱስ የማዳኑ ዜና የሥራ ፈቶች ወሬ የሆኑበት፤ ከእርሱ ለመማር በእግሮቹ ሥር መቀመጥ ማባከን መስሎ የሚታየን እኛ እየተወቀሥን ነው! ንግሥተ ሳባ የንጉሡን የሰሎሞንን ጥበብ ለመስማት ከምድር ዳር

መጣች። ከሰሎሞን የሚበልጠው ግን በእኛ ዐይን ያን ያህል ትኩረት የሚያስፈልገው አልሆነም። ያለ እርሱ መሰብሰብ (ማከማቻት) መበተን መሆኑን ከሩቅ እየመጡ ካሉት እንማር። ለብዙ ዜናዎች ጆሮዎቻችን ነቅተዋል፤ የዘላለም እምላክ የሆነው የእርሱ ሰው ሆኖ መምጣት ግን ለብዙዎቻችን ስሜት የማይሰጥና የማይፈለግ ጉዳይ እየሆነ ነው - ይህ ጥበብ ሞኝነት የሆነብን እኛ እንሰማ! ከሰሎሞን የሚበልጥ ከዚህ አለ፤ ወደ ኢየሱስ ዘወር እንበል።

2. ስለ ክርስቶስ በሚሰጡት ምስክርነት ላይ ታማኝነት ለሚጎድላቸው ንግሥተ አዜብ ፈራጅ ነች፤

ንግሥተ አዜብ ስለ ንጉሡ ሰሎሞን ብዙ ሰምታለች። የተጋነነ የሚመስለው ጥበብና ክብርን በተመለከተ 'አላመንኩም ነበር' ብላለች። ይሁንና የሰማቸውን ውሸት ነው ብላ ዘግታ አልተቀመጠችም (እንደ ብዙዎች)። ይልቁንም እውነት ቢሆንስ በሚል ልብ እውነትን ፍለጋ ወጥታለች። በሩቅ ላለ ሰው የሰማውን ሁሉ ማመን አስቸጋሪ እንደሚሆን የታወቀ ነው። የሰማውን ገፍ መተውና እውነት ይሆንዋል ብሎ ነገርን መመርመር ግን የተለያዩ ነገሮች ናቸው። ግብረ ሐዋርያት የቤርድ ሰዎች ከሰሎሞን ስለሚበልጠው ሲነገራቸው 'ነገሩ እንደዚሁ ይሆንን? ብለው ዕለት ዕለት መጻሕፍትን እየመረመሩ ቃሉን በሙሉ ፈቃድ ተቀበሉ' ይለናል (ሐ.ሥ. 17፡11)።

ንግሥተ አዜብ ስለ አዳኙ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ሰምተች፤ ቀርቦንም ቃሉን ካደመጠን በኋላ ስለ እርሱ እውነትን በሐሰት በምንለውጥ ላይ ትፈርዳለች። እርሱ የሰማርያ ሰዎች ቀርበው ካዩት በኋላ 'በእውነት ክርስቶስ የዓለም መድኃኒት ነው' (ዮሐ. 4፡42) እንዳሉት ሆኖ ሳለ፤ ይህን መመመስከር አቅዶን ሌላ መድኃኒትን ለራሳችን በምናደርግ ላይ ትፈርዳለች። በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው እንደሚችል (ዕብ. 7፡25) ተጽፎ ሳለ፤ ይህም የማዳኑ ጥበብ ሆኖ እየታየ፤ ይህን እውነት መቀበልና መመስከር አቅዶን በራሳችን ሰው ሠራሽ በሆኑ ጥበባት ላይ የተደገፍን እነሆ ወቀሳ አለብን። ንግሥተ አዜብ እንዲህ እላመንኩም ነበር ብላ ያየችውን ጥበብ መስከራላች። እውነትን እንመስክር፤ የአባቶቻችንን ስሕተት እንደም፤ የተገለጠውን እውነት በብልሃት በተፈጠሩ ተረቶች እንለውጥ። እነሆ ከሰሎሞን የሚበልጠው ክርስቶስ ኢየሱስ ለሚፈልጉት ሁሉ ይገኛል፤ የሚጠጉትም እያፍሩም።

3. ክርስቶስን ለማግኘት ለራሳቸው በመራመድ ፋንታ ሌሎች በሚወስኑላቸው ላይ ንግሥተ አዜብ ትፈርዳለች፤

ንግሥተ አዜብ እንደ አገር መሪ ብዙ ሥራ ቢኖራትም፤ ወኪሏን (አምባሳደሩን) አልላከችም፤ ራሱ ያደገ እንጂ። ክርስቶስን አግኝተን ሕፃ ወት እንዳይሆንልን ነገራችንን ሁሉ በሌሎች ላይ የጣልን ሁሉ ወቀ' አለብን። እስትንፋስ እምላካውያት የተባሉትን ቅዱሳት መጻሕፍት (መጽሐፍ ቅዱስን) ለራሳችን የማናገብ፤ ሌሎች የሚሉትን ለራሳችን የማናጣራና የሰማነውን ለማየት በቃሉ ፊት የማንቀመጥ፤ ከጉዳዩቿ ሁሉ ይልቅ በእግዚአብሔር የተቀበውን ለማየት በመጣችው በንግሥተ አዜብ እንወቀሳለን። በቃሉ ውስጥ ራሳችንን እንፈልግ። ከሰማነው ተነሥተን በሕይወታችን የሚመጣውን ለውጥ ለማየት ለቃሉ ጊዜ እንስጥ። እንደ ተጻፈው ሰላምን መስጠቱንና ከሰይጣን አሠራር ማዳኑን እናይዝን ወደ እርሱ እንምጣ። ዕረፍት ይሰጠናል፤ ንጢላታችንን ሁሉ ይቅድ ይለናል፤ ድንገም እንቀራለን።

ንግሥተ አዜብ መልእክተኛዋን (አምባሳደሩን) አለመላከቀና ራሷ መሄድ ብቻ ሳይሆን፤ ሄዳ ያገኘችው ራሱን ንጉሡን ነው እንጂ የንጉሡን ባለሚሎች ወይም ከሰራዊቱ አለቆች አንዱን አልነበረም። በልብዋ ያለውን ሁሉ ያጫወተችው ለንጉሡ ነው። እነሆ ከሰሎሞን

የሚበልጠው በልባችን ላለው ጉዳይ እንግዳ ባይሆንም፤ ስለ ወዳጅነታችን ግን የልባችንን ሁሉ እንድንገባው ይፈልጋል። ከክርስቶስ ሌላ የልባችንን የምናጫወተው ምስጢረኛ ለራሳችን ያደረግን እነሆ ወቀሳ አለብን፤ የልብ የሚነገረው ለንጉሡ ነውና።

4. ወደ ክርስቶስ ለመቅረብ ምክንያት በሚያበዙ ላይ ንግሥተ አዜብ ትፈርዳለች

እንግሥተ አዜብ ከምድር ዳር ወደ ንጉሡ ሰሎሞን ለመሄድ የሚያግዷት በርካታ ምክንያቶች ነበሯት። ከተለመደ መደበኛ ሥራዋ ለረጅም ጊዜ መለየቷ፤ አለመኖሯን ተጠቅመው ሥልጣኗን ሊቀሙ የሚችሉ ተቃዋሚዎች፤ በአካባቢው ያሉ የሌሎች ነገሥታት ወረራ፤ በመንገድ ሊገጥማት የሚችል ሽፍታ፤ የመንገዱ አስቸጋሪነት፤ ጉዞውን ለማድረግ ብዙ ጓዝና እጃቢዎች ማስፈለጋቸው እና ሌሎችም። እርሷ ግን የሰማቸውን ከማየት እነዚህ ሁሉ አላስቆረችም። እነሆ በምክንያት ተሞልተን ወደ ሕይወት ጌታ መቅረብ ያልቻልነውን ንግሥተቱ ትወቅሠናለች። ጓደኞችን፤ ቤተ ሰቦችን፤ ጥቅምን፤ ክብርን ወይም ሌላውን ምክንያት አድርገን ወደ ኋላ ያልን ወይም ችላ ያልን እናድምጥ። ከሰሎሞን የሚበልጠው እኮ ሁሉ የሚተውለት ጌታ ነው። ክርስቶስን ከሰረን ሌላ ብዙ ነገር ለማትረፍ የምንሮጥ ወቀሳ አለብን። ንግሥተ አዜብ የሰሎሞንን ጥበብ ለማየት ሁሉን ዋጋ ከፈለች፤ በሚያልፈው ነገር የማያልፈውን አተረፈችበት። መጽሐፍ ቅዱስ የሰነፍ ሰውን ውሎ ሲናገር "አንበሳ በሚዳ ነው፤ በመንገድ ላይ እምታለሁ ይላል" (ሞላ. 22፡13)። በዚህም አመለካከት የሚገባውን ነገር ከማግኘት እንደ ጎደለ ይኖራል።

ንግሥተ አዜብ ስለ ንጉሡ አገልጋዮች ስትናገር "በፊትህ ሁል ጊዜ የሚቆሙ ጥበብህንም የሚሰሙ ሰዎችህና እነዚህ ባሪያዎችህ ምስጢናች ናቸው" (ቀ. 8) በማለት የእርሱ መሆን (በባሪያ ደረጃ እንኳ) ከምንም ጋር የማይወዳደር መሆኑን ስትገልጽ፤ ለክርስቶስ (ከሰሎሞን ለሚበልጠው) ራሳቸውን መስጠት ያልቻሉትን ትወቅሳለች።

5. እውነቱን ዐውቀው በሚደብቁ ላይ ንግሥተ አዜብ ትፈርዳለች

ንግሥተ አዜብ ወደ ንጉሡ ቀርባ የተናገረችው የቀድሞ አለማመድን ብቻ ሳይሆን አሁን ያየችውን እውነት ሁሉ ነው። ደስታዋንና መገረግን አልደበቀችም። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ያደረገውን ከመመስከር አልታቀበችም። የጥፋት ርካታ ከማውራትም አልዘገየችም። ከሰሎሞን ወደሚበልጠው ቀርቦን የተገለጠልን በውስጣችን እምቀን የያዘን ወቀሳ አለብን። ከወቅነውና ከገባን በላይ መናገር ሲገባን፤ የቀመነውን ሕይወትና መጽናናት ያገኝንበትን ከመናገር የዘገየን፤ በእርሱ ሰላምና የገጠላት ስርዐትን አግኝተን ሳለ ዕረፍትን ላጡ ጉዳቸው የሆነን፤ በእርሱ ከዉሊግ ወደሚደነቅ ብርሃን መተተን በሞት ጥላ ውስጥ ለሚመላለሱ ርካታን ያጣን፤ በደሉኝታ ታጥረን የውስጣችንን ደሴታ እምቀን የተቀመጥን ከባድ ወቀሳ አለብን። ንግሥተ አዜብ ከብሬ ይካል አላለችም። አብረውኝ የተጓዙ በአገሪ ላይ ያስወሩብኛል አላለችም። እነሆ ደሴታዋ ወሰን ማጣቱን አልደበቀችም። ጌታችንም በሰዎች ፊት የማያፍሩበትን በሰማይ በለባቱ ፊት ላያፍርባቸው ቃል ገብቷል (ሉቃ. 12፡8-9)።

በመጨረሻም ጌታ የሆነ ክርስቶስ በጆሮ ቆሞ እያገኘው ሲገባል፤ ከገጠላት ጉልበት ማምጣቱ፤ ከሰይጣን የተወላለሰ መሆኑ፤ የማያልፍ ሰላም ምንጭ፤ የፍላጊ ርካታ እና ሌላም ብዙ በረከት ይጠቅማል። እነሆ ጆሮዎቻችንን ለሌሎች ድምጾች የከፈትን፤ ዐይኖቻችንን ወደ ሌሎች ያነጥን፤ ርዳታን ፍለጋ እጆቻችንን ወደ ሌሎች የከረገን፤ ዕረፍትና ማጥፋት ፍለጋ አግሮቻችንን አፋጥነን በብዙ የተቀበዘበዘን እና ሁሉ ዉሊግን እንቅልፍን ያጣን ሁሉ እነሆ! የምሥራች፤ ኢየሱስ እንዲህ አለ ንጉሡን፤ የሚበልጥ ከዚህ አለ።

የእግዚአብሔር ቃል ሳይዛባ በተነገረበት መንፈስ ሊተረጎም ይገባል። በዚህ ዐምድ ቃሉ በዐውዱ መሠረት ሊተረጎም እንደሚገባ በማስረዳት፤ የተሳሳተ ትርጉም እየተሰጣቸው ያሉ ጥቅሶችን ከመጽሐፍ ቅዱስ ለአብነት በማንሣት የቃሉን ትክክለኛ መልእክት ለማስተላለፍ ጥረት ይደረጋል።

“እምነ ጽዮን ይብል ሰብእ፤ ወብእሲ ተወልደ በውስቴታ። - ሰው እናታችን ጽዮን ይላል፤ በውስጥዋም ሰው ተወለደ።”

(መዝ. 86/87፥5)

ካለፈው ዕትም ጀምሮ በዚህ ዐምድ ስለ ጽዮን ተጽፈው ሊድንግል ማርያም እየተሰጡ የሚተረጎሙ ምንባባትን ትክክለኛ ዐውዳዊ ፍቺ ማቅረብ መጀመራችን ይታወቃል። ባለፈው ዕትምም “የእስጫናቂዎችሽም ልጆች አገታቸውን ደፍተው ወደ አንቺ ይመጣሉ፤ የናቁሽም ሁሉ ወደ እግርሽ ጫማ ይሰግዳሉ፤ የእግዚአብሔርም ከተማ፤ የእስራኤል ቅዱስ የሆነ ጽዮን ይሉሻል” (ኢሲ. 60፥14) ለሚለው ጥቅስ መጽሐፍ ቅዱሳዊውን ዐውዳዊ ፍቺ ለማቅረብ ሞክረናል። በዚህ ዕትም ደግሞ “ሰው እናታችን ጽዮን ይላል፤ በውስጥዋም ሰው ተወለደ” ለሚለውና ስለ ጽዮን የተነገረ ቢሆንም፤ ለቅድስት ድንግል ማርያም ተሰጥቶ የሚተረጎመውን ጥቅስ ዐውዳዊ ፍቺ እናቀርባለን። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሴት አንቀጽ የተነገሩትና በውስጥ ቃላት የሰፈሩትን ጥቅሶች ሁሉ ለቅድስት ድንግል ማርያም ሰጥቶ መተርጎም ተለምዷል። በዚህ መንገድ ለእርሷ ተሰጥተው ከሚተረጎሙት ጥቅሶች መካከልም፤ “እምነ ጽዮን ይብል ሰብእ፤ ወብእሲ ተወልደ በውስቴታ” የሚለው አንዱ ነው። ብዙዎች ጥቅሱ ስለ እርሷ የተነገረ ያህል እየተሰማቸው መጥቷል። ጥቅሱን በማስተዋል ካላነበብነውና በዐውዱ ውስጥ ያለውን ፍቺ ካልተገነዘብነው ግን ጥቅሱ ስለ እርሷ የተጻፈ ሊመስል የሚችልበት ዕድል የሚጠፋ አይመስልም። “ሰው እናታችን ጽዮን ይላል፤ በውስጧም ሰው ተወለደ” የሚለውን ጥቅስ ላይ ላዩን ለተመለከተው ጽዮን ማርያም፤ በውስጧ ተወለደ የተባለው ሰው ደግሞ ኢየሱስ ሊመስልን ይችላል። ብዙዎች ጥቅሱን የሚተረጎሙትም በዚህ መንገድ ነው። ነገር ግን ይህ መዝሙር ስለ ከተማዬቱ ጽዮን እንጂ ስለ ቅድስት ድንግል ማርያም የተነገረ አይደለም። ጥቅሱ ከሰፍራ ተርፎ ለሰው የሚሰጥ ትርጉምም የለውም። ይህን ለመረዳት ጥቅሱን በጠቅላላው የመዝሙሩ ምዕራፍ ውስጥ እና በራሱም በጥቅሱ መመልከት ያስፈልጋል።

ጥቅሱ በምዕራፉ ውስጥ ሲታይ

የቆሬን ልጆች ምስጋና የያዘው መዝሙር 86/87 ስለ እግዚአብሔር ከተማ የከበረ ነገር እንደሚወራ ይናገራል። በዚህ መዝሙር ብቻም ሳይሆን በሌላም የመዝሙር ክፍል ስለ እግዚአብሔር የተቀደሰ ተራራ ታላቅነት የቀረበ ዝማሬ አለ። “እግዚአብሔር ትልቅ ነው፤ በእምላካችን ከተማ በተቀደሰ ተራራ ምስጋናው ብዙ ነው። በሰሜን ወገን በመልካም ስፍራ የቆመ የምድር ሁሉ ደስታ የጽዮን ተራራ ነው፤ እርሱም የትልቁ ንጉሥ ከተማ ነው።” (መዝ. 47/48፥1-2)። ይህ ጥቅስ ምንም ሌላ ማብራሪያ ሳያስፈልገው ስፍራን ብቻ እንደሚያሳይ ግልጽ ነው። በሌላው የመዝሙር ክፍልም እግዚአብሔር ጽዮንን ለማደራያነት እንደ መረጣትና ለዘላለምም አድርገው እንደሚኖር ተጽፏል፤ እንዲህ ተብሎ፤ “እግዚአብሔር ጽዮንን መርጦአታልና፤ ማደሪያውም ትሆነው ዘንድ ወድዶአታልና፤ እንዲህ ብሎ፡- ይህች ለዘላለም ማረፊያዬ ናት መርጫታለሁና በዚህች ዐድራሲሁ።” (መዝ. 131/132፥13-14)። ይህም ጥቅስ ስለ ማርያም እንደ ተነገረ ተደርጎ ቢጠቀስም የሚያሳየው ስፍራን

ብቻ ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በድንግል ማርያም ማሕፀን ማደሩና ከእርሷ ፍጹም ሰው ሆኖ መወለዱ እውነት ነው። ይህን ጉዳይ በዚህ ጥቅስ ማስደገፍ የሚቻልበት ዕድል ግን ፈጽሞ የለም። ምክንያቱም ጥቅሱ እግዚአብሔር የጽዮንን ከተማ ወይም ተራራ ዘላለማዊ ማደሪያው አድርጎ መምረጡን ነው የሚያመለክተው። እግዚአብሔር ወልድ በድንግል ማሕፀን ያደረው ለዘላለም አይደለም፤ ሰው ተፀንሶ እስከሚወለድበት ጊዜ ድረስ ነው እንጂ። በትውፊትም ዘጠኝ ወር ከዐምስት ቀን የሚል ጊዜ ተቀምጧል። በዚህ ጥቅስ መሠረት እግዚአብሔር ለዘላለም ማደሪያው እንድትሆን የመረጣት ግን ጽዮን የተባለችውን ስፍራ ነው። በሐዲስ ኪዳን የጽዮን ወይም የኢየሩሳሌም ጉዳይ እንደ ብሉይ ኪዳን ምድራዊውን መልክአ ምድርና በሥጋ የአብርሃምን ዘር ብቻ የሚያመለክት አይደለም። ወደፊት የምትገለጠዋና የምንወርሳት፤ ዛሬ በእምነትና በተስፋ የገባንበት ዐዲሲቱ ሰማይና ዐዲሲቱ ምድርም ኢየሩሳሌም ተብላ ተጠርታለች (ራእ. 21፥1-2፤ ገላ. 4፥26)። የዕብራውያን ጸሐፊም “ነገር ግን ወደ ጽዮን ተራራና ወደ ሕያው እግዚአብሔር ከተማ ደርሳችኋል፤ ወደ ሰማያዊቱም ኢየሩሳሌም፤ በደስታም ወደ ተሰበሰቡት ወደ አላላት መላእክት፤ በሰማያትም ወደ ተጻፉ ወደ በኩራት ማኅበር፤ የሁሉም ዳኛ ወደሚሆን ወደ እግዚአብሔር፤ ፍጹማንም ወደ ሆኑት ወደ ጻድቃን መንፈሶች፤ የዐዲስም ኪዳን መካከለኛ ወደሚሆን ወደ ኢየሱስ፤ ከእቤልም ደም ይልቅ የሚሻለውን ወደሚናገር ወደ መርጨት ደም ደርሳችኋል።” (ዕብ. 12፥22-24) ሲል ያረጋገጠውም ይህን እውነት ነው። እግዚአብሔር ጽዮንን ለዘላለም ማደሪያዬ ትሆን ዘንድ መርጫታለሁ ሲል የተናገረውም በዚህ ምክንያት እንደ ሆነ መታሰብ አለበት። በእጠቃላይ እነዚህና ሌሎችም ስለ ጽዮን የተነገሩት መጽሐፍ ቅዱሳውያን ጥቅሶች ሁሉ ከተማዬቱን ወይም ነዋሪዎቿን (ቅድስት ድንግል ማርያምን ጨምሮ) እንጂ፤ ከእስራኤላውያን እንዲቱ የሆነችውን ቅድስት ድንግል ማርያምን በተለየ ሁኔታ የሚያሳዩበት መንገድ የለም።

መነሻችን ወደ ሆነው የመዝሙር ክፍል እንመለስ፤ የመዝሙሩ ሙሉ ቃል የሚከተለው ነው፡-

“መሠረቶቹ በተቀደሱ ተራሮች ናቸው
ከያዕቆብ ድንኳኖች ይልቅ፤ እግዚአብሔር የጽዮንን ደጆች ይወድዳቸዋል።
የእግዚአብሔር ከተማ ሆይ፤ በአንቺ የተከበረ ነገር ይባላል።
የሚያውቁኝን ረዓብንና ባቢሎንን አስባቸዋለሁ እነሆ፤ ፍልስጥኤማውያን ጢርስም
የኢትዮጵያም ሕዝብ፤ እነዚህ በዚያ ተወለዱ።
ሰው እናታችን ጽዮን ይላል፤ በውስጥዋም ሰው ተወለደ እርሱ ራሱም ልዑል መሠረታት።
እግዚአብሔር ለሕዝቡ፤ በውስጥዋም ለተወለዱት አለቆችዋ በመጽሐፍ ይነግራቸዋል።
በአንቺ የሚኖሩ ሁሉ ደስ እንደሚላቸው ይነግራቸዋል።”
ይህ የመዝሙር ክፍል በጥቅሱ ሲታይ እግዚአብሔር ራሱ የመሠረታትን

ጽዮንን (ኢሳ. 14:32) እንደሚወድዳትና የእግዚአብሔር ከተማ ስለ ተባለችው ስለ ጽዮን የከበረ ነገር እንደሚወራ ነው የሚናገረው። በጽዮን የሚነገረው የከበረ ነገር ምንድን ነው? ይህ የከበረ ነገር እግዚአብሔር ማደሪያው ትሆን ዘንድ፣ ወይም ስሙ ይጠራበት እና እምልኮቱ ይፈጸምበት ዘንድ ጽዮንን መዲናው አድርጎ መምረጡ፣ ከዚህ የተነሣም በጽዮን ተወልዶ ጽዮንን እናታችን ብሎ ለመጥራት ባለመብት ሆኖ መገኘትና በዚያ ደስተኛ ሆኖ መኖር ነው። በከፍሉ ስማቸው የተጠቀሱ አገሮችና ሕዝቦች፡- ረዓብ፣ ባቢሎን፣ ጢሮስ ፍልስጥኤማውያንና የኢትዮጵያ ሕዝብም ለጽዮንና በውስጧ ለተወለዱ ዜጎቿ ከተሰጠው ከዚህ ታላቅ ክብር የተነሣ፣ የጽዮንን ከተማ ታላቅነት ያደንቃሉ። የሕዝቡንም መመረጥ “እነዚህ በዚያ ተወለዱ፤ ሰው እናታችን ጽዮን ይላል፤ በውስጥም ሰው ተወለደ እርሱ ራሱም ልዑል መሠረታት። እግዚአብሔር ለሕዝቡ፣ በውስጥም ለተወለዱት አለቆችዋ በመጽሐፍ ይነግራቸዋል” እያሉ ይናገራሉ። እግዚአብሔርም በእርሷ የሚኖሩ ዜጎቿ ደስተኞች መሆናቸውን በስም ለተጠቀሱትና በዙሪያዋ ላሉት አገሮች ሕዝቦች ይነግራቸዋል። ከከፍሉ ልንረዳ የምንችለው መልእክት ከዚህ ውጪ ሊሆን አይችልም። መዝሙሩን የቱንም ያህል አስጨንቀንና ሰነጣጥቀን ተናገርልን ብንለው፣ ከጽዮን ከተማና ከሕዝቧ ተርፎ ለቅድስት ድንግል ማርያም በተለየ ሁኔታ ሊሰጥ የሚችል ትርጉም እናገኝበትም። ይህን ይበልጥ ግልጽ ለማድረግ ከዚህ ከፍል ተመዞ የወጣውንና ስለ ድንግል ማርያም እንደ ተነገረ ተደርጎ የሚጠቀሰውን ጥቅስ እንመልከት።

ጥቅሱ በራሱ ሲታይ

“እምነ ጽዮን ይብል ሰበእ ወብእሲ ተወልደ በውስቴታ ወውእቱ ልዑል ሣረራ - ሰው እናታችን ጽዮን ይላል፤ በውስጥም ሰው ተወለደ፤ እርሱ ራሱም ልዑል መሠረታት።” ከላይ የመዝሙሩን ከፍል በጥቅሉ እንደ ተመለከትነው፣ ይህ ጥቅስ እግዚአብሔር በምድር ላይ ከሚገኙ ስፍራዎች ሁሉ ጽዮንን መናገሻ ከተማው አድርጎ መምረጡንና ከዚህ የተነሣ በዚያ ለተወለዱት ዜጎቿ በዙሪያዋ ያሉ አገሮች ሕዝቦች ይናገራሉ የተባለው የከበረ ነገር ነው። ይህን ከግምት ባለማስገባት ጥቅሱን ላይ ላዩን ብቻ ላነበበ ሰው፣ “እናታችን” ትባላለች የተባለችው ጽዮን - ማርያም ናት፤ በውስጧ “ተወለደ” የተባለው ሰው ደግሞ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው የሚል ፍቺ መስጠት ዐውዱን ብቻ ሳይሆን ዐረፍተ ነገሩንም አስተውሎ ባለማገብ የተሰጠው ፍቺ ‘ፍየል ወዲህ ቅዝምዝም ወዲያ’ እንደ ማለት ያለ ነው።

ፍቺ ከእናቱ መወለዱን ለማመልከት አገሌ ከእገሊት ተወለደ ተብሎ ይነገራል እንጂ፣ አገሌ በእገሊት ውስጥ ተወለደ ተብሎ አይነገርም። እንዲህ ተብሎ የሚነገረው የተወለዱበትን ስፍራ ለማመልከት ነው። እገሌ እንዲህ በሚባል ቦታ ወይም አገር ውስጥ ተወለደ ይባላል። ጥቅስ በጽዮን ከተማ ስለ መወለድ እንጂ ጽዮን ከተባለች ሴት ስለ መወለድ ፈጽሞ አይናገርም። ጽዮን ከተባለች ሴት ስለ መወለድ ቢናገር ኖሮ ሊል የሚችለው “በውስጧ ሰው ተወለደ” ሳይሆን፣ “ከእርሷ ሰው ተወለደ” ነው። የቃሉ መልእክት ሰዎቹ ከዐውደ ምዝባቡ ውጪ ለመተርጎም እንደ ሞከሩት ስላልሆነ ግን “ከእርሷ” በማለት ፈንታ “በውስጧ ሰው ተወለደ” አለ።

በተጨማሪ በጽዮን ውስጥ ተወለደ የተባለው አንድ ሰው ብቻ አይደለም፤ በቅዱስ ያልተገለጹ አለቆችም በውስጧ ተወልደዋል (ቅዱስ 6)። እነዚህ ላይ ይህን ሐሳብ ከድንግል ማርያም ጋር እንዴት አስማምቶ መተርጎም ይቻላል? የሚለው ጥያቄ መነሣቱ አይቀርም፤ ነገር ግን ለሌላ ክርክር መንሥኢ እንዳይሆን በዚሁ እንለፈው። እንደሚታወቀው ስለ ቅድስት ድንግል ማርያም መጽሐፍ ቅዱስ

በግልጽ የሚናገረው አለ። በዚያ ላይ ተመሥርቶ ስለ እርሷ መናገር ይቻላል። ከዚያ ውጪ በትውፊት ስለ እርሷ እየተነገሩ የመጡ ነገሮችን ትውፊታውያን ብቻ አድርጎ መውሰድ ሲገባ፣ መጽሐፍ ቅዱሳውያን ለማስመሰል በሚደረገው ጥረት ትልቅ ችግር እየተፈጠረ ይገኛል። ትውፊታዊውን ነገር መጽሐፍ ቅዱሳዊ ለማድረግ ሲባል፣ ጥቅሱን ያለ ዐውዱ የመተርጎምና ያንዱን ለሌላው የመስጠት ነገርም በሰፊው ይስተዋላል።

ለመሆኑ ስለ ድንግል ማርያም ለመናገር የግድ ጽዮንን መጥቀስ አለብን ወይ? ይህ በፍጹም ሊሆን አይገባውም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሐዲስ ኪዳን ዘመን በድንግል ማርያም ተፈጻሚ ይሆን ዘንድ፣ በብሉይ ኪዳን በጽዮን ስም የተነገረ አንድም ትንቢት የለም። ቢኖር ኖሮ የሐዲስ ኪዳን መጽሐፍት ቢያንስ እንኳ በአንድ ስፍራ ጠቅሰውት ይገኙ ነበር፤ ነገር ግን በአንድም ስፍራ ጽዮን ማርያም መሆኗን የሚያመለክት ሐሳብ አላሰፈሩም። ታዲያ ከየት መጥቶ ነው ጽዮን ማርያም ናት የተባለው? ተብሎ ቢጠየቅ ምላሽ አይገኝለትም።

በአገራችን ቅድስት ድንግል ማርያምን በተመለከተ በትውፊት የተላለፉ ተብለው ለተያዙ ትምህርቶችና ልምምዶች ደጋፊ የሚሆን ቀጥተኛ ጥቅስ ከመጽሐፍ ቅዱስ አይገኝላቸውም። ስለዚህ ከፍተኛን ለመመላት ብቻ ጽዮን ማርያም ናት በሚል፣ ስለ ጽዮን ከተማ እና ስለ ነዋሪዎቿ ከተነገሩት ከፍሎች መካከል እየተመረጠ ለቅድስት ድንግል ማርያም መስጠቱ አግባብ አይደለም። የእግዚአብሔርን ቃል መለወጥም ሆነ መሸቀጥ፣ ለራሳችን በሚሰማማ መንገድ መተርጎምም በእግዚአብሔር ፊት ጎጠላት ነው። ደግሞም የእግዚአብሔር ቃል የእኛን ትምህርትና አመለካከት እንዲያሳድን ማድረግ አይገባንም፤ ይልቅም የእኛ ትምህርትና ልምምድ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሆን አለመሆኑ ይረጋገጥ ዘንድ በቅዱስ ቃሉ መፈተሽ አለበት። ያ ነው ወደ እውነት የሚያደርሰን።

አንባቢ ሆይ! “በእነዚያ ዘንድ ለማስተዋል የሚያስችግር ነገር አለ፤ ያልተማሩትና የማይጸነትም ሰዎች ሌሎችን መጸሐፍት እንደሚያጣምሙ እነዚህን ደግሞ ለዝ ጥፋታቸው ያጣምማሉ። እንግዲህ እናንተ፣ ወዳጆች ሆይ፣ ይህን አስቀድማችሁ ስለምታውቁ፣ በዓመፀኞቹ ስሕተት ተስባላችሁ ከራሳችሁ ጽናት እንዳትወድቁ ተጠንቀቁ፤ ነገር ግን በጌታችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና እውቀት እደገ። ለእርሱ አሁንም እስከ ዘላለምም ቀን ድረስ ክብር ይሁን፤ አሜን።” (2ጴጥ. 3:16-18)።

አንተን ‘ሚፈልጉ’ የሚሹህም ሁሉ ያለ ምንም ሥጋት በሕይወት ይኖራሉ። የሰላም አለቃ የሰላም ንጉሥ፤ ዘመናችንን እንደ ቀድሞው ዐድስ። አንተን ተከትለን በኋላህ እንድንሄድ፤ አቤቱ አስተምረን የእውነትን መንገድ። ዳር ድንበራችንን ያለ ገደብ አስፋ፤ ዘርም አስቀርልን አታሳጣን ተስፋ፤ ማስተዋልን ስጠን ከፊትህ እንዳንጠፋ። (ኢብዲ ገመቹ ከአሜሪካ)

ከዓለመ መጻሕፍት

“እንጻልይ ዘንድ አስተምረን”

በሚል ርእሰ ቦታ ሲሆን ዘላለም ተጽፎ በብርሃኑ ሕይወት መጻሕፍት የታተመውን የአዕማድ መጻሕፍት ተከታታይ መጽሐፍ ምዕራፍ 5 በዚህ የመጽሐፍታችን ዕትም እንደሚከተለው ተርጓል።

“አቡነ ዘበሰግያት” በመባል የሚታወቀው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ያስተማረው ጸሎት ዓለም ዐቀፋዊ የሆነ፤ ከጸሎት ሁሉ ይልቅ የሚዘወተርና የተወደደ ጸሎት ነው። በቤተ ክርስቲያን እንቅስቃሴ ውስጥ በብዙዎች አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ካህናት የጌታችንን ጸሎት አንድ ጊዜ ወይም ደጋግመው ሳይጻልዩ ቅዳሴ አይገቡም፤ ሥርዐተ አምልኮችውንም አይደመድሙም፤ ብዙ ሰዎችም ይህን ጸሎት ሳይጻልዩ ምግብ አይበሉም። ጸሎቱን በቃል ለመያዝ የሚለግሙዱ በማንኛውም የዕድሜ ክልል የሚገኙ ጥቂቶች አይደሉም። ሆኖም የጸሎቱን ይዘት በደንብ ያልተረዱ ሰዎችን በነፍስ ወከፍ፤ “የምትጻልየውን ታስተውለዋለህ?” ብለን ብንጠይቃቸው፤ ብዙዎቹ በምድረ በዳ ፈልጶስ እንዳገኘው ኢትዮጵያዊ ቼንደረባ፤ “የሚመራኝ ሳይኖር ይህ እንዴት ይቻለኛል?” (ሐ.ሥ. 8፡31) ብለው ሳይመልሱልን አይቀሩም።

ይህ መጽሐፍ ለዚህ ጥያቄ ሙሉ መልስ የሚያስገኝ ባይሆንም፤ ለ“አቡነ ዘበሰግያት” ትርጉምና አጠቃቀም መሠረታዊ መግቢያና መጠሪያ ሆኖ ለአንገቢ እንደሚያገለግል ተስፋ እናደርጋለን። መጽሐፉ አንድ መምህር፤ ከልዩ ልዩ አብያተ ክርስቲያናት የመጡ ተማሪዎችን ሲያስተምሩ በእርሳቸውና በተማሪዎቹ መካከል በሚነሳ ጥያቄና ውይይት አግካይነት ትምህርት የሚሰጥበት መጽሐፍ ነው። የእያንዳንዱ የተማሪ ስም ምሳሌያዊ በመሆኑ፤ ጠባቂና አመለካከቱን ይገልጻል።

ምዕራፍ 5

የአባታችን ፈቃድ

“ፈቃድህ በሰማይ እንደ ሆነች እንዲሁ በምድር ትሁን”

መምህር ወ/ኢየሱስ፤ ዛሬ ሁላችሁም በትክክለኛው ሰዓት ስለ መጣችሁ ጥናታችንን አሁን ብንጀምር ጥሩ ነው።

ድካም፤ ወደዚህ ትምህርት ለመግባት በጣም እጓጓ ነበር፤ ከጌደች በጸሎት እንደ ተሰጡኝ አምናለሁ፤ በእውነት ለመብረር የጀመርሁ ይመስለኛል።

ጌታችን፤ የተናገርኸው በትንቢት ኢሳይያስ 40፡31 ተጽፎ የሚገኘውን ያሳስባል፤ ይኸውም፤ “እግዚአብሔርን በመተማመን የሚጠባበቁ ግን ንይላቸውን ያድሳሉ፤ እንደ ንስር በክንፍ ይወጣሉ፤ ይርጣሉ፤ አይታከቱም፤ ይሄዳሉ፤ አይደክሙም” የሚለው ነው።

ድካም፤ እውነት ነው፤ በእነዚህ ሳምንታት ውስጥ በጸሎት ዐዲስ ንይል ለማግኘት ጀምራለሁ።

ጌታችን፤ ስለ ራሳችን ጉዳዮች ባይሆን በእግዚአብሔር ልብ ስለ ተወደዱት ነገሮች ስናስብ በጸሎት ትልቅ ነጻነት ይገኛል።

ሥርዐት፤ የተናገርኸው እውነት እንደ ሆነ ቀስ በቀስ ይገባኛል።

አበራሽ፤ በጸሎት ብዙ ጊዜ ራሴን የምወድ ሰው መሆኔን ተገንዝቤአለሁ፤ ዛሬ በጀመርኩት ዐምስተኛው ጥናታችን ግን እስካሁን ገና ወደ ራሳችን ጉዳዮች አልገባንም።

መምህር ወ/ኢየሱስ፤ ዛሬ እስከ ሰማያት ድረስ እንደምንበርር በኋላ ይታያችኋል። የተናገራችሁት ሁሉ በአንድ በኩል ያስደስታል፤ በሌላ በኩል ግን ከመንፈሳዊ “አባጪነታችን” እንዳልተላቀቅን ስለሚያሳየን ያሳዝናል።

ጠይቅ፤ ምን ማለትዎ ነው?

መምህር ወ/ኢየሱስ፤ አባጪነታችን ወደ ቢረቢርነት ከተለወጠች በኋላ፤ ለምን በምድር በትጠል ላይ እየተሳበች ትሄዳለች? በሰማይ እንድትበርር ተለውጣለችና! አሁን ወደ ዋናው ጥናታችን እንግባ፤ እስካሁን ድረስ ስለ ሰማያዊ አባታችን ማንነት ስናጠና፤ ስለ እርሱ ስምና ስለ መንግሥቱ ተምረናል። የዛሬው ርእሳችን የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚመለከት ስለ ሆነ፤ ወደ መንፈሳዊ ትግል ሊመራን ይችላል፤ ትምህርቱ መታዘዝን መሠረት ያደረገ ትምህርት ነዋ!

የእግዚአብሔር ፈቃድ ምንድን ነው? የሚለውንና ፈቃዱ በሰማይ መፈጸሙን እንዴት መረዳት ይገባል የሚሉትን ጥያቄዎች አንድ በአንድ እናትታለን።

ጽናት፤ ለዚህ የጥናት ክፍል ራሴን ሳዘጋጅ በአንድ የታወቀ የሃይማኖት መግለጫ ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደ ተጻፈ ለማወቅ ፈልጌ ነበር፤ መግለጫው፤ “እግዚአብሔር ሁሉን ነገር የወሰነው በዘላለማዊ ሐሳቡ ነው። በዚህም ሐሳቡ እንደ ፈቃዱ ምክር ለራሱ ክብር የሚሆኑትን ነገሮች ሁሉ አስተድሞ ወስኗል” ይላል።

መምህር ወ/ኢየሱስ፤ ጥሩ ነው፤ አንተ የጠቀስኸው የእግዚአብሔርን ፈቃድ መሠረታዊ ትርጉም ነው፤ ይኸውም፤ ስለሚከሰቱ ሁኔታዎችና ድርጊቶች ሁሉ እግዚአብሔር ያደረገው ውሳኔ ወይም ያወጣው ዐዋጅ፤ “እግዚአብሔር ሳይገደድ እንደ ፈቀደ ሁሉንም ነገር ያደርጋል” (መ.ቅ.መ.ቃ. ገጽ 269) ማለት ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የእግዚአብሔር ፈቃድ በዚህ ዐይነት ትርጉም የት ላይ ተጽፎ ይገኛል? ከሃይማኖት መግለጫዎች ይልቅ የእግዚአብሔር ቃል እንዲመራን ያስፈልጋልና።

አስተዋይ፤ ይህ በኤፌሶን ምዕራፍ 1 ላይ ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ የተጻፈውን ያሳስበኛል።

አገኘሁ፤ ሐሳቡ ይኸው! ቱ.11፤ እግዚአብሔር ሁሉን በፈቃዱ ምክር መሠረት እንደሚሠራው ያስረዳናል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ጥሩ ተናግራችኋል፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ ልዑላዊ ነው፤ ከሁሉ በላይ ነው ማለት ነው። ይህን ሐሳብ በዐጭሩ ከራሱ ከመጽሐፍ ቅዱስ ተነሥተን ብናብራራው መልካም ነው። ለምሳሌ፤ በራእይ 4፡11 ላይ ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ ምን ተብሎ ተጽፎአል?

ንቁነሽ፤ “አንተ ሁሉን ፈጥረሃልና ስለ ፈቃድህም ሆነዋልና ተፈጥረውማል” ይላል። ይህም የእግዚአብሔር ፈቃድ ከፍጥረት በላይ እንደ ሆነ የሚያመለክት ነው።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ልክ ነው፤ አሁን ሮም 8፡20ን ተመልከቱ።

ጽናት፤ እግዚአብሔር ራሱ በጎጢአት የወደቀውን ምድር ሁኔታ እንደ ፈቃዱ ወሰነ እንጂ አጋጣሚ፤ በምድር ወይም በሰው የተወሰነ ነገር አልነበረም።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ምሳሌ 16፡4፤ “እግዚአብሔር ሁሉን ለእርሱ ለራሱ ፈጠረ፤ ኃጥእን ደግሞ ለክፉ ቀን” በማለት፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ ከክፉው በላይ መሆኑን እንረዳለን። ማቴዎስ 11፡25-26ን እና ዮሐንስ 5፡21ን ብናይ፤ ሌላ የሚያስገርም ነገርን እናገኛለን።

አገኘሁ፤ “አብ ሙታንን እንደሚያነሣ ሕይወትም እንደሚሰጣቸው፤ እንዲሁ ወልድ ደግሞ ለሚወዳቸው ሕይወትን ይሰጣቸዋል።”

አበራሽ፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ ከወንጌልም እንኳ በላይ ነው።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ እውነት ነው፤ ሰው ወንጌልን የሚቀበለው እግዚአብሔር ስለ ፈቀደ ነው። በተጨማሪም 1ቆሮ. 1፡1፤ 12፡11፡28 የእግዚአብሔር ፈቃድ በቤተ ክርስቲያን ላይ ልዑላዊ መሆኑን ያስረዳናል። እነዚህ ጥቅሶች ሁሉ ሁነቶችን የሚያመለክተው ወይም ምስጢራዊ የሆነው የእግዚአብሔር ፈቃድ ምሳሌዎች ናቸው። ከዚህም በላይ በእግዚአብሔር ፈቃድ ውስጥ ሌላ ትርጉም አለ፤ ይኸውም የእግዚአብሔር ፈቃድ ማለት ትእዛዙ እንደ ሆነ የሚያመለክተው ትርጉም ነው፤ “ሰው እግዚአብሔርን ደስ በሚያሰኝ መንገድ ይመላለስ ዘንድ እግዚአብሔር ፈቃዱን ለሰው በሕጉ ገልጧል” (መ.ቅ.መ.ቃ. 269)።

አስተሳይ፤ እርስዎ የተናገሩት ዘዳ. 29፡29ን ያሳስበኛል፤ ይኸውም፤ “ምስጢሩ ለአምላካችን ለእግዚአብሔር ነው፤ የተገለጠው ግን የዚህን ሕግ ቃሎች ሁሉ እናደርግ ዘንድ ለእኛ ለዘላለምም ለልጆቻችን ነው” የሚለውን ነው።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ልክ ነው። የተገለጠው በእግዚአብሔር የተሰጠ ትምህርት ነው። ይህ ፈቃድ አንዳንድ ጊዜ ትእዛዙን የሚመለከት የእግዚአብሔር ፈቃድ ይባላል። ነቢዩ ሚክያስ፤ “ሰው ሆይ፤ መልካሙን ነግሮሃል፤ እግዚአብሔርም ከአንተ ዘንድ የሚሻው ምንድን ነው? ፍርድን ታደርግ ዘንድ፤ ከአምላክህም

ጋር በትሕትና ትሄድ ዘንድ አይደለምን?” ብሎ ሁላችንን ይጠይቀናል። በዐዲስ ኪዳን ለምሳሌ፤ ሐዋርያው ጳውሎስ ኤፌሶን 5፡17 ላይ ምን ይላል?

አስተዋይ፤ “ስለዚህ የጌታ ፈቃድ ምን እንደ ሆነ አስተውሉ እንጂ ሞኞች አትሁኑ።”

አገኘሁ፤ ቈላስይስ 1፡9 ላይ ደግሞ ምእመናን በ“ፈቃዱ ዕውቀት” ተሞልተው እንዲኖሩ ሐዋርያው ይጸልያል።

መቅደስ፤ በ1ኛ ተሰሎንቄ 4፡3 ላይም፤ “ይህ የእግዚአብሔር ፈቃድ እርሱም መቀደሳችሁ ነውና” ይላል።

ፈሪህ እግዚአብሔር፤ ሐዋርያው ያዕቆብ በራሳቸው ፈቃድ ሕይወታቸውን መምራት የሚፈልጉ ሰዎችን በ4፡15 ላይ፤ “በዚህ ፈንታ፤ ጌታ ቢፈቅድ ብንኖርም ይህን ወይም ያን እናደርጋለን ማለት ይገባችኋል” በማለት ይወቅዛቸዋል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ጋር የተያያዙ አንዳንድ የእግዚአብሔር ትእዛዛት በቅዱስ ባሕርይ ላይ የተመሠረቱ ናቸው፤ ለምሳሌ፤ ዐሠርቱ ቃላትና በማቴዎስ 22፡37-40 የተጠቀሱ ሁለቱ ቃላት ትእዛዛት። ሌሎች የእግዚአብሔር ትእዛዛት እግዚአብሔር ከደነገጋቸው ሥርዐታት ይመነጫሉ፤ ለምሳሌ፤ በብሉይ ኪዳን ዘመን የተሰጠው የግዝረት ሕግና የመሥዋዕት ሥርዐት ሁሉ፤ በዐዲስ ኪዳን ዘመን ደግሞ ጥምቀትና የጌታችን እራት።

ጠይቅ፤ “ፈቃድህ በሰማይ እንደ ሆነች” ቢል ጌታችን ምን ማለቱ ነው?

ፈሪህ እግዚአብሔር፤ በሰማይ የእግዚአብሔር ፈቃድ ሙሉ በሙሉ እንደ ተፈጸመ ያሳስበናል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ “አቡነ ዘበሰማያት” ተብሎ በተሰየመው ጸሎት ውስጥ ሦስት የክርስትና ትምህርት እውነቶች ተገልጠዋል፤ እነርሱም፤

አንደኛ፤ እግዚአብሔር የክርስቲያን ምእመናን አባት መሆኑ፤

ሁለተኛ፤ እግዚአብሔር በሰማይ መኖሩ፤

ሦስተኛ፤ በሰማይ የእግዚአብሔር ፈቃድ መፈጸሙ።

አንደኛው እውነት፤ እኛን በክርስቶስ ሞት በማዳን እግዚአብሔር ያሳየንን በጎነትና ጸጋ ሲያሳስበን፤ ሌሎቹ፤ ዓላማውን ለመፈጸም ስላለው ታላቅነትና ኅይል ያስታውሳሉ። እነዚህ ሦስት እውነቶች ለክርስቲያኖች የተሰጠውን ተስፋ በዐጭሩ አካተተው ይዘዋል። እግዚአብሔር ሰማያዊ አባታችን እንደ መሆኑ ለዘላለም ወደ ጸናው ቃል ኪዳን ስላስገባን፤ በቃል ኪዳኑ መሠረት ከዘላለም እስከ ዘላለም እኛን ለመውደድና መልካምን ለማድረግ የተሰፋ ቃሉን ሰጠን።

ጠይቅ፤ ነገር ግን ጌታችን “ሰማይ” ቢል፤ ጠፈርን

ማመልከቱ ይሆን ወይስ ሌላ ትርጉም አለው?

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ትዝ ይላችሁ እንደ ሆነ፤ በሁለተኛው ጥናታችን “ሰማይ” የሚለው ቃል ልዩ ልዩ ትርጉም እንዳለው ተመልክተን ነበር። “ሰማይ” ወደ ጠፈር አካላት ሁሉ የሚሄድበትና የሚገባበት እውነታ ነው። እግዚአብሔር በፍጥረት ሁሉ ላይ የሚነግሥ አምላክ ነው። “በሰማይ” ይነግሣል ስንል፤ በቦታና በጊዜ ሳይወሰን ዓላማውን ሙሉ በሙሉ መፈጸም ይችላል ማለታችን ነው። እኛ ደካማ የሆነን ሰዎች በብዙ ነገር አይሳካልንም፤ እግዚአብሔር ግን ሁልጊዜ ዕቅዱን ወደ ፍጻሜ ማድረስ የሚችል ኅያል አምላክ ነው።

አገኘሁ፤ የእርስዎን ሐሳብ የሚደግፍ ጥቅስ ትንቢተ ኤርምያስ 32፡17 ላይ አግኝቻለሁ፡- “አቤቱ ጌታ እግዚአብሔር ሆይ፤ እነሆ፤ አንተ ሰማይንና ምድርን በታላቅ ኅይልና በተዘረጋች ክንድህ ፈጥረሃል፤ ከአንተም የሚያቅት ነገር የለም።”

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ልክ ነው፤ እግዚአብሔር በፍጥረቱ፤ በቤዛቱ ወይም በመግባቱ ሁልጊዜ ያሰበውን ወደ ፍጻሜ ያደርሳል።

ጠይቅ፤ ጌታችን፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ በሰማይ እንደሚፈጸም ሲናገር፤ እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ አምላክ መሆኑን መግለጡ ነው?

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ እዚህ ላይ ጌታችን የሚናገረው፤ ስለ እግዚአብሔር አብ ህላዌ ሳይሆን፤ ከድካም ሁሉ፤ ውሱን ከሚያደርጉ ከምድራውያን ሁኔታዎች ሁሉ ነጻ ስለ ወጡ፤ ከእኛ ይልቅ ለአምላካቸው ቅርብ ስለ ሆኑ ሰዎች ማለት ከእኛ ይልቅ በእርሱ ስለሚደሰቱ ከመላእክት ጋር ሳያደርጉ እግዚአብሔርን በጋራ መንፈስ ስለሚያገለግሉ ሰዎች እያሰበ የሚናገር ይመስለኛል። ሰው ወደ ሰማይ ሄደ ስንል፤ ብዕሩና ወዳለበት ሁኔታ ውስጥ ገባ ማለታችን ነው፤ ክርስቲያኖች ሲያርፉ የሚሄዱበት “ሰማይ” ነው። ምድራዊ ሕይወታችን ጊዜያዊ ሲሆን፤ ሰማያዊ ሕይወታችን ግን ዘላለማዊ ነው። ስለዚህ በሰማይ የምንኖርበት ሁኔታ ከምድራዊ ሁኔታችን እጅግ በጣም ከፍ ያለ ዋጋ ያለው ነው። በሰማይ መኖር፤ በእንደነት መኖር ማለት ነው። እዚያ በምድር ላይ የነበሩን ግንኙነቶች ወደ ፍጻሜ ይደርሳሉ፤ መጀመሪያ ከእግዚአብሔር አብ፤ ወልድና መንፈስ ቅዱስ ጋር፤ ከዚያም በኋላ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ግንኙነት ይኖረናል። ራእይ ም.21ን፤ ሉቃስ 22፡29ን፤ ራእይ 19፡9ን እና ዕብራውያን 12፡22-24ን ብትመለከቱ፤ በሰማይ የሚገኘውን የኑሮ ሁኔታ የሚገልጡትን ዋና ዋና ቃላቶች ታገኛላችሁ።

ንቁነሽ፤ በራእይ 21 ላይ “ከተማ” ይባላል፤ ተስፋ፤ በሉቃስ 22፡29 ላይ “ግብዣ” ይባላል፤ አምነት፤ በራእይ 19፡9 ላይ የ“ሰርግ እራት” ይባላል፤ ምስጋና፤ በዕብራውያን 12፡22-24 ላይ “ሰማያዊቱ ኢየሩሳሌም” እና የ“በክራት ማኅበር” ይባላል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ እነዚህ ሐረጎችና ቃላት ሁሉ በኅብረት የሚኖሩትን ሰዎች ያመለክታሉ። በዚህ መሠረት “በሰማይ መኖር” “አንድ ላይ መሆንን” ያመለክታል።

አገኘሁ፤ በ1ኛ ተሰሎንቄ 4፡17 ላይ፤ “እንዲሁም ሁልጊዜ ከጌታ ጋር እንሆናለን” ይላል ሐዋርያው ጳውሎስ።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ትክክል፤ ይህን የሚያስደስት ጥቅስ በመምረጥ በሰማይ ያለውን ሁኔታ በዐጭሩ አጠቃልለሃል። በብሉይ ኪዳን ዘመን እግዚአብሔር ለያዕቆብ በዘፍጥረት 35፡11፤ “የአሕዛብ ማኅበር ከአንተ ይሆናል” ብሎ የተሰፋ ቃል ሰጥቶ ነበር። ራእይ 21፡23-27ን አሁን ብናየው፤ ይህ የአሕዛብ ማኅበር በሰማይ እንዴት እንደሚኖር እንማራለን፤ ጥቅሱን ተማሪ ዐዲስ ኪዳን ልታነብብልን ትችላላች።

ዐዲስ ኪዳን፤ “ለከተማዬቱም የእግዚአብሔር ክብር ስለሚያበራላት መብራትዋም በጉ ስለ ሆነ፤ ፀሓይ ወይም ጨረቃ እንዲያበሩላት አያስፈልጋትም ነበር። አሕዛብም በብርሃንዋ ይመላለሳሉ፤ የምድርም ነገሥታት ክብራቸውን ወደ እርሰዋ ያመጣሉ፤ በዚያም ሌሊት ስለሌለ ደጆችዋ በቀን ከቶ አይዘጉም፤ የአሕዛብንም ግርማና ክብር ወደ እርሰዋ ያመጣሉ። ለበገም በሆነው በሕይወት መጽሐፍ ከተጻፉት በቀር፤ ጸያፍ ነገር ሁሉ ርዥሰትና ውሸትም የሚያደርግ ወደ እርሰዋ ከቶ አይገባም።”

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ሰማይ በጠፈርና በጊዜ የማይወሰን ስለ ሆነ፤ የእርሱን ሁኔታ በጠፈርና በጊዜ በተወሰነው በምድራችን ልንለካው አንችልም። የምናውቀው፤ እዚያም የሚኖሩት “የሚያገለግሉ መናፍሰት” (መላእክት ማለት ነው) እና “ፍጹማንም ወደ ሆኑት ወደ ጻድቃን መንፈሶች” በተባለው መሠረት ወደ እግዚአብሔር የሄዱት ምእመናን ከእግዚአብሔር ጋርና እርሰ በርሳቸው በእርሱ ፊት ፍጹም በሆነ ኅብረትና ደስታ የሚኖሩ መሆናቸውን ብቻ ነው።

ፈሪህ እግዚአብሔር፤ በእዚያ የእግዚአብሔር ፈቃድ ይፈጽማል ማለት እንችላለን።

ጠይቅ፤ ጌታችን በሰማይ ያለውን የእግዚአብሔር ፈቃድና በምድር ያለውን የእግዚአብሔር ፈቃድ ለምን አገናኝቶ ይገልጻቸዋል?

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ የሚፈጸምበት ቦታ በመኖሩ ምን ይሰማችኋል?

ተስፋ፤ ታላቅ እርዳታ ይሰማኛል፤ ምክንያቱም እዚህ በምድር ላይ ትእዛዛትን የሚመለከተው የእግዚአብሔር ፈቃድ እንደማይፈጸም ግልጥ ነው።

አስተዋይ፤ እውነትህን ነው፤ ለምሳሌ፡- በምድር ላይ ጥላቻ፤ ዝሙት፤ ቅናትና ጣዖት ማምለክ አለ።

ምስጋና፤ ፈቃዱ እንዲፈጸም የሚደረግበት ቦታ ስላለ እኔ እልል እያልሁ መዘመር እፈልጋለሁ።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ታዲያ፤ እንድንደሰትና ልባችን

በተሰፋና በምስጋና እንዲሞላ፤ ጌታችን በልዩ ልዩ ጸሎቶች መካከል ትገኝ ዕረፍት እንድናገኝ የፈለገ ይመስለኛል። በጌታችን ጸሎት ስለ እግዚአብሔር መንግሥትና ፈቃድ ሲነገር የሚያመለክተው፤ ያሁኑን ጊዜ ብቻ ሳይሆን የወደፊቱን ገጽታ እንደ ሆነ ማስታወስ ይኖርብናል። በዚህ ምድር የእግዚአብሔር ፈቃድ ሙሉ በሙሉ አይፈጸምም፤ በዐዲስ ምድር ላይ ግን ይፈጸማል። በትግል ውስጥ ተስፋ እንዳንቆርጥ፤ ይህ ቀን እንዲደርስ ናፍቆት እንዲኖረን፤ ጌታችን ሐሳባችንን ወደ ሰማያዊ ሁኔታ ይመራል። ሐዋርያው ጲጥሮስም በ2ኛ መልእክቱ 3፡13 ላይ፤ “ነገር ግን ጽድቅ የሚኖርበትን ዐዲስ ሰማይና ዐዲስ ምድር እንደ ተሰፋ ቃሉ እንጠብቃለን” በማለት ወደዚያ ጊዜ እንዲመለከቱ ምእመናንን ያነሣሣቸዋል። መላመን አንዳንድ ጊዜ ያደክማል፤ ማመስገን ግን ያበረታታል።

እውነት፤ ልክ በእግር ኳስ ጨዋታ ወቅት እንዳለው የዕረፍት ጊዜ!

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ከፈለጋችሁ እንደዚህ ማለት ይቻላል፤ ጸሎትና የእግር ኳስ ግጥሚያ ትግል ያለባቸው በመሆናቸው ቢመሳሰሉም፤ በግባቸው ፍጹም የተለያዩ መሆናቸውን አትርሱ እንጂ! አሁን ወደ ምድር ተመልሰን የእግዚአብሔርን ፈቃድ በምድር ላይ በይበልጥ መመልከት አለብን። ጌታችን ባስተማረን ጸሎት ከሚገኙ ልመናዎች ሁሉ ይልቅ ይህ ልመና ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ የጸሎትን ዋና ዓላማ ያስረዳናል።

ፈሪህ እግዚአብሔር፤ ዓላማው እግዚአብሔር እንደ እኔ ፈቃድ እንዲሠራ ለማድረግ ሳይሆን፤ የእኔ ፈቃድ ከእርሱ ፈቃድ ጋር እንዲስማማ ለማድረግ ነው።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ የተናገርኸው እግዚአብሔርን መፍራት ምን እንደ ሆነ በትክክል የሚያስገነዝብ ነው። አረማውያን ሲጻፉ፤ የራሳቸውን ፈቃድ እንዲፈጽሙላቸው መናፍቅትን ወይም አማልክታቸውን ለማስገደድ ይሞክራሉ። ሥርዐተቻቸው ራሳቸውን ሥቃይ ውስጥ እስከ መክተት ሊያደርሱ ይችላሉ።

ንቁነሽ፤ በቀርሜሎስ ተራራ ከነቢዩ ኤልያስ ጋር ተሰብስበው የነበሩት የበአል ነቢያት እንዳደረጉት! ኛ ነገሥት 18፡28 ላይ፤ “እንደ ልማዳቸውም ደግሞ እስኪፈሰስ ድረስ ገላቸውን በካራና በቀጭኔ ይብዋጭሩ ነበር።”

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ልክ ነው፤ የጥንቄላም ዋና አሠራር፤ መሥዋዕትን በማቅረብ ወይም የጨለማን ኀይል በመጠቀም የተማጸኙን ፈቃድ ማስፈጸም ነው።

አበራሽ፤ ይህ ስለ ‘በለዓም ታሪክ ያሳስበኛል፤ በለዓም አስማተኛ ስለ ነበረ የሞዓብ ንጉሥ ባላቅ በጥንቄላ የእስራኤልን ሕዝብ እንዲረግግቸው አዘዘው። ነገር ግን እግዚአብሔር በለዓምን ስላሸነፈው አልሆነለትም።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ትክክል ነው፤ ታሪኩን በአሪት

ዘጉልቶ ከምዕራፍ 22 ጀምሮ ልታገኙት ትችላላችሁ።

ነጻነት፤ የክርስቲያን ጸሎት ከዚህ ሁሉ ነጻ ስለ ሆነ እግዚአብሔርን ማመስገን ይገባናል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ እኛስ ክርስቲያኖች አንዳንድ ጊዜ በጾም፤ በብዙ ጩኸት ወይም በረጅም ጸሎት እግዚአብሔርን ለማስገደድ እንሞክርን?

እውነት፤ እውነት ነው፤ ከሁሉ ይልቅ ዋና የሆነው ነገር የልብ ዝንባሌ ነው። ልባችን ትሑት መሆን አለበት።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ እውነተኛ ጸሎት የእግዚአብሔርን ፈቃድ ከፍ ከፍ በማድረግ ያከብራል። በዚህ ረገድ ከሁሉ ይልቅ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ የእኛ ታላቅ አርአያ ነው።

አስተዋይ፤ ጌታችን ኢየሱስ ጌቴሴማኒ በምትባለው ስፍራ ሲጻልይ፤ “ይህችን ጽዋ ከእኔ ውሰድ፤ ነገር ግን አንተ የምትወደው እንጂ እኔ የምወደው አይሁን” ብሎ ጸለየ፤ ይህ ሐሳብ በማርቆስ 14፡36 ላይ ተጽፎ ይገኛል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ የዕብራውያን ጸሐፊም በምዕራፍ 5 ቍ.7-8፤ “በሥጋው ወራት ከሞት ሊያድነው ወደሚችል ከብርቱ ጩኸትና ከእንባ ጋር ጸሎትንና ምልጃን አቀረበ፤ እግዚአብሔርን ስለ መፍራቱ ተሰማለት” ብሎ ጽፎአል። በሌላ ትርጉም፤ “ፍጹም ትሑት ሆኖ በመታዘዙም ጸሎቱ ተሰማለት” ይላል። በጌታችን የጸሎት አቀራረብ ላይ ጥልቀትን፤ ኀይልንና ትሕትናን በአንድነት እናያቸዋለን። እንደዚህ መጻለይ ምን ዐይነት ታላቅ ዋጋ እንደ ጠየቀ ማወቅ አንችልም። ሥጋ የለበሰው አምላካችን እጅግ በሚያስፈራ ድንጋጤ ተይዞ ነበር። ይህ ድንጋጤ ከሚመጣው የሥጋ ሕመምና ጉስቱልና ብቻ የተነሣ የመጣ አልነበረም። በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ብዙ ሰማዕታት ይህን ዐይነት መከራ ለወንጌል ሲሉ በእምነት፤ በደስታም እንኳ ተቀብለዋል። ታላቁ የጌታችን የኢየሱስ ድንጋጤና ጭንቀት ግን፤ ስለ እኛ፤ ኀጢአት ተደርጎ፤ ተረግሞ፤ በአባቱ ተትቶ ተሰቅሎ መሞት ስለ ነበረበት ነው። “አምላኬ፤ አምላኬ፤ ለምን ተውኸኝ?” የሚለው በማርቆስ 15፡34 ላይ ተጽፎ የሚገኘው የጌታችን ታላቅ የጩኸት ቃል የቀራንዮ እምብርት ነው።

ንቁነሽ፤ እንደዚህ በሙሽ ጊዜ በምድር ሁሉ ላይ ጨለማ እንደ ሆነ ወንጌላዊው ያስረዳናል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ የወቅቱን ከባድነትና ትርጉም የሚያመለክት ምልክት ነበረ። የአብን ፈቃድ ለመፈጸም ምን ዐይነት መሥዋዕትነት እንደ ጠየቀ ከምናስበው በላይ ነው።

ፈሪህ እግዚአብሔር፤ “በዚያን ጊዜ፡- እነሆ፤ በመጽሐፍ ጥቅልል ስለ እኔ እንደ ተጻፈ፤ አምላኬ ሆይ፤ ፈቃድህን ላደርግ መጥቼአለሁ አልሁ።” በዕብራውያን 10፡7 እና 9 የተጠቀሱት እነዚህ ቃላት በመሲሐ ማለት በጌታችን በራሱ የተነገሩ ቃላት ናቸው።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ የጌታችን ትግል አቻ የሌለው ትግል ነው። ሆኖም፤ “ፈቃድህ... በምድር ትሁን” ወደ ጸሎት ትግል ሳይመራን አይቀርም። እውነተኛነት ከሆነን ከራሳችን ጋር ትግል መጀመር አለብን፤ በሰማይ በመላእክት መካከል ሙሉ በሙሉ የሚፈጸመው የእግዚአብሔር ፈቃድ በዚህ ዐይነት እዚህ በሕይወታችን እንዲፈጸም ማድረግ ቀላል አይሆንም። ራሳችንን እንድንክድ፤ መስቀላችንን ተሸክመን ጌታችንን እንድንከተል ሁላችን ተጠርተናል። ቀላል የሆነ ጥሪ አይደለም። “ወደ ክርስቶስ መድረስ ከሰው ምንም ባይጠይቅ፤ ለክርስቶስ መኖር ሁሉን ይጠይቃል” የሚለውን አባባል ሰምታችሁ ይሆናል።

ጠይቅ፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማወቅ ቀላል አይደለም። ለምሳሌ፤ የትኛውን ሙያ እንደምመርጥ ወይም የኑሮ ጓደኛዬ ማን እንደ ሆነች መጽሐፍ ቅዱስ አይገልጽም።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ እውነትህን ነው፤ ስለ ደገንነታችን የተገለጡ ነገሮችን ሳንጠራጠር ማወቅ እንችላለን። ለምሳሌ፤ የሐንስ 6፡40 ስለ እግዚአብሔር አብ ፈቃድ ምን ይላል?

ቸኩል፤ “ልጁንም አይቶ በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወትን እንዲያገኝ የአባቴ ፈቃድ ይህ ነው፤ እኔም በመጨረሻው ቀን አስነሣለሁ።”

ዐይን አፋር፤ ስለዚህ ይህን ማመን እንደ ዠራት አይቁጠርም?

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ በጭራሽ፤ በልጁ በማመን እግዚአብሔርን ደስ እናስባለን እንጂ። ሌላ የምናውቀው ሐሳብ በ1ኛ ተሰሎንቄ 4፡3 ላይ ተጽፎ ይገኛል፡-

እልፍጀ፤ “ይህ የእግዚአብሔር ፈቃድ እርሱም መቀደሳችሁ ነውና” ይላል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ሐዋርያው በተለይ በዚህ ዐውድ የሚያተኩረው፤ ክርስቲያኖች ከዝሙት እንዲቀድ በትዳር ሕይወታቸው በጽሕፍ እንዲኖሩ ነው። ነገር ግን በምዕራፍ 5፡24 ሐዋርያው የሚጻልዳቸው፤ “የሰላምም አምላክ ራሱ ሁለንተናችሁን ይቀድስ፤ መንፈሳችሁም ነፍሳችሁም ሥጋችሁም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመጣ ጊዜ ያለ ነቀፋ ፈጽመው ይጠበቁ”፤ ይህ የሚያሳየን፤ በጋብቻ ሕይወት ብቻ ሳይሆን በሕይወታችን ሁሉ ተቀድሰን እንድንኖር የእግዚአብሔር ፈቃድ መሆኑን ነው።

ንቁነሽ፤ ከዐሠርቱ ትእዛዛት ማወቅ የምንችለው ለምሳሌ፤ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት፤ ወይም ደግሞ መስርቅ፤ በባልንጀራችን ላይ በሐሰት መመስከር፤ የሌላ ሰውንም ንብረት መመኘት የእግዚአብሔር ፈቃድ አለመሆኑን ነው።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ እውነተኛነት ነው፤ በአንዳንድ ጉዳዮች ላይ ግን የእግዚአብሔር ፈቃድ ወዲያው ግልጽ ላይሆን ይችላል፤ ለምሳሌ፤ የኑሮ ጓደኛ ለእናንተ ማን እንደ መረጠ ተጽፎ አይገኝም።

አስተዋይ፤ ቢሆንም እግዚአብሔር የተወሰኑትን መንፈሳውያን ሐቆች ስለ ጋብቻ ተናግሯል፤ ለምሳሌ፡- በ2ኛ ቆሮንቶስ 6፡14 ላይ፤ “ከማያምኑ ጋር በማይመች እካሄድ አትጠመዱ” ይላል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ጥሩ ነው። ከአሪት ዘላቂውያን 20፡13 እና ከሮም 1፡24-27ም፤ እንደ ባልና ሚስት ወንድ ከወንድ ጋር ወይም ሴት ከሴት ጋር መጋባት በእግዚአብሔር የተከለከለ መሆኑን ነው የምናየው።

አበራሽ፤ ሌላው ምሳሌ ስለ ሰው ሥራ ሊሆን ይችላል። መጽሐፍ ቅዱስ አንድ ክርስቲያን የትኛውን ሙያ መምረጥ እንደሚገባው አይናገርም።

ፈሪህ እግዚአብሔር፤ ቢሆንም መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ክርስቲያን ሕይወት ሲያስተምር፤ ለእግዚአብሔር ክብርና ለሰው በረከት እንድንኖር ያስተምረናል፤

ነጻነት፤ ደግሞም ሰው ከገንዘብ ፍቅር ነጻ እንዲሆን ሐዋርያው ጳውሎስ ያስተማረ ስለ ሆነ፤ የሥራ ምርጫ በገንዘብ ብቻ መወሰን እንደሌለበት ያመለክታል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ልክ ነው፤ ክርስቲያን በሥራው የራሱን ምችት፤ ክብር፤ ወይም ሀብት አስቀድሞ ቢፈልግ፤ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ በመሆን ብዙ ስሕተቶች ውስጥ ሊገባ ይችላል። በ1ኛ ጢሞቴዎስ 6፡9-10 በሐዋርያው የተጻፈውን ተማሪ ትጋት ብታነቢብልን መልካም ነው፡-

ትጋት፤ “ዳሩ ግን ባለጠነች ሊሆኑ የሚፈልጉ በጥፋትና በመፍረስ ሰዎችን በሚያስተምርና በሚያስንፍ በሚጉዳም በብዙ ምኞትና በፈተና በወጥመድም ይወድቃሉ። ገንዘብን መውደድ የክፋት ሁሉ ሥር ነውና፤ አንዳንዶችም ይህን ሲመኙ፤ ከሃይማኖት ተሳስተው በብዙ ሥቃይ ራሳቸውን ወጉ።”

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ይህ ለሁላችን ከባድ ማስጠንቀቂያ ነው።

አምነት፤ በማቴዎስ 6፡33 ላይ ጌታችን የተናገረውን ቃል ያሳስበኛል፤ ይኸውም፤ “ነገር ግን አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት ጽድቁንም ፈልጉ፤ ይህም ሁሉ ይጨመርላችኋል” የሚለው ነው።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ከጊዜ ወደ ጊዜ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቅ አስቸጋሪ ሊሆን ይችላል፤ ለምሳሌ፤ ሁለት ዐይነት ሥራዎች በእግዚአብሔር ፊት ተስማሚ ሊሆኑ ይችላሉ፤ የትኛውን ልምረጥ?

እልፍጀ፤ አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር እንደዚህ ዐይነቱን የሚያሳየን በጸሎት ሊሆን ይችላል፤

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ አዎ፤ ጸሎት በጣም አስፈላጊ ነው፤ እግዚአብሔር በልዩ ልዩ ምክንያት የምንፈልገውን ሳናገኝ እንድንቁይ ሊያደርግ ይችላል። ስንጸልይ ግን ሁኔታዎች ግልጽ እየሆኑ ይሄዳሉ። በአንድ አቅጣጫ በልባችን የጌታችን ሰላም ሲሰማን፤ በሌላው አቅጣጫ ግን ሰላም የለንም።

አስተዋይ፤ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ምንም ሳናደርግ ከሁለቱ በሮች አንዱ ሊዘጋ ይችላል።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ አዎ፤ ይሆናል። በጸሎት በመትጋት እግዚአብሔር ልባችንን ይመረምራል። በመጨረሻ ነገሩ ለሕይወታችን እግዚአብሔር ባለው ዕቅድ ውስጥ የተያዘ ከሆነ፤ በፈታችን የተዘጋ የመሰለን በር ሊከፈትልን ይችላል። የእግዚአብሔርን ምሪት ማወቅ ሁልጊዜ ቀላል አይደለም። እንደ መደምደሚያ ማለት የምንችለው፤ አንድን መንገድ ከመጀመራችን በፊት፤ ዐምስት መብራቶች አረንጓዴ መሆናቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። አንደኛው፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተገለጠውን የእግዚአብሔርን ባሕርይና ፈቃድ ማወቅ አለብን፤ ሁለተኛው፤ ቃሉን ስናነብ ሐሳባችንን እንዲመራ ለልባችንም እንዲናገር እግዚአብሔርን መለመን፤ ሦስተኛው፤ ከበሰሉ አንዳንድ ክርስቲያኖች ጋር መመካከር፤ አራተኛው፤ ሁኔታዎቹ እስኪመቻቹ ድረስ መጠበቅ፤ ዐምስተኛው፤ በቂላስይስ 3፡15 ላይ እንደ ተጻፈው፤ “የክርስቶስ ሰላም በልባችሁ ይገዛ”፤ ክርስቲያን በልቡ ሰላም ከሌለው ወደፊት አይሂድ!

የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማወቅ እንድንገር ነው፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ መቀበል ደግሞ ሌላ ጉዳይ ነው። እዚህ ላይ አንዳንድ ጊዜ ትግል ሊያጋጥም ይችላል። በሮም 12፡1-2 ሐዋርያው ጳውሎስ ምን ብሎ ጻፈ?

ቸኩል፤ “እንግዲህ፤ ወንድሞች ሆይ፤ ሰውነታችሁን እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝና ሕያው ቅዱስም መሥዋዕት እድርጋችሁ ታቀርቡ ዘንድ በእግዚአብሔር ርህራሄ እለምናችኋለሁ፤ እርሱም ለአእምሮ የሚመች አገልግሎታችሁ ነው። የእግዚአብሔር ፈቃድ እርሱም በጎና ደስ የሚያሰኝ ፍጹምም የሆነው ነገር ምን እንደ ሆነ ፈትናችሁ ታውቁ ዘንድ በልባችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሱ።”

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ሁልጊዜ የእግዚአብሔር ፈቃድ በጎ፤ ደስ የሚያሰኝና ፍጹም ሆኖ እናገኘዋለን ወይ?

እውነት፤ እውነትን ለመናገር፤ በራሴ ሕይወት አንዳንድ ጊዜ ይህን ሐሳብ የምገልጸው ከትግል በኋላ ነው።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ አይዘብ፤ ጎጢአት የሌለውን፤ “ፈቃድህን ለማድረግ ወደድሁ” የሚለውንና መሲሕ የነበረውን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ትግል ካጋጠመው፤ እኛ በሥጋ ቶሎ የተሸነፍን ጎጢአተኞች ከተጋድሎ እንዴት እናመልጣለን? አንዳንድ ጊዜ፤ “አባት ሆይ፤ አንተን በሚገባ ሳላውቅህ በአንተ እተማመናለሁ” ማለት አለብን። በኋላ ወይም ገና በምድር ሳለን ወይም በመንግሥተ ሰማያት ዳዊት በመዘ. 18፡30 እንደ ጻፈው፤ “የአምላኬ መንገድ ፍጹም ነው” ብለን ሳንመሰክር አንቀርም።

የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለመፈለግና ለመቀበል መጽሐፍ ቅዱስ አንድ ርምጃ ይጨምራል፤ ይኸውም የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማድረግ ነው።

ፈሪህ እግዚአብሔር፤ ማቴዎስ 7፡21 ላይ ያለው ሐሳብ ፍርሀት ውስጥ የሚከትት ጥቅስ ይመስለኛል፡- “በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደርግ እንጂ፤ ጌታ ሆይ፤ ጌታ ሆይ፤ የሚለኝ ሁሉ መንግሥተ ሰማያት የሚገባ አይደለም።”

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ ይህ ጥቅስ በእውነት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙ ልብን በፍርሀት እንዲዋጥ ከሚያደርጉ ጥቅሶች አንዱ ነው።

ቸልተኛ፤ በማቴዎስ 7፡24-27 በአለት ላይና በአሸዋ ላይ ቤታቸውን የሚሠሩ ሰዎችን ያሳስበኛል።

አበራሽ፤ አዎ፤ በአለት ላይ ቤቱን የሚሠራው ልባም ሰው የኢየሱስን ቃል ሰምቶ ሲያደርግ፤ በአሸዋ ላይ ቤቱን የሚሠራው ደግሞ ቃሉን የሚያደርግ ሳይሆን የሚሰማ ብቻ ነው።

መምህር ወ/አ.የሱስ፤ የሁለቱም የአሠራር ውጤት ሲገለጥ በሁለቱም መካከል መሠረታዊ ልዩነት እንዳለ ይታያል። ለሁላችን ከባድ ማስጠንቀቂያ ነው።

የዛሬውን ውይይታችንን ልንደመድመው ተቃርበናል። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ከልዩ ልዩ አቅጣጫ በዐጭሩ ለማየት ሞክረናል። አሁን ጌታችን ወዳስተማረን ጸሎት ተመልሰን፤ “ፈቃድህ በሰማይ እንደ ሆነች፤ እንዲሁ በምድር ትሁን” ብለን ብንጸልይ የምንለምነው ምንድን ነው?

ምስጋና፤ ልመናው በአማርኛ ትርጉም በምስጋና ስለሚጀምር፤ በሰማይ የእግዚአብሔር ፈቃድ ተሟልቶ የሚፈጸም እንደ መሆኑ፤ እኛም በምስጋና ብንጀምር ጥሩ ነው ባይ ነኝ።

ተስፋ፤ ቀጥሎም፤ ዐዲስ ሰማይና ዐዲስ ምድር በሚገኝበት ሁኔታ በቶሎ እንዲፈጸም ማለት ጌታችን በክብሩ ቶሎ እንዲመጣ መጸለይ። በዚያን ጊዜ የእግዚአብሔር ፈቃድ በሰማይ ብቻ ሳይሆን በምድርም በእውነት

ይደረጋልና።

ሥርዐት፤ በዮሐንስ ራእይ 21፥4 ላይ፤ “ምትም ከእንግዲህ ወዲህ አይሆንም፤ ገዘንም ቢሆን ወይም ጩኸት ወይም ሥቃይ ከእንግዲህ ወዲህ አይሆንም፤ የቀደመው ሥርዐት አልፏልና” ተብሎ እንደ ተጻፈው ማለት ነው።

መምህር ወ/ኢየሱስ፤ “አሜን፤ ጌታ ኢየሱስ ሆይ፤ ና” የሚለው በሚቀጥለው ምዕራፍ በሐዋርያው ዮሐንስ የተጻፈው የሁላችን ተገቢ መልስ ነው። በዚህ ምድር ስንኖር ግን ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ ያለን ትክክለኛ አስተያየት ምን ይሆናል?

ፈሪህ እግዚአብሔር፤ በፊት፤ በሰማይ የሚኖሩ የእግዚአብሔርን ፈቃድ በፍጹምነትና በጋለ መንፈስ ሳያደርጉ እንደሚፈጽሙ ተነጋግረናል። የእግዚአብሔርን ፈቃድ እዚህ በምድር ላይ ሙሉ በሙሉ መፈጸም ካልቻልን ታዲያ፤ በጋለ መንፈስ፤ በበለጠ ታማኝነትና ደስታ እንድንፈጽመው ልንጸልይ ይገባል።

መምህር ወ/ኢየሱስ፤ ጥሩ ነው፤ የጌታችን ጸሎት የእግዚአብሔርን ፈቃድ እንድንፈጽም ብቻ ሳይሆን፤ ስለ አፈጻጸሙ እንድንጸልይም ያስተምረናል። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ከልብ እንድናደርግ ተጠርተናል።

ጽናት፤ በቅድስና ለመጽናት እንድንጸልይ ማለት ነው።

ምስጋና፤ በሁሉ ማመስገን ይገባል፤ በ1ኛ ተሰሎንቄ 5፥17 ላይ፤ “ይህ የእግዚአብሔር ፈቃድ በክርስቶስ ኢየሱስ ወደ እናንተ ነውና” ተብሎ ተጽፎአል።

አስተዋይ፤ በሕይወታችን የሚፈጸሙ ድርጊቶችን የሚመለከተውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ መልካም፤ ደስ የሚያሰኝና ፍጹም ሆኖ እንድናገኘው መጸለይ አለብን።

እምነት፤ ይህም በሕይወታችን በተወሰኑ ውሳኔዎችና ሁኔታዎች እውን እንዲሆን በእምነት መታገል እንደሚያስፈልገን ዝግጁ መሆን አለብን። ቸልተኝነታችንንና ስንፍናችንን ማሸነፍ ያስፈልገናል።

መምህር ወ/ኢየሱስ፤ እውነተኛነት ነው። እኛ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ጋር ስለማይስማሙ የዓለም ሁኔታዎች እንዴት እንጸልይ?

አስተዋይ፤ በዓለም ያለው ሁኔታ ለወንጌል ሥርጭት ተስማሚ ይሆን ዘንድ ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ጢሞቴዎስ ምዕራፍ 2 ለነገሥታትና ለባለ ሥልጣናት እንድንጸልይ አዝዞናል።

ጽናት፤ እግዚአብሔርን የማያስደስቱ ሁኔታዎች በዓለም ላይ ወይም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሲታዩ፤ እግዚአብሔር ለሕዝቡ መንፈሳዊ የጦር መሣሪያዎችን እንደ ሰጠ 2ኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ 10 ይነግረናል፤ ለምሳሌ፡- ጸሎት፤ ጽም፤ የእግዚአብሔር ቃል፤ ምስክርነታችን፤ ትክክለኛውን ነገር ማድረግ (ጽድቅ)፤ ፍቅር፤

ወዘተ አሉ። በእነዚህ መሣሪያዎች ብንጠቀም፤ “በእግዚአብሔር ዕውቀት ላይ የሚነሣውን ከፍ ያለውን ነገር ሁሉ እናፈርሳለን፤ ለክርስቶስም ለመታዘዝ አእምሮን ሁሉ እንማርካለን፤”

አገኘሁ፤ እኔ እንደ ተረዳሁት፤ ስለ አንድ ሁኔታ ለመጸለይ ስንጀምር፤ ለራሳችን ጸሎት መልስ ለማግኘት በሕይወታችን ርምጃ እንድንወስድ እግዚአብሔር ሊመራን ይችላል።

መምህር ወ/ኢየሱስ፤ በርግጥ የእግዚአብሔር ፈቃድ እንዲፈጸም መጸለይ ቀላል አይደለም፤ ብዙ መሥዋዕትነትን ሊጠይቅ ይችላል። እግዚአብሔር፤ እንደ ፈቃዱ እንድንጸልይና እንድንኖር ሁላችንን ይርዳን።

ጥናታችንን ዛሬ በዚህ እናቆማለን። እንደ ተለመደው እናንተ በዚህ ጥናት መሠረት የምታዘጋጁቸውን የጸሎት አስተሳሰቦች ጽፋችሁ እንድትመጡ እፈልጋለሁ፤ እንዲሁም “የዕለት እንጀራችንን ዛሬ ስጠን” የሚለውን የሚቀጥለውን የጸሎት ልመና ለመመርመር ጀምሩ። ደገና ሰንብቱ።

ተማሪዎቹ ካቀረቧቸው ጸሎቶች መካከል የሚከተሉት አንዳንዶች ናቸው፡-

- ቅዱስ እግዚአብሔር አባታችን ሆይ፤ በሰማይ በመላእክትና በክርስቶስ ባንቀላቱት መካከል ያንተ ፈቃድ በምልአት ስለሚደረግ እናመሰግንሃለን። ፈቃድህ በምድርም ሙሉ በሙሉ እንዲደረግ ዐዲስ ሰማይንና ዐዲስ ምድርን እንናፍቃለን።
- እዚህ በምድር ያንተን ፈቃድ ለመፈጸም ሰማክር፤ በሰማይ የሚያገለግሉህ ያላቸው የጋለ መንፈስና ደስታ ልቤን በይበልጥ እንዲሞላ እለምንሃለሁ።
- በክርስቶስ ስላደረግሁልኝ ርኅራኄና ሕረት ሁሉ እመሰግንሃለሁ። ለፍቅርህ ምላሽ ለመስጠት፤ ራሴን ሕያው መሥዋዕት አድርጌ አቀርባለሁ። በሕይወቴ የምታደርገውን ፈቃድ መልካም፤ ደስ የሚያሰኝና ፍጹም ሆኖ እንዳገኝ፤ በአእምሮጌ እየታደስሁ እንድናር እንጂ ይህን ዓለም እንዳልመስል ርዳኝ።
- በቅድስናና በታዛዥነት እንዳድግ የሚያስፈልጉ ርምጃዎችን እወስድ ዘንድ ጸጋ እንድትሰጠኝ እለምንሃለሁ።
- ከሚያንጉራጉር ሰው አንተን ወደሚያመሰግን ሰው እንድትለውጠኝ እለምንሃለሁ።
- በዓለም ላይ ካንተ ፈቃድ ጋር በማይስማሙ ሁኔታዎች ላይ እንዴት እንደምጸልይ አስተምረኝ።
- በራሴ አገር፤ በዓለም ዐቀፍም የምትገኘዋ ቤተ ክርስቲያን ያንተን ፈቃድ በመፈለግና በመፈጸም በይበልጥ እንድታገለግል እጸልያለሁ።
- “አንተ እንደምትወድ ይሁን እንጂ እኔ እንደምወድ አይሁን” ብሎ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ ጸለየ፤ እኔ በራሴ ሕይወት ያንተን ፈቃድ እንጂ የራሴን ላለመፈጸም እንድንጸልይ ርዳኝ።
- ለሕይወቴ ያለህን “ራእይልጽ ስለሚያሳየኝ ስለ መጽሐፍ ቅዱስ እመሰግንሃለሁ።
- ስለ አንድ የተወሰነ ነገር ያንተ ፈቃድ ግልጽ ሲሆንልኝ፤ ይፈጸም ዘንድ በራሴ ሕይወት ርምጃ ለመውሰድ ፈቃደኛ

እንደሆነ እለምንሃለሁ።

ያንተ ፈቃድ በሃለም፣ በቤተ ክርስቲያንና በራሴ ሕይወት ይፈጸም ዘንድ ሊነሣ በሚችለው መንፈሳዊ ትግል ውስጥ እንድንጸና ጸጋ እንድትሰጡኝ እጸልያለሁ።

በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም!

አሜን።

የዘመን ምስክር

ከገጽ 18 የዞረ

ብላቴን ጌታ የሚታወቁበት ዋና ሥራቸው “ወጃጆ ልቤ” የተሰኘው መጽሐፍ ሲሆን፣ መጽሐፉ ያለ ክፍያ እንዲሠራጭ እንዳይረገጉት ይነገራል። ከ1094 አስከ 1927 ዓ.ም. ባሉት ዓመታት ውስጥ ብዙ የጎተመት ውጤቶችን ያበረከቱት ብላቴን ጌታ ከ26-28 የሚደርሱ መጽሐፍትን እንደ ጻፉ ይታመናል። ከነዚህ መካከል ከስድስት በላይ የሚሆኑት የታተሙ አይደሉም። ከጻፏቸው መጽሐፍት መካከል፡- በኢትዮጵያ የሚገኙ የዐማርኛ መጽሐፍት ቀጥሮ፣ ኢትዮጵያና መተማ፣ ለልጅ ምክር ለአባት መታሰቢያ፣ ወዳጆ ልቤ፣ የልዕልት ወይዘሮ መነን መንገድ በኢየሱስ ስምና በምስር፣ የሕይወት ታሪክ፣ ደስታና ክብር፣ ስለ አውሮፓ መንገድ የምክር ቃል፣ መጽሐፈ ቅኔ፣ ጎሐ ጽባሕ፣ የልቅሶ ዜማ፣ ዋዜማ፣ ስኳርና ወተት፣ የልብ ሐሳብ፣ ጥሩ ምንጭ፣ ማገደረ ብርሃን አገረ ጃፓን፣ ዐዲስ ዓለም፣ በዕድሜ ልሰንበት ሁሉን ለማየት፣ እኔና ወዳጆቼ፣ የኢትዮጵያ ነገሥታት ታሪክ፣ የዐፄ ጎይለ ሥላሴ ዐጭር ታሪክ፣ ወይዘሮ ጥበብና የልቅሶ ዜማ ግጥም፣ የሰማይ መንገድ ካርታ፣ የዐፄ ጎይለ ሥላሴ ሙሉ ታሪክ፣ ከሣቴ ብርሃን፣ እንደ ግጥም ያለ ምሳሌ፣ ዐዲስ አበባ፣ ያማርኛ ሰዋሰው የተሰኙት ይገኙበታል።

መጽሐፍቱ የተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮችን የሚዳስሱ ሲሆኑ፣ ጸሐፊው በተለያዩ ጉዳዮች ላይ ሰፊ ዕውቀት እንዳላቸው የሚያሳዩ ናቸው። “ኢትዮጵያና መተማ” የሚለው መጽሐፍቸው የዐፄ ዮሐንስን ታሪክ በዐጭሩ የሚያትት ነው። “ለልጅ ምክር ለአባት መታሰቢያ” የሚለው መጽሐፍ ደግሞ በዋነኛነት ለልጃቸው ፈቃደ ሥላሴ የታሰበ ሲሆን፣ ሥነ ምግባርን ያስተምራል። “ልጄ ሆይ፤ ለልጆቼና ለዘመጃጅ ለአሸከሮቼና ለገረዶቼ ደስ ይበላቸው ብለህ ድካ እያስለቀሰህ የግፍ ገንዘብ እየሰበሰብህ አትሰጣቸው” የሚለው ምክራቸው በዋነኛነት ይጠቀሳል። ጠቅላላ ባለ መልኩ ልጄ ፣ ባህላዊውና ከዘመናዊው ከተወሰደው ሥልጣኔ የተወረሰን የኑሮ ሕግጋት ተገትሎ ራሱን እንዲመራ ያበረታታል።

እኔ፤ ታላቅ ሰው ሥነ ምግባርን በማረቅ ረገድ ግንባር ቀደም አስተዋል አበርክተዋል። ታዋቂውና ተጠቃሹ “ወዳጆ ልቤ” የተሰኘው ምናባዊ ጽሑፋቸው የሰውን ከፋትና በጎነት የሚያሳይ፣ የሠናይና የአኩይ ብርቱ ትግልን፣ የመንፈሳዊ ልዕልናገና የሥጋዊ/ሰይጣናዊ ከንቱነትን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ማመሳከሪያን ዋቢ በማድረግ የቀረበ ድንቅ ሥራ ነው። ለዚህም በመቅደሙ ላይ ያስቀመጡትን የመጽሐፉን መነሻ ሐሳብ መመልከት ይጠቅማል። “ይህን መጽሐፍ የምትመለከቱ ሰዎች ሁሉ አስቀድማችሁ የራሳችሁን ጠባይና ኑሮ መርምሩበት። ከፋ ጠባይና ኑሮ ያለባችሁ እንደ ሆነ ግን ከእናንተ አውጥታችሁ ጥላችሁ መልካሙን ኑሮና መልካሙን ጠባይ ያዙ። ነቢዩ ኤርምያስ ‘እለግዚሊብሔር ተገዙ፤ የልባችሁንም ቄላፍነት አርቁ ብሏልና (ኤር. 4፡4) ...’ ሲሉ፣ ቀዳሚ ምክር ይሰጣሉ። ጠቅላላ ባለ መልኩ የሰው ጠባይና ባሕርይ ምን እንደሚመስል በምሳሌዎ

አቀራረብ (አሊጎሪካል) ያስረዳል። ይህንም ሲያብራሩ ምሥራቅ የሚለውን ቃል መጽሐፍተ ሐዲሳትን፣ ምዕራብ ደግሞ መጽሐፍተ ብሉያትን፣ ሰሜን ሊቃውንትን ደቡብ ደግሞ አዋልድ መጽሐፍትን ለማመልከት እንደ ሆነ ተናግረዋል። ስለ አዋልድ መጽሐፍትም የሚከተለውን ጽፈዋል፡- “በደቡብም አገር መኖር መልካም ነበረ። ግን የደቡብ አገር ሰዎች ከአውነተኞቹ ሐሰተኞቹ ይበዛሉ።” ከዚህ መረዳት የምንችለው ሕይወትና መልካም ነገር የሚገኘው በደቡብ (ከአዋልድ መጽሐፍት) ሳይሆን ከምሥራቅና ምዕራብ (ከብሉያትና ከሐዲሳት) መሆኑን ነው።

“የልዕልት ወ/ሮ መነን መንገድ በኢየሱስ ስምና በምስር” የሚለው መጽሐፍቸው የጉዞ ማስታወሻ ነው። በሄዱበት ቦታ የተደረገላቸውን አቀባበልና የሠሩትን ሥራ አካሄድ። “የሕይወት ታሪክ” በተሰኘው መጽሐፍ ደግሞ ከ245 በላይ የሚሆኑ ኢትዮጵያውያን ወንድና ሴቶች ሕይወት ታሪክን በየሰማቸው በፊደል ተራ የተጻፈበት መጽሐፍ ነው። “መጽሐፈ ቅኔ” በተባለው መጽሐፍ ውስጥም 1100 ያህል ከተለያዩ ቦታ የተሰበሰቡ ቅኔዎችን እንድ ላይ በማድረግ አሳትመዋል። ዐዳዲስ ዕቃ ወደ ኢትዮጵያ በሚገባበት ጊዜ በውጪ አገር ስም ከሚጠራ ይልቅ “የሀገራችንም የኢትዮጵያ ሊቃውንት ከዐሥር አስከ ንምሳ እየሆኑ ባንድነት እየተሰበሰቡ ለዐዲስ ዕቃና መሣሪያ ሊቃሉም ስም ማውጣት” ይገባቸዋል ሲል ጠቀሟል።

ብላቴን ጌታ ጎሩይ ከነበሩበት ማኅበረ ሰብ ጋር መግት ውስጥ ገብተው መለወጥ ያለበት እንዲለወጥ፣ መተው ያለበት እንዲተው ያስተማሩ ይመስላሉ። በአጓጉል ሳህል ተሸብሮ ራሱን ይጉዳ ለነበረው ለዚያን ዘመን ሰው፣ በተጨማሪም የሚታይ ምክር ሲለግሱ ይስተዋላል። የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ፕሬስ በኢትዮጵያውያን ምሕት ዓመት ላይ “ወዳጆ ልቤና ሌሎችም” በሚል ርዕስ ባሳተመው ስብስብ ሥራዎቻቸው ከፍል 4 ላይ ይህን መታዘብ ይቻላል። “የልብ ዐሳብ” በሚለው በዚሁ ልብ ወለዳዊ ከፍል ጽዮን ምስክር የወለደችው ልጅ በእንቅልባ ታዘሎ ረጅም ጉዞ በመሄዱ ለሕመም ተዳርጓል። የጽዮን ዘመዶች ወጊኝ አስመጥተው ሊያሳሹት፣ ዐዋቂም አማክረው ከታብ ሊያስሩለት እየጣሩ ነው፤ የልጁ እናት ጽዮን ግን ይህን ትቃወማለች፤ እንዲህ ስትል፡-

ዘመዶቼ ሆይ፤ ስለ ልጄ በሽታ በማሰባችሁ በመጨነቃችሁ አመሰግናችኋለሁ። ነገር ግን ትከሻውን በወጊኝ ለመታሸት ገና ሕፃን ስለ ሆነ ያጥንቶቼ መገናኛ ይለያይና የባሰ በሽታ ይሆንበታል። ስለ ከታብም የዛር ውላጅ የሚወጣው በጸምና በጸሎት፤ በሃይማኖት ነው እንጂ ከታብ በመሸከም አይወጣም። ይህንም ለመረዳት ብትፈልጉ ጌታችን ከደብረ ታቦር በወረደ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ የነገራቸውን ነገር መመልከት ነው (ማቴ. 17፡23)። ሌላውም በሽታ ቢሆን የሚዋጥና የሚጠጣ መድኅኒት የተገኘ እንደ ሆነ ከሥጋና ከደም ጋራ ተዋሕዶ ደሙን እያጠራ በሽታውን ያጠፋዋል እንጂ በባሕር ዐረብ የተሰፋ ከታብ ሰውን ለማዳን አይችልምና ምንም ቢሆን በልጄ አንገት አላስረውም። ነገር ግን ቤተ ክርስቲያን ወስጆ የጌታችንን ሥጋና ደም ከተቀበለ በኋላ ቢሞትም የዘላለም ሕይወትን ይወርሳል። ጥቂትም በጎ የሆነልኝ እንደ ሆነ በዐዲስ አበባ ከተማ የልጆች ሐኪም መኖሩን ስምቻለሁና ወስጆ አሳከመዋለሁ ብላ መለሰችላቸው። (ገጽ 163)

ሲሉ በፈጠሩት ገጽ ባሕርይ የነበረት ሰቡን ኋላ ቀር አመለካከት ይቋቋሙታል። ቀጥሎም ይህችውን እናት ልጇን ዐዲስ አበባ አምጥታ በሐኪም አስመርምራ መፍትሔና ምክር እንዳገኘች ብላቴን ጌታ ጎሩይ ወልደ ሥላሴ ያበሥራሉ።

ሃይማኖት ነክ በሆነው መጽሐፋቸው “ጐሐ ጽባሕ” ላይ፤ የተለያዩ መጽሐፍትን በማንበብ ሂደት የተገኙ ሐሳቦችን አካተዋል። ስለ ዐምስቱ አዕማደ ምስጢራት፤ ጸሎት፤ ፍቅር፤ ትሕትና፤ ስለ ጋብቻና ምንኩስና፤ ስለ ዕውቀት፤ ስለ ጽድቅና ከነኔ ወዘተ. የሚያውሩ ርእሰ ጉዳዮችን ይዘዋል። በክርስትና ሃይማኖት ውስጥ ስላለ መከፋፈል የሚከተለውን አስፍረዋል፡- “... እዲስ ቆጶሳት የራሳቸውን ክብር መፈለግ ትተው በፍቅር ጸንተው ወንጌልን ቢያስተምሩ የክርስቲያን ሃይማኖት መሠረቱ አንድ ነውና መለያየቱ ይቀር ነበር። በዓለም ላይ አንዲት ቤተ ክርስቲያን፤ አንዲት ሃይማኖት፤ አንዲት ጥምቀት በሚሆንበት ጊዜ የሚደርሱ ሰዎች እጅግ ብዕሩን ናቸው።” (ገጽ)

ስለ ጸሎት በሚያውራው ክፍል ውስጥ “ከወንጌል ጋር የማይስማማውን መጽሐፍ እንደ ምስክር አድርገን ልንቀበለው አይገባንም” ብለዋል። ከዚህ በተጨማሪም እግዚአብሔር እንድንጸም የሚፈልገው ባፋችን የሚገባውን ምግብና መጠጥን በመተው ብቻ ሳይሆን፤ ከልባችን የሚወጣውንና በሰው ላይ ጉዳትን የሚያመጣውን ክፍውን ሁሉ መሆኑን ተናግረዋል። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ያሰፈሩት አንዳንድ ሐሳቦች ከቤተ ክርስቲያን አስተምህሮ ይቃረናል በማለት ካህናት ለጃንሆይ ከስ አቅርበው ነበር። ጃንሆይም ልክ አይደለም የምትለትን ሐሳብ ከምክንያት ጋር አብራርታችሁ ጻፉና አሳትምላችኋለሁ ሲሉ የመለሱ ሲሆን፤ ካህናቱ ግን ይህን ማድረግ አልቻሉም።

“ዐዲስ ዓለም” የተባለው መጽሐፍ በቤተ ክርስቲያን ላይ ሒስን የሚሰነዝር ስለ ነበረ በቀሳውስቱ ዘንድ ጥላቻን አፍርቷል። ይህ መጽሐፍ ልብ ወለድ ሲሆን ጭብጡ የሚያጠነጥነው ፈረንሳይ አገር ሄዶ በተማረና ስሙ ዐወቀ በተባለ ወጣትና ባልተማሩ ቄስ ላይ ነው። ዐወቀ ከባህሉ በተወሰነ መልኩ ያፈነጠ ይመስላል፤ ከቤተ ዘመድ ውጪ አባቱ ሲታመሙ አሳከመ፤ ሲሞቱ የተዘከር ድግስ ከለከለ፤ እነርሱ ያጩለትን ሚስት ትቶ ራሱ የወደዳትን ሌላ ሴት አገባ። ይህ ድርጊቱ ወደ አሸናፊነት የመራው ሲሆን፤ ካህናቱ ተሰብስበው ተዘካርን እንዳስቀሩና በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዳንድ ከሥልጣኔ ጋር የማይሄዱ ነገሮችን እንዳሻሻሉ ያሳየናል።

የተለያዩ መጽሐፍትን ከመጻፋቸው በተጨማሪ ጋዜጦችን ይከታተሉና ይጽፉ ነበር። በአንድ ወቅት “አእምሮ” የተሰኘውን ጋዜጣ ሲያነቡ፤ በጊዜው የወለጋ አስተዳዳሪ የነበሩት ደጃዝማች ሀብተ ማርያም አየተዘዋወሩ እካባቢውን በሚገቡኝ ጊዜ ሕዝቡ ለገዢው መቀበያ እየያዘ ሲመጣ መንገድ መጣበትን ተገነዘቡ። ከዚህም የተነሣ የሚከተለውን ጽፈዋል፡-

... አእምሮ ይህን የደጃዝማቹን ጉብኝት እንደ መልካም ነገር አድርጎ ጽፎታል። ... በቀደመ ዘመን እንደ መልካም ይቈጠር ነበር። አሁን ስንመለከተው ግን ለሕዝቡ ትልቅ ጉዳት ነው። በሠለጠነው ዓለም የሚኖሩ አገረ ገዢዎች ለጉብኝት ሲሄዱ ... ባንድ ሆኔል ባንድ መንግሥት ቤት ገብተው ያድራሉ እንጂ ድንኳን ትክለልኝ፤ ምጥን አምጠልኝ ስለማይሉ ሕዝቡ አይጎዱም።

በላቴን ጌታ ጎሩይ ሁሉንም መጽሐፍት የጻፉት በትርፍ ጊዜያቸው ነው። ሃይማኖትንና ታሪክን የሚዳሰሱ፤ ግጥሞችን፤ የትርጉም ሥራ፤ ልብ ወለድና ምክሮችን ጽፈዋል። ለዚህም “የዐማርኛ ሥነ ጽሑፍ አባት” እና የለውጥ አራማጅ የሚልን ስም አግኝተዋል።

ማጠቃለያ

በላቴን ጌታ ጎሩይ ወልደ ሥላሴ መስከረም 1931 ዓ.ም. በእንግሊዝ አገር በስደት ሳሉ ያረፉ ሲሆን፤ ሥርዐተ ቀብራቸው በዚያ ተፈጽሞአል። በቀብር ሥነ ሥርዐቱ ላይ ዐፄ ጎይለ ሥላሴ የሚከተለውን ንግግር

ተናግረው ነበር፡-

“አሁን የአዳምን ልጆች ወግ ሲቀበል የምታዩት በላቴን ጌታ ጎሩይ ወልደ ሥላሴ በእገራችን ሥርዐት በመልካም እያያዝ ያደገ፤ ከኢትዮጵያም ከፍ ካሉት ሊቃውንት የሚቈጠር ነው። ብልጋቱንና ትጋቱንም ለመልካም ሥራ የሚያገለግሉ መሣሪያዎች ስላደረጋቸው በመንግሥታችን ሥራ ለመመረጥና ወደ ታላቁ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትርነት ለመድረስ በቃ። በየጊዜው የጻፉቸው ከፍተኛ ባሕርይውን የሚገልጹ መጽሐፍት፤ ይልቁንም በቤተ ክህነትና በታሪክ ዕውቀት በዓለም ሊቃውንት ዘንድ የታወቀና የተከበረ አደረጉት። ለምታውቁት ሰው ከታሪኩ ከዚህ የበለጠ ልነግራችሁ የሚያስፈልግ አልመስለኝም። በዐጭሩ ከጠባዩ ትልቅነት የሚሰማኝን ለመናገር ሳስብ ጊዜውን ሁሉ ቁም ነገር በመሥራት ማሳለፍ፤ ከራሱ ይልቅ የተቸገሩትን ለመርዳት መጣሩ፤ እውነትን፤ ፍርድንም ማከበሩና በአገር ፍቅር መቃጠሉ ትዝ ይሉኛል። አገልጋዩና ወዳጄ ጎሩይ! በተቻለህ ስለ አገርህ ሥራህን በሚገባ ፈጽመህ በምትሰናበትበት ጊዜ ታላቅ ነህ ሳልልህ ብቀር ሥራዎችህ ቀድሞውኝ ይናገራሉ። በከፉ እድራጊዎች የሚገፉ የዓለምን ጸጉታ የሚያደውጥ ነፋስ ምንም ቢያንላታህና በታላቅ ፈተና ላይ ቢጥልህም ቢያሸንፍ አልቻለም። ታላቅና ቸር በሆነው ጌታ በተመደበው ሕግ ግን መታዘዝ ግድ ሆነብህ። ይህም ለያንዳንዳችን የሚደርሰን አድል ነው። አንተም እስከ መጨረሻ ከታገልህ በኋላ ዛሬ ደከቁህ፤ አንቀላፋህም። በሥጋ ብትለዩንም ስምህና ሥራህ በመከላከልኝ ይናገራሉ። ጎሩይ! እግዚአብሔር ሲያስበን አጥንቶችህና መንፈስህ የሚሰፍሩበትን ቦታ እስኪያዩና ከአባቶችህ እስኪቀላቀሉ ድረስ በእንግድነት በመጣህበት በዚህ ሥፍራ በሰላም ዕረፍ።”

ከጣሊያን ወረራ በኋላም ዐፅማቸው ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ ግርማዊ ቀዳማዊ ጎይለ ሥላሴ፤ ቤተ ዘመዶች፤ ልዑላን መሳፍንትና መጓንጎት በተገኙበት በቅድስት ሥላሴ ካቴድራል ተቀብሮአል። ሞታቸውን ተከትሎ ንጉሠ ነገሥቱ “አኛ” የሚለውን አነጋገራቸውን ትተው “አገልጋዩና ጓደኛዬ ጎሩይ” ማለታቸው ይነገራል። በጊዜው ተጠባባቂ ጠቅላይ ሚኒስትር የነበሩት ከቡር ራስ አበበ አረጋይ “... ለሰው ልጅ በዚህ ዓለም ከመልካም ሥራ የሚበልጥ መታሰቢያ እንደሌለው ተረድተው የሕይወትን ዘመን መልካም ሥራ ላይ ማሳለፉም ስምዎን ዘላለማዊነት ባለው ታሪክ አስገጥሟል።” በማለት ተናግረዋል።

በላቴን ጌታ ጎሩይ ሊቅ፤ ታላቅ ጸሐፊ፤ ዲፕሎማት የነበሩ ሲሆኑ፤ ለእነዚህም ሥራዎቻቸው የተለያዩ ሽልማቶችን አግኝተዋል።

ዋቢ መጻሕፍት

Bahru Zewde. *Pioneers of Change in Ethiopia: The Reformist Intellectuals of the Early Twentieth Century*. Addis Ababa: Addis Ababa University, 2002.

ለማ ወ/ማሪያም፤ የበላቴን ጌታ ጎሩይ ወልደ ሥላሴ ሕይወት ታሪክ፤ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የኒሽርስቲ ለጳጳሪ ማማያ የቀረበ፤ 1963።

በላቴን ጌታ ጎሩይ ወልደ ሥላሴ፤ ወዳጄ ልቤና ሌሎችም፤ አዲስ አበባ፤ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፤ 2000።

ጐሐ ጽባሕ፤ አዲስ አበባ፤ ጐሐ ጽባሕ

ማተሚያ ቤት፤ 1918።

Molvaer, Reidulf K. *Black Lions: The Creative Lives of Modern Ethiopia's Literary Giants and Pioneers*. Lawrenceville, NJ: The Red Sea Press, 1997.

የኖስ አድማሱ፤ “የአማርኛ ሥነ ጽሑፍ ጉዞ” የምእት ዓመቱ የኢትዮጵያ ሥነ ጽሑፍ አድጎት የግብባ ባህል ይዞታና የመጪው ክፍለ ዘመን ፈር፤ (ደረጃ ገብሬ - አርታሊ) አዲስ አበባ፤ የኢትዮጵያ ደራሲያን ማኅበር፤ 2001። (ገጽ 11-20)

ግጥም እስከ ማእዘኑ

ነፍስ ነባቢት
ነፍስ ለባዊት
ነፍስ ሕያዊት
ነፍስ የሰው ነፍስ፣ ነፍስ የሥጋ እንግዳ
ሥጋ እንዲት ሙዳ፤
ነፍስ የሥጋ እንግዳ ሂጂ ተናገረ
ሀላፊን ዘርዘረሽ እውነትን አብሥራ
በዚህ በዘመንሽ
በዚህ በሥጋ ዓለም በከንቱ ውዳሴ፤
እንቺን ቢያስቸግርሽ ከንቱ ተናጋሪ
በእውነት ይታነቅ እውነትን አብሥራ
ነፍሴ ውጪ፤
ነፍሴ ተሰደጂ፤
በውሽት ሥጋዬ፤ ኑር አትገደጂ
እውነቱን ንገራው ይጨነቅ ፍጥረቱ
ሁሉም ቃል አባይ ነው፤
አሽከለኬንታ ነው ሣርና መሬቱ።

የሕጉን ቤት በይው
የፍርድ ቤቱን
ሲያከሰል መኖሩን፤
ሲያነድ ማለቁን
ሲያበራ ማጥፋቱን
ንገራው እውነቱን፤ ከልማት ጥፋቱን
እውጊው ቤተክሲያኑን
እውነት ማሰማቱን፤ ፍትሕ አለመሥራቱን፤
ቤተክሲያን ቤተ ሕግ ድንገት ቢጠይቁ
እውነት ንገሪያቸው በውነት ይታነቁ
ለሰው ልጅ ንገራው የሰውን ሁኔታ
በወሬ በዝና እንዴ እንደሚፈታ፤
ንገራው ዐላማው ለከብር እንደ ሆነ
ጥላቻን ሲያበክር ጥንት እንደ ማሰነ፤
የሰው ልጅ ተናጾ ድንገት ቢጠይቅ
እውነቱን ንገራው በእውነት ይታነቅ፤

ሥጋንም ንገሪያት እፍኝ ትቢያነቷን
እፍ ቢሷት ድንገት ተበታኝነቷን፤

ሁሉም ካልቋረጡ ድንገት ቢጠይቁ
እውነት ተናገረ በውነት ይታነቁ፤
እድሜ ቸከላለች ወሬሽን ልትሰማ
ማላኝ ጠፊ በያት ቁርጣ የማትለማ፤
ከብርንም ንገሪያት ተለዋጭነቷን
ከሰው ካንድ ሰፍራ ከቶ አለመርጋቷን
ውበትን ንገሪያት ጭቶ መልበሷን
ትሩፋትም ትስማ የእርሷን ከንቱነት
ለርሷም እንደ ሆነ የድቀት መምጣት
ንቃትን ንገሪያት
ፍጽምና እንደሌላት እውነት ካልታከላት
ጥበብን ንገሪያት ከንቱ መፋፋቷን፤
ከመጠኑ አልፋ
በመራቀቅ ታስራ በትበትብ መኖሯን
አለመፈታቷን።

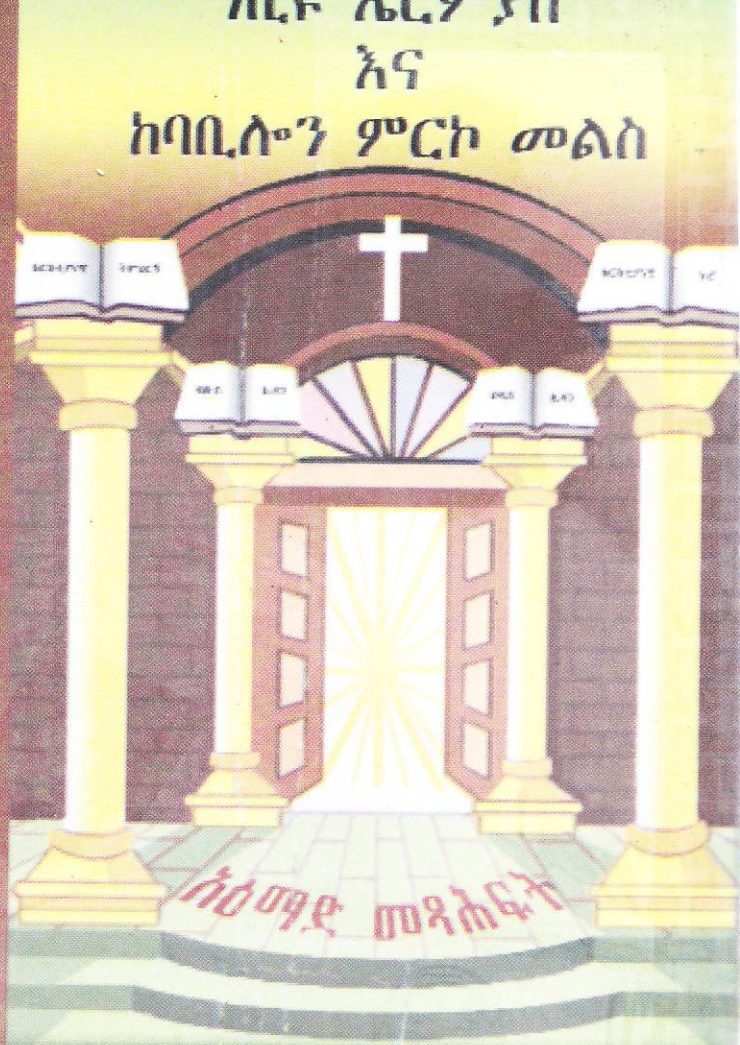
...
ንገራው ገበሬን የዘላለም ገባር ባሪያ መሆኑን፤
ንገራው አጽንተሽ ዳግም በጽሞና
ደኻ ገነት ገቢ ደሉት ፍልስፍና፤
ከንቱ የመነመነ ገባር መፈንገያ፤
ማታለያ ለእሱ መሆኑን ይወቀው፤
ንገራው ይወቀው የዋሁ መንፈሱ፤
ድንገት ተጠራጥሮ እሱ እንኳ ቢጠይቅ
ባመት ሦስት መቶ ባል እንደሌለ ይወቅ፤
ንገራው ለቁሱ ገብሬልን ተሳሉ፤
ሥላሴን አዝከሩ
በማርያም አትሥሩ
ብሎ ለሚሰብከው ንገራው ለቁሱ
ይሰማ መነኩሱ፤
በርሱ ተገዝቶ በሱ ከታሰረ ገበሬው ባይሠራ
ለዝክር ለድግሱ
ለርሱ ከርሥ መሙሊያ አይሞላም ጐተራ፤
ድንገት አሌ ብሎ ቁሱ ቢጠይቅ
አሁን ለኛ በዓል፤ ከንቱ ዝባዝንኬ እንደማያስፈልግ
ፈጥሞ ይወቅ

(ከየናስ አድማሱ ከ"የኮሌጅ ቀን ግጥሞች" ገጽ 95 የተቀነጨበ)

እግዚአብሔር ቅዱስ ዓላማውን ከግብ ለማድረስ በየዘመኑ በሚያስነሣቸው አገልጋዮቹ አማካይነት ለሕዝቡ ሕይወት ያከናወናቸው ታላላቅ ተግባራት በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በውብ ቋንቋ ተብራርተው ተገልጿዋል።

በመጽሐፉ ውስጥ የተገለጹት ቀደምት የእግዚአብሔር ቤት መሪዎችና አገልጋዮች ካሳዩት አስደናቂ ታማኝነትና ከከፈሉት መስዋዕትነት በዘመናችን እግዚአብሔርን እያገለገሉ ሳሉትና ለወደፊትም ለማገልገል ለሚዘጋጁ ሁሉ ጠቃሚ ትምህርት ስለሚገኝበት መነበብ ያለበት መጽሐፍ ነው።

ከቤተ ክርስቲያን መሪዎች አንዱ

ነቢዩ ኤርምያስ እና ከባቢሎን ምርኮ መልስ በሚል ርእስ ዐዲስ መጽሐፍ ታትሞ ለንባብ የቀረበ መሆኑን ለአንባብያን ስናበሥር በደስታ ነው።

እግዚአብሔር በሕዝቡ ሕይወት ውስጥ የገለጸውን ፍጹም ፍቅርና ቅዱስ ዓላማው ይፈጸም ዘንድ በየዘመኑ ባስነሣቸው አገልጋዮቹ ሕይወት የታየውን የእምነት ገድል መጽሐፍ ቅዱስን ተንተርሶ የሚተነትን መጽሐፍ ነው። በመጽሐፉ የተጠቀሱ ታላላቅ የእግዚአብሔር ሰዎች አስደናቂ የእምነትና የአገልግሎት ጽናት አርአያነት በዚህ ዘመን ለምንገኝ የእግዚአብሔር መንግሥት ሠራተኞች ሁሉ አጎልባች ትጥቅ እንደሚሆን ስለምናምን መጽሐፉን ሁሉም ገዝቶ እንዲያነበው ግብዣችን ነው።